EESTI SÕUDJA

Nr. 1(11)•2003

- Kodulinnast laia maailma
- Kõige tublima eestlase pidu
- Eesti üliõpilased Robin Hoodi kodukandis
- Britannias "kuival maal" sõudmas
- Draakon-paatidest
- Uugu-Ärbärt pajatab

EESTI SÕUDELIIT
ESTONIAN ROWING ASSOCIATION
FEDERATION ESTONIE DES SOCIETES D'AVIRON

Infotehnoloogia ja füüsilise täiuslikkuse koostöös sünnib uus põlvkond!

concept 2 ROWING

sõudeergomeetrid

- müük
- rent
- treeningprogrammid
- võistluste korraldamine
- tagavaraosad
- aerud
- tullid

Küsi lisa
OÜ PENTEER • Sõudebaasi tee 21, Tallinn 13517
• Tel/faks (0) 609 6265
• e-post:penteer@concept2.ee
• www.concept2.ee

PENTEER

Meie paneme Su lendama

EESTI SÕUDJA

Eesti Sõudeliidu Teataja nr 1 (11), 2003

2002. aasta parimateks meessõudjateks tunnistatud Tõnu Endrekson (vasakult), Andrei Šilin, Igor Kuzmin ja Silver Sonntak oma paarisaeru neljapaadiga treeningusõidul Narva jõel enne maailmameistrivõistlusi augustis 2002.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU

KODULINNAST LAIA MAAILMA

Aino Milodan-Pajusalu,
sõudeveteran

Olen tänaseni Pärnus veedetud päevade mulje all. Huvitav oli näha oma noorpõlve sõudekaaslasi, kellest enamikku ma polnud näinud üle nelja aastakümne. Mul on heameel, et minu esimene sõudetreener Mihkel (Mihkel Leppik. – Toimetus.) on tänaseni nii teotahteline ja tubli, et on tõesti ära teeninud oma arvukate õpilaste ja ühiskonna suure lugupidamise. (Vihje M.Leppiku 70. sünnipäeva puhul korraldatud üritustele. – Toimetus.)

* * *

Ega ma päris hästi ei teagi, millest alustada. Ja kas need minu mõningad mõtted ja mälestused oma sportlaskarjäärist ja eluteest ka kellelegi huvi pakuvad?

Olgu siis pealegi. Alustan lapsepõlvest, mil mulle meeldis tegelda paljude huvitavate asjadega. Näiteks meeldis mulle joonistada, mispärast käisin Pärnu Pioneeride Majas õpetaja Leksteini "käe all". Samas tegelesin ka näitemänguga õpetaja Pihla juhtimisel, kus mängisin küürakat asehaldurit "Meistrite linnas". Kuid üle kõige meeldis mulle sport, ehkki peale pika kasvu mul selleks muid eeldusi ei olnud. Ma ei saavutanud mitte midagi mitte kunagi kergelt – kõik tuli minu haardeulatusse pingsa ja visa tööga. Mäletan, kuidas lasteaias ei võetud mind rahvatantsu õppima ja seda seepärast, et ma olevat kohmaks ja kolakas, kuigi mul oli olemas väga ilus ja värvirõõmus eesti rahvariiete komplekt. See oli mulle pisarateni solvav ja alandav ning pani mind paljudeks aastateks oma võimetes kahtlema. Alles palju aastaid hiljem, Leningradis õppides, veendusin siiski, et kõike on võimalik saavutada suure tahtmise ja pingsa töö abil.

Koolis mulle meeldisid väga võimlemistunnid. Tänase päevani meenutan tänu ja austusega Pärnu II Keskkooli suurepäraseid õpetajaid Õie Vilut, Aita Lumistet, Evi Kõivu, korvpallitreener Kalju Soovälja ja kergejõustikutreener Aksel Randmeri. Need inimesed süstisid minusse spordipisiku, mistõttu juba koolilapsena tekkis soov saada võimlemisõpetajaks. Peaaegu iga päev pärast koolitunde käisin kas võimlemis-, suusatamis-, kergejõustiku või korvpallitreeningutes, ega osanudki otsustada, millise spordiala juurde pidama jääda.

1954. aasta kevadel käisin sõbranna Aino Juurikasega (hilisem mitmekordne Eesti meister aerutamises. – Toimetus.) rahvapaadiga sõitmas, mida sai tollal vähese raha eest laenutada. Tuuritasime Pärnu ja Sauga jõel. Need paadisõidud olid vaimustavad ja imetoredad. Sõbranna ütles, et tema vennad on süstasõudjad (Harry ja Väino Juurikas, paljukordsed Eesti meistrid aerutamises. – Toimetus.) ja võib neilt küsida, et ehk võetakse ka meid aerutama.

Lõpuks sattusimegi "Spartaki" sõudeklubis Aita Traksi juurde. Ütlesin, et tahan süsta sõita. Aita aga arvas, et mul oleks parem proovida akadeemilist sõudmist. Kuna mina sellest akadeemilisest midagi ei teadnud, siis jäin enesele kindlaks, tänini mäletan seda klinkersüsta, millega tegin esimesed süstasõidu proovid! Olin vaimustuses sellest, et ma kordagi süstaga ümber ei läinud. Palju päevi ja mitmeid kordi käisin süstaga harjutamas, kuni pilku köitsid minu süstast kiiremini liikuvad akadeemilised paadid ning niimoodi ma hakkasingi treenima Mihkel Leppiku käe all.

Treenisin enamasti ühepaadil, aga ka teistel paatidel, asendades neid, kes mõnel põhjusel olid treeningule tulemata jäänud, täites nii-öelda tühjaks jäänud aerukohta. "Spartaki" sõudeklubi tõmbas mind magnetina. Viibisin seal kogu oma vaba aja, sest mulle meeldis sealne õhkkond, väikesed vimkad, vanemate sõudjate jutud oma imepärastest seiklustest treeningulaagrites ja võistlusreisidel, mida teinekord kuulasime hiirvaikselt, kikkiskõrvu ja ammuli sui. Kõik see tundus minu jaoks esialgu kättesaamatu olevat.

Treeningud olid küllaltki suure koormusega. Vaatamata oma noorele eale tegin kõik treeningud koos täiskasvanutega kaasa. Viieteistaastaselt võistlesin "Spartaki" üleliidulistel täiskasvanute meistrivõistlustel neljapaadis, millest pärast finišit tuli otsekohe ümber istuda kaheksapaati, et taas starti minna. Prae-

Aino Pajusalu ühepaadiga Pärnu jõel 1957.a. sügisel.

gu ei usu ma enam isegi, et sellele kõigele suutsin vastu pidada.

1957. aastal võeti mind "Spartaki" üleliidulisse noortekoondisse paarisaeru neljapaati, kus peale minu oli kolm sõudjat Leningradist ja roolija Moskvast. Ja kuigi veel kahel järgneval aastal võitsin samad võistlused paarisaeru kahepaadil – 1958 koos leningradlanna Sveta Ždanovaga ja 1959 koos moskvalanna Liidia Šulekinaga –, jäi esimene võit 1957. aastal kõige meeldejäävamaks, mille järel tundsin end üliõnneliku sünnipäevalapsena.

1957. aastal läksin Pärnu Õhtukooli 10. klassi, kuigi mu ema oli selle vastu, kuid mina tahtsin saada ja olla võimalikult iseseisev, olla perekonna rahakotist sõltumatu. Tööle läksin koos Õilme Kukega Suusavabrikusse, kus tuli terve pika vahetuse jooksul rassida transporditöölisena. Minu päevakava koosnes varahommikusest tööleminekust, töölt treeningule, treeningult koju ja sealt kooli. Meil oli õhtukoolis väga tore klassikollektiiv, mida klassijuhatajana kantseldas väga armastusväärne, abivalmis ja sõbralik Inna Permand. Kui koolist koju jõudsin, jäi magamiseks aega ainult 5-6 tundi, et jälle tõusta ja järgmist päevaringi alustada. Seda "mahvi" suutsin taluda neli kuud, mille järel vahetasin füüsilise töö kehaliselt kergema sekretäritöö vastu Linna Elamutevalitsuses. Tolle töökoha eelis oli veel selles, et see võimaldas töö ajal mõnikord ka õpikusse piiluda.

Viimast korda võistlesin Eesti eest 1958. aastal koos Õilme Kukega paarisaeru kahepaadil. NSV Liidu meistrivõistluste finaalsõidus täitsime meistersportlase normatiivi nõuded.

Samal sügisel läksin õppima Leningradi Lesgafti nim. Instituudi Treenerite Kooli. Samas koolis õppisid paljud Melbourne'i olümpiavõitjad ja medalistid, mina neist, äsja 17-aastaseks saanuna olin oma õppegrupis kõige noorem ja kõige ... rohelisem.

Treenerite kooli sisseastumiseksamite ajal elasin oma paadikaaslase Sveta Ždanova eriliselt külalislahkes ja intelligentses Leningradi perekonnas. Ükspäev vaatas Sveta ema minu kohvri sisemust ja küsis: "Armas laps, kuidas sa kavatsed talve siin üle elada?" Minul oli aga omateada kõik vajalik olemas, samuti ka teadmine, et hakkan stipendiumi saama – tervelt 36 rubla kuus, mille eest saab ju ühte-teist muretseda! Oma kergele mantlile õmblesin ise vatiinvoodri alla, niimoodi sai sellest talvekuudeks päris korralik ja soojakindel üleriie. Täiendasin oma talvevarustuse komplekti ka usina vardaliigutamisega, kududes tarvilikke külmakaitsjaid. Polnud vigagi – Leningradi esimese talve elasin korralikult üle.

Esimene õppeaasta oli minu jaoks rohkem kui üliraske. Pidin kõvasti pingutama, sest vähene keeleoskus oli peamiseks takistuseks, mis esialgu ei võimaldanud mul suuremast osast loengutest aru saada. Pidin õppima, õppima ja ainult õppima! Pealegi kummitas mind alaline näljatunne, mistõttu paaril korral treeningute ajal isegi minestasin. Häbenesin treenerile oma viletsusest rääkida, aga peagi taipas ta seda ise ja järgmise aasta kevadest vormistati mind sõudebaasi instruktori ametisse väikese, kuid minu jaoks piisava kuupalgaga, mis kergendas tunduvalt minu majanduslikku olukorda.

Esimese semestri ajal igatsesin väga Pärnu järele. Vahetevahel oli niisugune tunne, et selles suures linnas olen nii imepisike ja kellelgi pole minuga tegemist.

Esimest koolivaheaega ei jõudnud kuidagi ära oodata, sest see semester tundus nii piinarikka ja pikana. Kui ma esimese "sessi" eksamid sooritasin, alles siis sain aru, et asi polegi nii hull. Kuna mulle meeldis õppida, ja et kokkuvõttes ma polnudki viimaste hulgas, sain sellest edaspidiseks positiivse laengu.

Leningradi "Spartakil" oli meie paarisaeru neljapaadiga suured kavatsused. Selle ekipaaži esimesest koosseisust olime mina ja Ljuda Suslova kahekesi järele jäänud. Eessõudjana "istutati" meie paati Nina Poljakova, kes oli olnud mitmekordne rahvusvaheliste sõuderegattide võitja. Kuna ta oli viis aastat oma sõjaväelasest abikaasaga elanud Saksamaal, tütre sünnitanud ja sõudmisest mõnda aega eemal olnud, siis kaalus ta oma 170 cm kasvu juures üle 100 kilogrammi, kuid juba esimesel treeninguaastal vähenes ta kehakaal 20 kilo võrra. Ta oli minust 16 aastat vanem, kuid oma särava isiksuse ja suurepärase iseloomuga teenis ta nii minu kui ka kogu paatkonna austuse ja lugupidamise. Neljandaks pandi meie paatkonda Valja Vassiljeva, kes oli meist kõigist küll lühem, kuid staažikas sõudja.

Meie treener Kirill Ptitsõn töötas Leningradi spordikomitees, kusjuures peale meie treenis ta veel kahe- ja ühepaadi sõudjaid. Seetõttu pidime kevaditi sõitma treeningulaagrisse treenerita. Ise seadsime kokku treeninguplaanid, püüdes rakendada kõiki neid teadmisi, mis olime omandanud õppetöö käigus. Kui aga treener koos meiega oli, siis olid meie treeningupäevad nagu pidupäevad. Treeneri õpetusi kuulasime ülima tähelepanuga. Praegu aga mõtlen, et niisugune iseseisvus oli meile igati kasulik – pani iseseisvalt mõtlema ja tegutsema.

Kui meie paatkond 1960. aastal esmakordselt võitis NSV Liidu meistrivõistlused ja edaspidi veel kuus aastat järjestikku, siis oli naissõudmise esinumbri koht mitmeks aastaks meile tagatud NSV Liidu koondvõistkonnas.

Pärast 1960. aastal treenerite kooli lõpetamist sooritasin sisseastumiseksamid Lesgafti nim. Kehakultuuri Instituuti. Kuna vene keel oli mul juba päris selge, muutus õppimine seetõttu kergemaks ja huvitavamaks, sest kogu õppematerjal oli täielikult arusaadav ja mõistetav. Kuigi olin NSV Liidu koondvõistkonna liige, siiski kergelt mind treeningulaagritesse ja võistlustele ei lubatud; öeldi, et olete siia eelkõige õppima tulnud ning õppetöö ongi teie esmane ülesanne ja kohustus, seejärel alles sport. Kokkuvõttes tähendas see seda, et õppeplaan tuli tähtaegselt täita, kõik arves-

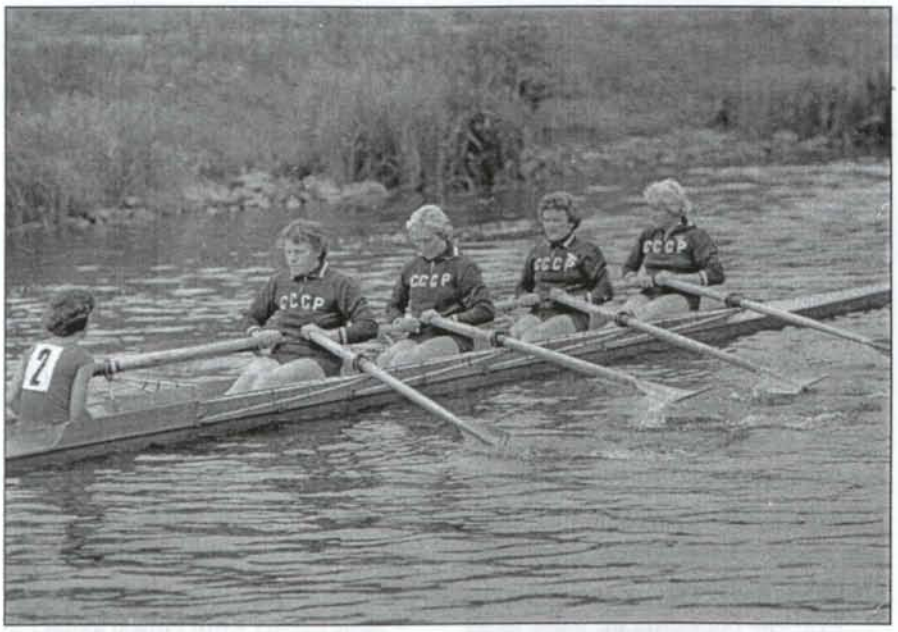

1961. a. Euroopa meisternaiskond paarisaeru neljapaadil Prahas, Vltava jõel. Paremalt kolmas Aino Pajusalu.

tused ja eksamid õigeaegselt sooritada.

Minu esimene välisreis viis mind 1961. aastal Tšehhoslovakkiasse, kus Prahas võitsime paarisaeru neljapaadil oma esimese Euroopa meistrivõistluste kuldmedalid. Nii Praha linn ise, kui ka võistlused ning nende mastaapsus ja korraldus jätsid mulle väga sügava ja erakordse mulje. Olen hilisematelgi aastatel veel mitmel korral Prahas käinud ja iga kord seda linna ja tema ilu imetlenud.

Euroopa meistrivõistlused võitsime veel 1962. ja 1963. aastal, 1964. ja 1965. aastal jäime teiseks. 1963. aastal omistati mulle NSV Liidu teenelise meistersportlase nimetus. Kuna meie paatkonna koosseis 1962. aastast pidevalt vahetus, juhtuski lõpuks niimoodi, et esimesest koosseisust olin mina üksinda püsima jäänud. Kuigi füüsiliselt oleksin võinud veel paar aastat sõuda, tunnetasin, et psüühiliselt olen "tühjaks" saanud. Tol ajal oli ainult Leedu sõudevõistkonnas psühholoogi ametikoht, kelle osatähtsus sportlase abistamisel on erakordselt suur. Kahju, et koondvõistkonnal niisugune toetaja puudus ja veel on kahju sellest, et naiste sõudmine võeti olümpia- ja maailmameistrivõistluste programmi alles siis, kui mina olin sõudjakarjääri juba lõpetanud. Kuigi jah – minuaegsed Euroopa meistrivõistlused olid ju "lahtised" võistlused, neil osalesid kogu maailma tugevamad sõudesportlased ...

1969. aasta septembrist asusin tööle Leningradi Polütehnilise Instituudi kehakultuurikateedrisse algul assistendina, siis vanemõpetajana ja lõpuks dotsendina. Pensionile jäin täpselt 30 aastat pärast oma pedagoogilise tööpõllu esimest tööpäeva.

1960.-1970. aastatel treenisin ka tüdrukute paatkondi ja kuigi treeneritöö mulle meeldis, jätsin hiljem selle, et oma lastega suviti Pärnumaal suvemõnusid nautida.

Minu abikaasa Viktor on samuti tegelenud sõudmisega, ka talle on omistatud NSV Liidu meistersportlase rinnamärk. Mõlemad oleme ka suusasõbrad, kolmel korral isegi Tartu suusamaratonil võistelnud. Lastega aga käisime talviti igal pühapäeval Kavgolovos suusatamas. Kooliajal tegeles minu tütar Inna kergejõustikuga, üliõpilasena mängis võrkpalli. Poeg Anton oli jäähokimängija Nõukogude Armee Leningradi Spordiklubis, pärast seda oma töökoha võistkonnas. Ka praegu osaleb ta linna jäähoki võistlustel.

Nüüdseks olen ma vanaema. Meie peres kasvab tore pojatütar Liisa.

Peterburis ei tunne ma end Eestist mitte eriti kaugel olevana. Käin küllalt tihti läbi oma sugulaste, sõprade ja tuttavatega. Ka viimasel aastakümnel on eestlaste seltsielu Peterburis elavnenud. Seal tegutsevad tantsu- ja käsitööringid, laulukoor "Kaja" ja eestikeelne kool emakeele õppimiseks, kus õpivad need tänased Peterburi-eestlased, kelle esivanemad juba mitu inimpõlve tagasi tulid Peterburi ja kes eesti keelt ei oska. Kultuuriselts toimetab ka oma ajalehte "Peterburi Teataja". Meie tegevus on koondunud Püha Jaani kirikuhoonesse, mis meile tagastati ning kus juba kaks aastat korraldatakse kirikuteenistusi ja mitmeid muid üritusi. Eriti elavnes eestlaskonna tegevus ajal, mil Eesti Vabariigi asekonsuliks oli Peterburis Jüri Trei. Tänu temale alustati kiriku taastamist, seati sisse elektrivalgustus ja telefon. Kuid kirikuhoone on väga suur ja selle taastamiseks on vaja hulk raha. Kuna enamjagu koguduse liikmetest on pensionärid, ei ole kogudus ise võimeline suurt materiaalset koormust kandma. Lõpmatuseni see hoone aga praeguses olukorras püsida ei saa, ja nii me siis kardamegi, et Peterburi linnavalitsus võib selle hoone endale tagasi võtta. Meil jääb vaid loota, et Eesti Vabariigi valitsus meid Jaani kiriku kordategemisel aitaks. Oleks kasulik meenutada sedagi, et Peterburi eesti koguduse Püha Jaani kirik avati 1860. aastal ja ehitati eestlaste korjatud raha eest (siis kuulus koguduse liikmeskonda üle 20 tuhande eestlase) ning on kogu oma ajaloo kestel olnud seotud paljude Eesti kultuuritegelastega. Siit sai alguse ka Eesti iseseisvuse taotlemine 1917. aasta aprillis.

Jaani kirik suleti 1934. aastal ja ehitati ümber korteriteks. Viimati asus selles hoones ehitusvalitsus. Kahjuks seisis tagastatud kirik kolm aastat valveta, oli kodutute ja narkomaanide eluasemeks, kes kandsid laiali kõik, mis kanda andis. Nüüdseks on tänu paljudele talgutele Peterburi eestlaste ja külaliste abiga suuremad koristamised tehtud ja mitmed ruumid kirikuteenistuste ja teiste ürituste korraldamiseks valmis. Usume ja loo-

dame, et Püha Jaani kirikust saab tõeline Eesti kultuurikeskus.

Meie kultuuriseltsil käivad külas kunstitegelased, lauljad, teadlased ja laulukoorid Eestist ja Soomest. Tähistame samu pühi ja tähtpäevi nagu Eestiski, olles sel viisil eluga Eestis enam-vähem kursis, tundes end osana eestlusest ja Eestimaast.

Üritusi korraldatakse meil palju ja need on väga huvitavad. Meeldejäävam oli Lydia Koidula mälestustahvli avamine Kroonlinnas majal, kus ta elas. Samuti mälestussamba avamine Levašovi kalmistul 1937.-1939. aastatel hukatute mälestuseks. Samuti oleme osalenud Georg Otsa, Rudolf Tobiase, Johann Köleri, Juri Lotmanni ja paljude teiste Eesti kultuuritegelaste mälestuspäevadel. Laulukooriga oleme käinud Võrus, Alatskivil, Pärnus, Soomes, tihti esineme ka kohalikus luteri kirikus kontsertidega.

Igavust ja tegevusvaegust eestlased tänapäeva Peterburis ei tunne ning mul on hea meel, et mina olen üks neist, kes eestluse aadet väljaspool Eestimaa piire aitab usinasti edasi kanda.

Aino Eliise Pajusalu (aastast 1964 Milodan, sündinud 17.07.1941 Pärnus), sõudja ja spordipedagoog. Lõpetas 1958 Pärnu Töölisnoorte Keskkooli 10. klassi, jätkas õpinguid Leningradi Lesgafti nim. Kehakultuuriinstituudi Treenerite Koolis, mille lõpetas 1960. a. ja seejärel Instituudi 1965. a.

A.Pajusalu alustas sportimist 1953. a. Pärnu 2. Keskkooli õpilasena, tegeldes korvpalli ja kergejõustikuga, jätkas 1954. a. Pärnu "Spartakis" sõudmisega, olles Mihkel Leppiku õpilane. Leningradi "Spartaki" paarisaeru neljapaadi koosseisus tuli 1961-1963 Euroopa meistriks ja 1964-1965 kahekordseks hõbemedalistiks. A.Pajusalu oli 1960-1966 seitsmekordne N Liidu meister, 1967 hõbemedali võitja. Oli kolmekordne N Liidu noortemeister 1957-1959, kolmekordne Eesti meister 1957-1958. NSV Liidu meistersportlane 1958 ja teeneline meistersportlane 1963. Töötanud 1969-1999 Peterburi Tehnikaülikooli kehalise kasvatuse õppejõuna, dotsent aastast 1995.

MÕTTEID AUTOROOLIS PÄRNU – SEVILLA

Jaan Tults,
ESL-i Ateena olümpiaprojekti juht

Psühholoogid ja närviteadlased on tuvastanud, et inimene kasutab sisekõnet, mille moodustavad 150 – 300 sõna minutis. See teeb 45 – 51 tuhat mõtet päevas. Enamik sisekõnest on ohutud tavalised mõtted, mis kajastavad meie igapäevaseid tegevusi, näiteks "pean pangas raha ära vahetama". Oht on sel juhul, kui dialoog iseendaga omandab negatiivse ilmingu, näiteks "ma ei suuda kunagi seda artiklit valmis kirjutada" või "ma ei suuda kunagi treileriga tagurdamist ära õppida ja jään laeva peale sõitmisega jänni" või "kindlasti tuleb piiri peal mingi jama" jne. Harjumuspärasest negatiivsest sisekõnest tulenev negatiivne kinnitus lõpeb piiravate uskumuste arendamisega. Kui sellele sissejuhatusest tulenev ühendada allakirjutanu professionaalse kretinismiga, korrutada mõtete arv teel oldud päevade ja ööde arvuga, on võimalik saada ettekujutuse kuivõrd suur tähtsus on asjaolul, millises suunas mõttelõng-sisekõne keerleb, kas sa kruvid ennast üles negatiivses või positiivses suunas ja kui suur on siiski oht piiravate uskumuste väljakujunemiseks. Kahjuks paljudel juhtudel me endale seda teadlikult ei teadvusta ja siit tulenebki, jälle meile arusaamatul moel nagu sordiini alt kumav trompetiheli, piiratud ja kitsarinnaline suhtumine oma meelisspordiala arendamisse. Nagu laulusalm ütleb: "Tahan lennata, aga mitte eriti kõrgelt."

Meie paaditranspordi tee Euroopasse on kulgenud nüüd juba 13 aastat kahel moel. Esiteks, odavam ja raskem, mööda maad läbi Läti, Leedu ja Poola või kallim ja kergem, laevaga läbi Rootsi või Saksamaa. Ühe võistlusreisi planeerimisel ongi esimene mõte, mis kummitab – kumba teed valida. Algusaastatel oli asi selge, noorus ja uudsusromantika otsustasid – mööda maad. Kuid mida aastad edasi, seda rohkem on hakanud mind selle juures kummitama – vaevama, väsitama – pidev vastutuse moment: paadid peavad jõudma õigel ajal kohale ja mida vähem on riigipiire, seda vähem seaduserikkumisi, seda vähem kulub närvirakke, ja seda tõenäolisemalt ker-

gema vaevaga kohale jõutakse. Värskelt on meeles alles eelmine sõit Münchenist koju uute paatidega, läbi Poola tolliterminaali, konvoi saatel Leetu ja sealt edasi juba "vanaks" muutunud paatidega käibemaksust kõrvale hiilides koju. Mõte vastutusele ei jäta sind rahule ka siis, kui ise ei ole teel, sest iga hetk võib tulla kuskilt piirilt näiteks Matti Killingu kõne nõudmaks volitust, B-kaardi koopiat või ingliskeelset põhikirja. Õnneks on möödas see aeg, kui Vabariigi valitsuse noodid piirist kiiremaks ülesaamiseks olid möödapääsmatud.

Kuna käesoleval korral oli tegemist hooaja tähtsaima etteastega, Maailmameistrivõistlustega 15. – 22. septembrini Sevillas, siis valisime kergema ja kallima variandi – laevaga Rootsi kaudu, seda enam et maadpidi sõiduga võrreldes oli teekond ligi 900 km lühem, rääkimata teeoludest. Samuti tuli ületada ainult üks ametlik piir, nelja postsotsialistliku takistuse asemel maad mööda mineku puhul üksnes Rootsis Kappelskare sadamas, mille kaudu sisenesime juba Schengeni viisaruumi. Ka seaduserikkumisi, välja arvatud kiiruseületamised, tuli minekul ainult üks, nimelt paatide ja aerude hinnad olid ATA–GARNETIL (ajutine välja- ja sisseveodokument) märgitud tegelikest umbes kümme korda väiksemad. Sõit pärast korralikku magamist laevas, ilus ilm, sile asfalt, hea auto ja mõnus muusikaline taust tegid reisi uskumatult kergeks ja lahedaks, Sevilla tundus "kiviga visata". Teekonna alguses, kui otsustavad stardid veel ajas ja ruumis kaugel püsisid, keerlesid mõtted kummide sahinast saadetult põhiliselt sõudmise mineviku, oleviku ja tuleviku ümber, samas tegi mõttekäik hüppeid meenutamaks mõnel teelõigul konkreetselt selles piirkonnas toimunud sündmusi, võistlusi või põnevaid läbielamisi. Saksamaa põhiteedel ilmselt polegi peatuspaika, linna või bensiinijaama, kuhu poleks astunud meie sõudja, treeneri, paadivedaja, autoostudiileri või muidu talendiaustaja samm. Jah, esimene iseseisvuskümnend hakkab otsa saama, kauboikapitalism, röövliromantika ja "indiaanlaste nottimise aeg" hakkab ümber saama. Oleme teel elu põhiväärtuste juurde, uue poliitika ja inimkeskse ühiskonna poole. Kuhu siirdud, elu põhiväärtus, sõudmine, Sõudeliit? Kuskohal me asume Eesti spordimaastikul, kas oleme tugevad? Kas siiani kehtivad hüüdlaused "Käsk on antud ellu jääda" ja "Lahingusse lähevad ainult ässad" kaotavad oma aktuaalsuse või ilmnevad mõnes teises vormis? Fakt on see, et kunagine 80-ndate hiilgeaeg *a 'la.* "Moskva pisaraid ei usu", kui korraga oli lõunalaagris ligi 80 inimest ja kolm suurt paadiautot, kus kehtisid tõelised metsiku lääne seadused, kus töölepinguga kohapealt "palgatud" transpordikorraldajal oli asjaga vaid nii palju ühist, et tema hauasambal Poti surnuaial ilutses Volga rooliratas koos kirju roolikattega, ei tule iialgi tagasi. Ka Sõudeliidu kui laiapõhjalise teenusteosutaja rahvusvahelisel hea- ja kuritegevuse vahelisel kitsal joonel balansseeriva autoning narkodiilerite, salakaubavedajate (viimane positsioon ilmselt säilib) projektijuhtimisel põhineva sillapea funktsioon on taandumas oma põhikirjaliste ülesannete täitmise rüppe. Ajakirjandusväljaannete esilehtede künnist ületavatest lugudest, kus päästetakse põlevast autost välismaa diplomaate või kindlast uppumissurmast lapsi, fotoaparaadi statiiviga lüüakse maha haikala, on saanud ajalugu. Vaikinud on autopommide plahvatused ja džiipidega vastu posti sõitmise raksatused. Millega ja kuidas täita tekkinud tühimik, ületada taas esilehekülje künnis? Kus on pidepunktid kasutamaks ära Ivar Virkuse ideed sõudelinnale Amsterdamile kuulsust toonud "Roosa kvartali" rajamist Tatari tänavale, või kuidas kasta sealtsamast piirkonnast võrsunud taime, Marian Vahuri algatatud kuulsat Tiesenhauseni kinnistu teisaldamisega seotud juhtu, nii et sellele kasvaks juriidilist kõrgpilotaaži sisaldav korporatiivne sponsorprojekti tugev juurestik.

Niisiis sellised mõtted keerlevad peas nagu tahavaatepeeglist paistvad treilerirattad parasjagu siis, kui reisikaaslased magavad. Mis saab edasi, millises suunas tegutseda? Üks on selge, väga palju otsustab eelseisev Olümpia. Selleks tuleb iga hinna eest kõik jõud mängu panna, keskenduda, poisid on olemas, tahtmist täis, arenevad kogu aeg. Järgmise hooaja plaan juba kummitab, peaks ammu valmis olema, nagu seda on teistel kolleegidel, raha kohta pole aga mingit ettekujutust. Kuidas tuleval aastal läheb, sellele on vastus 2000 kilomeetri ja kolme-nelja päeva kaugusel. Kogu ülejäänu aga – uus president, juhatus, komisjonid, klubid, arengukava, võistlused, kanalid, sponsorid, rahvasõudmine, koolitus, veteranid, kohtunikud – ja veel tuhat pisiasja. Kõik see vajab korrastamist, süstematiseerimist, prioriteetide püstitamist ja lõpuks juhtimist. Tähtis on see, et kõiki ideesid ja mõttearendusi läbiks üks kindel positiivne jõujoon. Heade ideede väljakäimine kätkeb meie juures kahjuks alati ohtu, et see võib pöörduda oma autorile vastu: kõik loodavad käed rüpes temalt ka nende ideede elluviimist ja kui see jääb tegemata, on selles süüdi tema ise.

Niisuguseid mõtteid heietades, lisaks sekka treener Sergei Gluško ja masseerija Ulvi Veideniga Eesti sõudmise teisel, musta lamba Jüri Jaansoni teemal (hõlmab 50 – 60 % kogu Sõudesporti üle Eesti käsitlevaid vestlusringe) juttu edasi-tagasi veeretades, samuti ka vahepeal juhtimist vahetades olin jõudnud esimesse raskemasse liiklussõlme Pariisi ringteele, kus tuli ummikulähedases olukorras orienteeruda. Kuna prantsuse keele oskus on mul olematu, tuletasin kirjeid liiklusmärkidel semiootiliselt, leidmaks õigeid lahendusi, ja nii kaldusid sisekõned sõudmislainelt hetkeks kõrvale, keskendudes kõrval, ees ja taga sõitvate veokite juhtide kirumisele. Küll see ringtee on pikk ja keeruline, kohati läheneb päris kesklinnale, hea et viit "Bordeaux" kordub päris tihedalt, tuleb ainult keskmistel ridadel püsida. Ja näe, juba ongi pööre paremale ning olengi taas vabas

vees, nüüd ainult "tuld", kaaslased kõik magavad, kiirus tõuseb 130-le ... ei, tuleb maha võtta, kõik ei saa nii hästi ja ilma viperusteta minna, ajupoolkerad lülituvad sõudmise tsüklilisele rütmile tagasi. Peab olema ettevaatlik, paadid ikkagi taga. Helistan koju (huvitav kuidas varem ilma mobiilideta hakkama saime), kõik on korras, helistan poistele, ka korras, helistan Looritsale, ka korras, viib poisid hommikul lennujaama. Rahunen ja püüan mõttes leida, millised on seosed Gulovi tänavusel jalamurdmisel ja mullustel 11. septembri sündmustel Ameerikas. Jõuan järeldusele, et see on hiiliv globaliseeruv "pohhuism" ja kavatsen sel teemal teha silmavaadet avardava loengu. Sündmustest ette rutates tuleb märkida, et see ei mõjunud, kuna võistluste lõpubanketil saab Šilin turvamehe käest nuiaga vastu pead – poisid olid diskoteeki kaasa võtnud alkoholi, mis oli keelatud, aga millele eelmistel kordadel ja kohtades erilist tähelepanu ei pööratud.

Mida lähemale Sevillale, seda rohkem hakkab mõte peatuma ka eelseisvatel päevadel. Kuidas läheb, kas loodetav ja planeeritud kuues koht on reaalne, mis seisus on vastased? Itaalia ja Poola on teada tugevamad, sõltub paljust, missuguses koosseisus tulevad välja Saksamaa ja Holland, kas MK võitja Ukraina on säilitanud oma vormi? Finaalivõti võib olla hoopis venelaste ja valgevenelaste või olümpiakulla Luka Spikiga tugevdatud sloveenlaste käes. Kuidas kujuneb ilm, eelsõitude loos? Meid kindlasti paigutatakse Maailma Karika 5. koha eest, me pidanuks startima ka MK viimasel etapil Münchenis, siis olnuks ülevaade parem, nüüd lahutab viimasest kõvast võistlusest kaks kuud. Sõitmata jäi rahapuuduse pärast, tuleval aastal teeme kindlasti kaasa kõik etapid. Näe, juba mõtled tulevikule. Ei, kõigepealt tagasi tänasesse. MM-i eelne laager möödus hästi, vormikõver on tõusuteel, Kuzmini hemoglobiin nii kõrge, et sellega ei lastaks suusatamises isegi üle võistluspaiga-linna piiri. Sõudmises selline hemoglobiini piirnorm puudub, meil on ainukese alana aga dopingu pruukimise puhul eluaegne võistluskeeld. Palju pulki ajab pähe mõte, mis keerleb meie Hiina neljase ümber, on ju see ainus punast värvi valge vares valgete filippide ja kollaste Empacherite seas, isegi Eurospordi kommentaator juhtis Hazewinkeli etapil tähelepanu värvi (vormi) ja sisu (kust mehed pärit on) seosele. Huvitav, kui oleks raha ja teeks kaebuse solvamise kohta, kes siis võidaks? Paadi ümber on tekkinud nüüd palju olekseid, kuid siis, kui asi oli aktuaalne ja vajadus koputas ukse taga, polnud kedagi nõu ja jõuga kohal, hoopis head sõbrad ja kolleegid Inglismaalt, kes hiina paate edasi müüvad, ja FISA materiaal-tehnilise komisjoni esimees, paadispets Klaus Filter, pakkusid paati mullu meile aastaks tasuta kasutada, otsustamaks hiljem, kas võtta või jätta. Nii jäigi see meile Mihkliga (Klementsov) rohkem nagu eraasjaks ja kuna hind odav ning võimalus maksta osade kaupa, siis siin ta nüüd on. On ta aga parim, kiireim, kui kaua kestab? Paar pragu on tugikonstruktsiooni tekkinud, õnneks on ka garantii ning head rahvusvahelised kolleegid ja sidemed, ega me hätta jää.

Läheneme Bordeaux'le, siin on lihtne ringtee, tangime, annan rooli üle Sergeile, kurss edasi San Sebastiani poole, jään korraks magama ja näen unes Thor Nilseni koera ja Jüri Jaansonit, kes parandab laialivalgunud kiviaeda Hiiumaal, siis määran oma roodu rünnakuorientiirid ja sektorid Luunja väljal ning ärkan higisena selle peale, et soomustransportöör on sõitnud katki meie paadi ja tuleb otse minu peale. Nüüd alles tuletab väsimus ennast meelde, kuna unenäod on ühtemoodi õudsad kas nii pikaajalisest kärakapanemisest või mõnest muust asjaolust tekkinud väsimuse tagajärjel. Ega ühest eelseisvast "võtmisest" ikka ei pääse küll, muidu paat ei liigu. Hazewinkelis saavutasime, treenerid muidugi, hea viski "OULD SMUGLERSIGA" (vana salakaubavedaja) lohutussõidus väga vajaliku libisemise. Sergeil oli pärast küll väga paha olla, kuid "mäng vääris küünlaid" ja finaalikoht tuli.

Liigume öös, sisemaa poole, seljataha on jäänud ookeani rannik ja mäed, kohe jõuame Madridi ringteele, Sergei sõidab. Loorits peaks praegu olema teel Pärnust lennujaama, Kuzmin, kes oli natuke haige olnud, tuuakse Narvast. Helistan, kontrollin, kõik on teel, nüüd on tähtis, et kuskil streike ega edasilükkamisi ei ole, et keegi passi kuhugi lennukisse ei unustaks ja et kotid ka kõik kohale jõuaksid, mida viimasel ajal harva juhtub. Õnneks on enamik asju meiega kaasas bussis. Tangime, varahommikune kohv unises tanklas, meeled teravduvad, mõte on selge nagu Andaluusia taevas meie pea kohal, mitte eriti kaugele jääb kuulus Marbella, tagasi minnes peaks sealt läbi põikama. Roolin edasi, kas tõesti jõuame nii vara kohale? Helistab Gunnar Press Õhtulehest ja palub kirjeldada, kuidas sõit kulgeb, milline on kiirus, kui pikk on paaditreiler, ja raporteerib, et saatis meeskonna ja Gulovi abikaasa Kristiana teele.

See on hea märk – ajakirjandus tunneb huvi. Mida pakkuda, et huvi oleks veel suurem? Eelkõige muidugi häid tulemusi, skandaale, ekstreemseid juhtumeid, informatsiooni, aga eelkõige peab ala ise ennast müüma, ja nii liigub mõte taas ikka vanasse paika. Üldse ongi nii, et suurim peas tiirlev sisekõnede maht on ikka seotud (kui naiste peale ei mõtle) sõudmise ja sõudeliiduga, organisatsiooniga ja omaenda kohaga selles. Korraks teeb mõttekäik ka hüppeid teisale, et samas aga uuesti ruineerivate teemade juurde tagasi tulla. Kas kunagi õnnestub teha seda, mida täpselt tahad ja soovid, kas tuleb kunagi see aeg, kui saad oma plaanid ellu viia? Kuidas saada lahti lisakohustustest, bürokraatiast, paberitest ja alatisest rahapuudusest? Sa tead täpselt, kuidas on vaja teha, mida on vaja teha, millises järjekorras, millised on prioriteedid, kellega vajalikest asjadest rääkida, kelle peale loota ja keda usaldada. Tead ka seda, et teinekord ei tohi asja huvides ja tulevikku silmas pidades öel-

da, mida mõtled või teha seda, mida on vaja. Sa ei tee niimoodi, õigemini sa ei saa teha, ei saa planeerida nagu soovid ja õigeks pead. Tulemust soovitakse näha, õigemini ise soovid seda, kuna aga nii ei saa kuidas vaja, siis ei nõua ka keegi sellist, mida on võimalik saavutada just ainult siis, kui on realiseerunud soovunelmad. Sama kehtib ka vastutuse kohta, mille määr on ühesugune – mõlemal juhul on see ühesugune sõltumata sellest, kuidas on toiminud eelnev, s.t. spordis eelnev ettevalmistus ja resultaadini jõudmise protsess. See kõik teeb aga väga keeruliseks igasuguste lepingute sõlmimise ja perspektiivse juhtimise. Ainukesed helged aastad olid Sydney-eelsed 1999 ja 2000. Said teha seda, mis meeldis, said olla kontorist väljas, sündmuste keskpunktis, olid esindatud tööle nii iseloomulikud tegurid: pinge, looming, tagasiside, tulemus, tasu, meeldivus. Palju kogemusi andis koostöö Jüriga, saime teineteist toetada, temast ongi praegu puudus, esiteks muidugi veerajal ja teiseks meie sõudmise koduse suurürituse ALFA korraldamisel. Loodan, et praeguse uue reorganiseeritud struktuuri juures hakkavad kõik arengukava (mille peame Kultuuriministeeriumile esitama) punktid toimima ning võime täiel rinnal taas vabalt hingata ja edu nautida, peaasi et kirjatööst kuidagi lahti saaks. Ah jaa – Jüri ja ALFA. Mul seisab eelolevatel päevadel ees tähtis ülesanne, keda kutsuda järjekordsele sõudeergomeetrite jõukatsumisele, tulemas on juubel – kümnes kord. Tavaliselt on Jüri sel puhul aidanud oma võistluskaaslastele-konkurentidele läheneda. Keda kutsuda, kas neile meie aeg sobib, milliseid tingimusi pakkuda, ja seda eriti olukorras, kui pole teada, palju raha kokku saab. Siin on pisut ka "nokk kinni, saba lahti" olukord, sest kui tulevad tuntumad sportlased, tuleb ka rohkem meediahuvi ja sellega koos toetajaid. Otsustan pidada läbirääkimisi Inglise kuulsa paariga – Pinsent, Cracknell –, kasutades kolleegide abi, siis kutsuda veel valgevenelase Shurmei, sakslased Marcel Hacker ja Andreas Hajek, vanad sõbrad Iztok Cop, Vaclav Chalupa ja Olaf Tufte, ja võib-olla veel väga suhtlemisaldid Hollandi neljase poisid. Igale "vennale" tuleb läheneda ka omamoodi ja õigel ajal, mitte segada nende keskendumist startideks, samuti tuleb teada, kes on iseseisev ja kelle osas tuleb rääkida treeneriga. Mis puutub veel Jürisse, siis tuleb mul tema jaoks läbi rääkida võimalused siirduda hilissügiseks Ameerikasse, Augustasse, kunagise Liidu koondise treeneri Igor Grinko juurde treenima, kes praegu USA kergekaalu paarisaerulise neljase Maailmameistrivõistlustele toob, ja see peab olema väga põhjalik ja konkreetne jutt.

Sõidame läbi Cordoba, varsti hakkab paistma Sevilla sõudekeskuse juures asuv, üle linna kõrguv arhitektuuripärl, sild, mis on heaks orientiiriks. Kas tõesti jõudsime üks päev varem planeeritust ja ka enne meeskonda kohale? See on hea, saame kõik toad kätte ja asjad ette valmistada. Kas tellitud majutuskohad on ikka sõuderesidentsis, otse kanali kaldal alles, või on keegi meid kuhugi linna teise otsa paigutanud? Ei, kõik on korras, vana tuttav Pilar Pacheto tuleb juba naeratades vastu, paar paberit täita, teha VISA kaardiga juurdemaks ja kahekohaliste, konditsioneeriga numbritubade võtmed ongi käes. Meeskonna saabumiseni jäi 3-4 tundi ja siis juba paadid maha ja algas huvitav, tõsine MM-nädal oma murede, rõõmude ja seiklustega. Juba esimesel õhtul elasin üle ekstreemse olukorra skandinaavia päritolu rahvusvahelise antidopingu organisatsiooni esindajatega Kristiana Rode-Gulova pärast. See oleks aga juba uus jutt, millest võiks rääkida küll ja küll. Kirjutada aga ise eriti enam ei suuda. Lugejal on kindlasti raske aru saada katkevatest mõttekäikudest, kui, siis vaid ehk ainult asjale lähedalseisvatel. See on aga praeguse aja trend. Sama tunne haaras mind, kui vaatasin filmi "Nimed marmortahvlil" :kuidas saavad sellest aru näiteks Aserbaidžaani kinokülastajad? Kui ma räägin oma sõpradele, et tunnen ennast igal sammul ära Kaur Kenderi raamatu kangelastes, või täpselt nagu ülikooli ja Tartu aeg, siis vaadatakse mulle imelikult otsa, aga tegelikult on see nii, olgugi et ma pole näiteks Ameerikas käinudki, seda peab hoomama.

Ja selle loo lõpuks tahaks parafraseerida kuulsat Inglise elulookirjutajat Sir Peter Ackroyd. Oma intervjuus Eesti Päevalehele 23.04.1994 ütleb ta reporterile: "Ilukirjandus erineb biograafiast vaid selle poolest, romaanides pead rääkima tõtt, elulugusid kirjutades võid "leiutada"." Mille peale reporter arvab, et see on ikka täpselt vastupidi. Vastus kõlab: "See on just niipidi." Sulge enam ise ei haaraks, aga kui leiaks, kellele dikteerida, siis kirjutaks Jüri Jaansoni eluloo valmis.

KÜMME AASTAT LITSENTSITUNNISTUSI

Hugo-Herbert Artma,
ESL-i žürii esimees

EESTI
SPORDIKOHTUNIK

EESTI

SÕUDELIIT

/alaliidu nimetus/

HUGO-HERBERT ARTMA

/ees- ja perenimi/

RAHVUSKATEGOORIA

/omistatud nimetus/

29. - 01. 1993.a.

/alaliidu pitsat/

/allkiri/

Tänavu möödub kümme aastat, kui ESL-i juhatus 1993. aasta 23. jaanuaril kinnitas esimeste litsentsitunnistuste väljaandmise. Tänaseks on litsentsitunnistuse omandanud žürii liikmeskonna nimekirjas 37 sõudekohtunikku, neist Rahvuskategooria kohtunikke 9, A-litsentsiga 8, B-litsentsiga 11 ja C-litsentsiga 10 inimest.

Žürii on pidanud ka parimate ja aktiivsemate kohtunike arvestust, mille järgi on taasiseseisvumise aastate jooksul tunnustuse pälvinud seitse sõudekohtunikku: H.-H.Artma, H.Elmet, J.Kamenski, M.Klementsov, K.Kungla, K.Perner ja J.Tults.

2002. aasta ESL-i kalenderplaani 7 võistlusel tegutses 22 litsentseeritud sõudekohtunikku. Igale Sõudeliidu plaanilisele võistlusele kutsuti ja rakendati tegevusse kõrgemat (rahvuskategooria, A ja B) litsentsi omavaid kohtunikke, neid, kelle teadmistele ja kogemustele võib alati igas olukorras toetuda. Need on aga praktiliselt ühed ja samad inimesed, mistõttu jääb suur osa litsentsitud kohtunikest hooaja vastutusrikkamatest võistlustest eemale, piirdudes ainult kohalike võistlustega. Selliseid kohtunikke oli 2002. aastal 15. See, ESL-i majanduslikest võimalustest tingitud üksnes koduvetel hulpimine, ei tule sõudekohtunikule tema arenguks ja edasiminekuks kasuks.

Kohtumõistmine on igal spordialal loominguline tegevus, kus kohtunik – seda eriti sõudevõistluste arbiiter – peab iga hetk olema valmis välkkiirelt otsustama ja sellest otsusest tulenevalt tegutsema, kusjuures kõik see peab toimuma ranges kooskõlas võistlusmäärustega ega tohi ühtki võistlejat/paatkonda seada kaasvõistlejatest halvemasse olukorda. Ja pean ütlema, et iga kord kõrgetasemeline tippsõudja kohtunikuks ei sobigi.

Juba aastaid kummitab meid FISA žüriiga sidemete katkemise võimalus. Käesoleval aastal muutub see reaalsuseks, sest meie praegune FISA litsentsi kohtunik Peeter Mardna tähistab oma 65. sünnipäeva, mis tähendab ühtlasi ka seda, et pärast oma juubelit leiab ta oma postkastist FISA tänukirja, millega ongi kõik lõppenud.

Meil on mitu noorema põlvkonna kohtunikku (Urmas Hein, Jarek Mäestu, Indrek Peterson, Vahur Mäe, Silver Tammik), keda võib lähiaastatel arvestada kui perspektiivseid kandidaate rahvusvahelise sõudekohtuniku nimetusele. ESL-i žüriil tuleb neile luua selleks vastavad võimalused ja taotleda FISA ees nende rahvusvaheliseks arbiitriks kinnitamist. Aga enne peavad nad läbima pika ja keerulise tee vabariikliku R-litsentsi (rahvuskategooria) sõudekohtuniku nimetuseni. See on hädavajalik eelkõige selleks, et taastada FISA ESL-i žüriidevahelised sidemed.

Juba neljandat aastat ei koosta ESL-i žürii sõudekohtunike paremusjärjestuse pingerida, sest vabariigi kõigil kohtunikel puudub võrdväärne konkureerimisvõimalus (punktiarvestuse süsteem), mistõttu žürii nimetas 2002. aasta sõudehooaja aktiivsemaks kohtunikuks, seekord juba teist aastat järjest, R-litsentsi kohtuniku Mihkel Klementsovi.

Möödunud hooajal toimus intsident, mis sundis Eesti täiskasvanute meistrivõistluste peakohtunikku Mihkel Klementsovi pärast teise võistluspäeva lõppu toimunud autasustamistseremooniat kohtunike kogu teistkordselt kokku kutsuma, et arutada juba otsustatud küsimust. Jutt on naiste kaheksapaadist, kus pärast finišit ei olnud SAK "Tartu" paatkonna roolijal (Janika Kajara) kohtunikkontrolörile (Ülo Tölp) ette näidata lisaraskust, mis vastavalt kergemale kehakaalule oleks pidanud võistlussõidu ajal roolijal paadis kaasas olema. Roolija kinnituse kohaselt võtnud ta lisaraskuseks kaasa kaks kivi, mis ta pärast finišiliini ületamist visanud paadist vette. Samal kohtunike koosolekul kerkis veel teinegi probleem, ja nimelt selles, et SK "Kalevi" kaheksapaadi roolija (Birjo Piiroja) ei käinud võistlusmäärustega ettenähtud ajal kaalumas. Pärnu "Kalevi" võistkonna esindaja (Matti Killing) palvele vastu tulles lubas peakohtunik roolija kaalumise korraldada pärast võistlussõitu.

Asjakäigu loomulikuks jätkuks oli mõlema paatkonna võistlustulemuse tühistamine, mille kohta SAK "Tartu" esindaja (Jaan Vaiksaar) esitas protesti. Protesti arutelu käigus ilmnes, et tartlannade kaheksapaadi roolija kehakaalu ei kontrollinud mitte kohtunik-kontrolör, kes sel hetkel ei olnud kaalumispaigal, vaid SK "Pärnu" võistleja (Tõnu Endrekson). Kuigi kohtunike kogul polnud alust kahelda T. Endreksoni poolt kaalumisprotokolli kirja pandud kaalu näidus, oli see protseduur toimunud vastuolus võistlusmäärustega, mis tingis eelnevalt vastuvõetud otsuse tühistamise ja tartlannade võistlustulemuse taastamise.

Sama jäi kehtima ka Pärnu "Kalevi" paatkonna suhtes, sest võistluste käigus

saavutatu tühiseks tunnistamine asjaajajate omavahelise (võistkonna esindaja + kohtunike kogu) ebakõla tõttu ei peaks kannatama võistlejad, kuigi jah ...

Sellest loost, mis on tõsiseks õppetunniks võistluste korraldajatele, võib teha vaid ühese ja ainuõige järelduse: võistluste korraldamise käigus tuleb täpselt kinni pidada võistlusmäärustikust ja antud võistluste juhendis määratletust.

Tartu kaheksapaadi puhul toimunud roolijapoolne lisaraskuse hankimine, s.o. kaldapealselt korjatud kivide ja/või jõusaalist võetud tõstekangi ketaste kasutamine peaks jääma nostalgiliseks minevikumälestuseks, sest ühel heal tasemel korraldatud sõudevõistlustel peab kohtunike kogu igale kergekaalulisemale roolijale andma kaasa koti lisaraskusega, mille roolija pärast võistlussõidu lõppu kohtunik-kontrolörile tagastab.

Aga meil esineb sõudevõistluste käigus veel teisigi probleeme, millele klubid oma võistlejaid/paatkondi starti saates ei pööra tähelepanu, eirates paatkonna ühtlase võistlusdressi ja aerulabade värvi nõudeid, millistest asjaoludest me viimase kümnekonna aasta jooksul ei ole saanud üle ega ümber.

Need ja teised samalaadsed organisatsioonilise hõnguga probleemid vajavad võistluste puhttehnilise läbiviimisega samaväärset käsitlemist ning nende asjaomane täitmine tagab kõigi võistluste määrustepärase, vigadeta ja protestideta kulgemise.

See on ülesanne, mis nõuab ESL-i žüriil operatiivset sekkumist, asjatundlikku ja korrektset lahendamist.

* * *

ESL-i juhatuse hambutusest kõneleb Eesti karikavõistlustel (Pärnu, 01.06.2002) peakohtuniku (H.-H.Artma) tegevuse vastu esitatud protesti (J.Vaiksaar, SAK "Tartu" esindaja, 01.06.2002) lahenduskäigu pikalevenimine. Nimelt nõuab J.Vaiksaar ESL-i juhatuselt hinnangut võistluste peakohtuniku ja kõigi kohtunike tegevuse kohta tervikuna nimetatud võistlustel, peakohtuniku asjus veel täiendavat juhatusepoolse seisukoha vastuvõtmist.

Eesti karikavõistluste ametlikul lõpetamisel kuulutati välja võitjakolmik: SAK "Tartu", SK "Pärnu" ja SK "Energia". Võitjale anti üle Eesti Sõudeliidu karikas, millele järgnes SK "Pärnu" esindaja Raini Lelle kirjalik protest, milles märgiti, et SAK "Tartu" meeste roolijata neljapaadil teise koha saavutanud ja klubile 40 punkti toonud ekipaažis sõudis Tõnu Mets, kes tegelikult kuulub Tallinna Sõudeklubi liikmeskonda. Protesti arutelu käigus kinnitas Tallinna SK esindaja, ESL-i viitsepresident M. Klementsov, et protestis esitatud fakt on tõepärane, mispeale peakohtunik andis võistluste peasekretärile Kersti Liblikmaale korralduse võistkondlikud punktid ümber arvestada. Ümberarvestuse tulemusena reastusid võistkonnad järgnevalt: SK "Pärnu", SAK "Tartu" ja SK "Kalev". SAK "Tartu" esindajale antud korraldusele – võistkondlik karikas tagastada üleandmiseks SK "Pärnule" – J.Vaiksaar ei reageerinud.

J.Vaiksaare protesti arutas ESL-i juhatus (18.07.2002), kus moodustati 3-liikmeline komisjon koosseisus Mihkel Klementsov, Jaan Tults ja Peeter Mardna. Nüüd juba enama kui kaheksa kuu jooksul ei ole nimetatud kolmik antud küsimust lahendanud ja endist viisi hoiab SAK "Tartu" neile mittekuuluvat karikat oma valduses!

Et lugejat mitte koormata väljakirjutustega FISA võistlusmäärustikust, lisan ainult niipalju, et kogu protseduur toimus täielikus vastavuses FISA võistlusmäärustega.

Antud küsimuse pikalevenitatud (mitte)arutamise käiku, ESL-i juhatuse suutmatust (või soovimatust?) tõe ja õiguse jaluleseadmisel, hindan negatiivselt.

* * *

Ülevaate 2002. aasta žürii tegevusest lõpetan tulevikuvisiooniga, mis võiks olla täiesti iseseisev lugu ja kanda alapealkirja KÕRVALEASTUJA TESTAMENT, mis aga sisuliselt ja organisatsiooniliselt on seotud žürii mineviku, oleviku ja tulevikuga.

Rääkides tulevikust tundub lausa uskumatuna ESL-i juhatuse 2002. aasta 16. detsembri protokolli kirjapandu: "Võistluste peakohtunik ei saa olla (sõnad "ei saa olla" on protokollis trükitud paksemas šriftis) žürii esimees." Niisuguse otsuse võttis treenerite nõukogu vastu 2002. aasta novembris! Veelgi enam – 2003. aasta sõudevõistluste juhendi lisatingimustesse on kirjutatud: "... ESL-i juhatus kinnitab igale antud võistlusele (Kalenderplaanis ESL-i egiidi all korraldatavad võistlused. – Autor.) peakohtuniku, kes valib Eestis tegutsevate sõudekohtunike hulgast endale meeskonna."

Täielik nonsenss! Õnneks tegutseb žürii eestseisuse praegune (veebruar 2003) koosseis väärikamalt ega kipu kahtlema treenerite nõukogu esimehe ja SK "Kalevi" presidendi ametikohtade ühitamise sobilikkuses.

Eesti Sõudeliidul on kaks normdokumenti: põhikiri ja kodukord, mis seadustavad ja reguleerivad liidu ja tema juhatuse tegevuse tervikuna ning määravad liidu allüksuste (treenerite nõukogu, žürii jt.) tegevuse ulatuse ja võimupiirkonna. Kodukorras on kõik need kohustused ja ülesanded kenasti kirja pandud, kusjuures kodukorra ühestki alapunktist ei loe välja, et ESL-i ühel allüksusel on võimutäius teise allüksuse üle.

ESL-i kodukorra §7 punkt 4.7.1. määrab, et Eestis toimuvatele sõudevõistlustele kinnitab (sõude)kohtunike kogu ESL-i žürii. ESL-i juhatuse osalusõigusest selles juttu ei ole, samuti mitte nõudest, et žürii esimees ei tohi olla sõudevõistluste peakohtunik!

Pärast Eesti Sõudeliidu õigusjärgluse taastamist (1989) rakendati Eestis sõudevõistluste korraldamisel FISA võistlusmäärustikku, mis oma organisatsioonilise struktuuri poolest erineb Eestis aastakümneid kehtinud nõukogudeaegsest. FISA põhikiri määrab FISA presidendi juhtimisel (§43) tegutseva žürii autonoomia (§15) teiste FISA juurde moodustatud 8 erialakomisjoni (§48) kõrval.

Kui FISA presidendi käsutuses on 9-liikmeline aparaat, kes tegeleb ainult FISA juhtimisega, siis ESL-i president juhib sõudeliidu tegevust põhitöö kõrvalt, mistõttu otsustatigi president vabastada lisakoormusest – žürii juhtimisest, ning

usaldati see töölõik žürii esimehele.

Kuna Eestis rakendatud FISA võistlusmäärustikus puuduvad mõisted "peakohtunik" ja "peasekretär" (§51), proovisime uut moodi võistluskorraldust ka Eestis läbi viia, mis kahjuks ei hakanud toimima, sest aastakümned olid kinnistanud paljude põlvkondade sõudeaktivistide alateadvusse nimetatud kaks mõistet, millistest ei suudetud kuidagi loobuda.

Ometigi kirjutame igal aastal üldjuhendi võistluste korraldamise alajaotuses, et need viiakse läbi vastavuses FISA võistlusmäärustikuga, mis meie vabariigi tegelikkuses ei ole toiminud.

Kuigi FISA jätab rahvuslikele föderatsioonidele vabad käed oma siseprobleemide lahendamiseks (põhikiri §3), ei õigusta see ESL-i otsust žürii esimehe tegevusampluaa piiramise kohta ja on sõudesporti harrastavate riikide peres ainulaadne nähtus. Märkusena olgu öeldud, et FISA žürii koosseisu määratakse vaid FISA litsentsi omavad kohtunikud (põhikiri §43), kelle tegevusõigust ei piirata. ESL-i juhatuse žürii esimehe tegevust piirav otsus tekitab olukorra, kus ükski enesest lugupidav, enese väärikust, teadmisi ja praktilisi oskusi hindav litsentsitud sõudekohtunik žürii esimehe ametit vastu ei võta.

Praegu kehtiv ESL-i kodukord nägi ilmavalgust 1990. aastal. See, 24 masinakirjalehele trükitud dokument, on juba tosin aastat oma esialgsel kujul olnud ESL-i ja tema allüksuste tegevuse reguleerijaks, fakt, mis teeb loomulikult au tema omaaegsele koostajale, kuid kahjuks kinnitab tõsiasja, et nende aastate jooksul ESL-is toimunud muutused ei ole leidnud seadusesõnalt kinnitust. Näiteks võib tuua ESL-i tippspordi ning avalike suhete, turunduse ja reklaamikomisjoni, kelle senine tegevus on olnud õigustühine, sest nende tegevust korraldavat dokumenti ei ole olemas!

Samamoodi on õigustühine ESL-i juhatuse otsus 2002. aasta 16. detsembrist, sest keegi ei ole senini muutnud kodukorra 7. punkti, mis seadustab žürii tegevusulatuse ja võimupiirid. Kas nimetatud otsusele allakirjutanud juhatuse liikmed ei peaks siiski olema üksipulgi kursis ESL-i normdokumentides kehtestatuga ja ise eeskuju andes rangelt nõudma nende täpset täitmist?

* * *

See ESL-i sõudekohtunike žürii esimehe lugu minu sulest on üheteistkümnes ja viimane, mille ma žürii esimehena kirjutan "Eesti Sõudja" veergudele. Selleks päevaks, mil aastakirja 2003. aasta number näeb trükivalgust, peaksin oma ametist juba prii olema.

Nimelt esitasin Eesti Sõudeliidu juhatusele k.a. 3. jaanuaril vastava palvekirja. Viitasin oma avalduses asjaolule, et FISA poolt kehtestatud sõudekohtuniku vanuse piirmääraks on 65 eluaastat, minul on neid juba ligemale seitsme võrra rohkem, ja ka sellele, et olen Eesti sõudekohtunike eesotsas olnud üle 20 aasta, piisavalt kaua selleks, et usaldada see ühiskondlik ametipost noorema generatsiooni esindajale.

Siinjuures tänan südamest kõiki neid vabariigi sõudekohtunikke, kellega mul on olnud au ja võimalus koos töötada 1953. aasta aprillist tänaseni ning nende eesotsas seista ajavahemikel 1953-1956, 1959-1962 ja 1989-2003.

PEATOIMETAJA VEERUD

Viljandis, muistse Sakala maavanema Lembitu kantsis korraldas ESL 25. jaanuaril oma 15., juubelihõngulise järjekordse kokkutuleku.

Tavapäraste päevakorrapunktide, nagu aruandeaasta (2002) tegevus- ja finantsaruande, revisjonikomisjoni aruande ning jooksva aasta (2003) töösuundade ja eelarve läbiarutamise ja kinnitamise kõrval oli päevakorra esimese punktina Liidupäeva volinike koosolekule arutamiseks ja otsustamiseks üles seatud ESL-i presidendi ja juhatuse kahe liikme valimine.

ESL JÄTKAB PRESIDENDITA

Pärast Liidupäeval osalevate volinike kohaloleku kontrolli ja nende volituste kinnitamist tegi Liidupäeva avanud viitsepresident Mihkel Klementsov koosolekule ettepaneku valida Liidupäeva juhatajaks ESL-i peasekretär Eduard Laur, kes sellesse ametisse kinnitati üksmeelselt.

Liidupäev vabastas Tarmo Kõutsi ja juhatuse liikme Ivar Virkuse vastavalt nende palvele, samuti tuli 29.augustil meie hulgast lahkunud Henn Elmeti asemele valida uus inimene. Seega tuli ESL-i juhatusse valida kolm inimest: president ja kaks juhatuse liiget.

Kuna ESL-i juhatus ei olnud teinud vajalikke ettevalmistusi ega korraldanud oma liikmeskonna –sõudeklubidega sobivate kandidaatide leidmiseks eelnevalt arutelusid, siis pärast pikaajalist (40 minutit) ja tulutut "ping-pongitamist" (vaatamata isegi viieminutilisele vaheajale sobilike kandidaatide "väljamõtlemiseks" kohapeal, Liidupäeva käigus) suudeti täita ainult üks koht – ESL-i juhatuse liikmeks valiti tartlane Tanel Kliiman.

Et juhatus tegutseb ühe vähemliikmeta, on pisikene iluviga, ilma presidendita aga juba suur õnnetus.

Kokkuvõttes peab kahetsusega mainima, et 15. Liidupäev oma ettevalmistuse ja läbiviimise poolest oli seniolnutest kõige madalamal tasemel. ESL-i juhatusele tuleb aga ette heita organisatsiooni kõige vastutusrikkama ürituse korraldamist põhimõttel: läheb, kuidas läheb, küll ta kuidagimoodi ikka läheb!

TULUD JA KULUD TASAKAALUST VÄLJAS

Liidupäeval kinnitatud 2002. aasta tulude ja kulude eelarve jäi miinusesse. Kulutasime rohkem, kui riiklikke toetusi,

sponsorite annetusi, eriotstarbelistest fondidest, kultuurikapitalist, olümpiaettevalmistuse toetusrahast, klubide liikmemaksust ja võistlustest osavõtumaksust oli Sõudeliidu arvele laekunud. 115 119-kroonine eelmise aasta võlasumma ripub veskikivina ESL-i kaelas.

Sugugi parem pole olukord ka alanud aastal. 2003. aasta eelarve võeti Liidupäeval vastu (üks vastuhääl) sellisena, kus tulude ja kulude vaheline suhe on 239 500 krooniga miinuses. Ja seda vaatamata isegi sellele, et eelarve on koostatud äärmiselt tagasihoidlikus mahus, sest rahvusvahelistel tiitlivõistlustel osalemiseks (planeeritud 510 000 krooni), tippsportlaste ettevalmistamiseks (770 000 krooni), spordistipendiumiteks (402 000 krooni), noortespordi arendamiseks (637 500 krooni) jms. tarbeks peaks ESL-i käsutuses olema tunduvalt suuremad summad, mis tagaksid kõigi vajaduste finantsilise katte.

2002. AASTA

Möödunud hooaega võib pidada, küll väikese reservatsiooniga, kuid siiski kordaläinuks. Seda kinnitavad meeste paarisaeru neljapaadi (Tõnu Endrekson, Andrei Šilin, Igor Kuzmin, Silver Sonntak) seitsmes koht maailmameistrivõistlustel, kusjuures eriti hinnatav on paadirikke tõttu põhifinaalist (1.-6. koht) väljajäänute mehine heitlus teises (B) finaalis (7.-12. koht), kus suudeti oma tahe maksma panna. Plusspoolele kanname ka üliõpilaste maailmameistrivõistluste kolmanda koha paarisaeru kahepaadil (Jarek Mäestu, Indrek Peterson) ja kaks viiendat kohta noorte maailmameistrivõistlustel (Oleg Vinogradov – ühepaat, Andres Matsin, Jaan Laos ja roolija Siim Lutoškin – roolijaga kahepaat).

Et meie tippsõudjatel (J.Jaanson, T.Endrekson, S.Sonntak, A.Šilin, I.Kuzmin, L.Gulov, tinglikult võib sellesse nimekirja lisada veel Andrei Jämsa) puudub vääriline järelkasv, on juba aastatepikkune tõsiasi. Seda asjaolu kinnitab ka 2002. aasta vabariigi täiskasvanute meistrivõistluste lõpuprotokoll, millest nähtub, et kõik 22 võimalikku kuldmedalit riputati ainult 12 meessõudja kaela, kusjuures Silver Sonntaki Eesti meistrivõitluste medalikogu täienes nelja, Tõnu Endreksoni oma kolme medaliga. Seega pärisid ainult kaks meessõudjat ühe kolmandiku (7) kuldmedalite üldarvust.

Olukord naissõudmisega on jäänud aastatepikku muutumatuks. Vikerkaarevärvilisemaks elamuseks oli naiste kaheksapaatide võistlus kuldmedalitele, kus viljandlannad Riina Sagur, Krista Türk, Imbi Sõstra, Kaia Maasing ja Kristiina Jaska koostöös kolme Sõudeklubi "Pärnu" sõudjanna Kalli Meriste, Katrin Otsa, Kersti Paldise ja roolija Margit Pärnpuuga tõusid Eesti meistrivõistluste autasustamispjedestaali kõrgemale astmele. K.Meristele ja K.Otsale olid need kuldmedalid meistrivõistluste kolmandad. Kui neile kahele lisada veel K.Paldis kahe kuldmedaliga, siis need kolm naissõudjat võtsid oma valdusse peaaegu pooled (8) kahekümnest võimalikust kuldmedalist. Eriti peaks aga mõtlemist väärima seegi asjaolu, et naissõudmise viie paadiklassi 30 võimalikust (igas sõidus 6 paati) finaalikohast rivistus stardiliinile ainult 16 paati! See näide kinnitab, et naissõudmise madalseis on sõnadetagi selges ummikseisus.

2003.AASTA

Alanud 2003. aasta sõudehooaeg on vabariigi sõudespordile väga oluline ja vastutusrikas, sest tänavustel maailmameistrivõistlustel jagatakse esimesed pääsmed 2004. aasta Ateena olümpiamängude sõuderegatile.

Meie treeneritel (Mihkel Leppik, Sergei Gluško) tuleb koos peatreeneri, olümpiaregati programmijuhi Jaan Tultsisga lahendada kahe tundmatuga võrrand, kus x=6+1+2 (miks mitte ka üliõpilaste maailmameistrivõistluste pronksmedalistid) tippsõudjaga (kõik põhiliselt paarisaeru sõudjad) ja y=3 paarisaerupaadiga (1x, 2x, 4x). Seega on võimalus 6+1+2 (kokku 9) sõudjat jagada 1+2+4 (kokku 7) sõudjakoha vahel. Kõrvalseisjale tundub, et sellise matemaatilise iseloomuga võrrandi lahendamine on lihtne asi, pealegi on kaks sõudjat rohkem , kui kolmes paadis sõudjakohti. Kuid ei, sest üheksa sõudja tegelikud paikapanijad, treenerid, peavad arvestama ja vaagima nüansse, valikuid ja võimalusi, aga ka sedagi, millises paadiklassis on olümpiapääsme lunastamine kõige reaalsem.

Ilmselt tuleks kõigis kolmes paadiklassis katsetada, seda enam, et käesoleva aasta maailmameistrivõistlustelt pääseb nimetatud paadiklassides olümpiamängudele 11 esimest ekipaaži. Selline eksperiment, väljendun täpsemini – julge ja mitmeti riskantse ettevõtmise teostamine – nõuab eelkõige aga seda, et praeguses kandidaatide põhinimekirjas oleva kuue tippsõudja kõrval peavad ka kolm ülejäänut (A.Jämsa, J.Mäestu, T.Peterson) saama tipptasemel ettevalmistuse, s.o. materiaalse kindlustatuse spordistipendiumi näol, treeningulaagrid ning oma võimete ja võimaluste väljaselgitamiseks osalemisvõimaluse rahvusvahelistel sõuderegattidel.

Kolm paati olümpiamängude sõuderegatil oleks väikese Eesti riigi ja tema sõudespordi suursaavutus, ühtlasi ka võimetekohase maksimumprogrammi täitmine.

Selle ülesande täitmise nimel tasub pingutada, milleks on tarvis teha järjekindlat ja visa tööd, ohtralt higi valades ennastsalgavalt treenida, treenida, treenida... Ainult armutu töö ja oskuslik riskeerimine edu nimel toovad kord õnne ka meie õuele!

KÕIGE TUBLIMA EESTLASE PIDU

Eelmise aasta 27.otkoobril kella 12-ks kogunes üle paarisaja inimese tähistama Mihkel Leppiku 70-ndat juubelisünnipäeva.

Mihkel Leppikut, Eesti sõudespordi korüfeed, tuldi austama lähedalt ja kaugelt. Erireisi Kanadast oma kunagise paadikaaslase peole võttis ette Veljo Kalep, Peterburist tuli Mihkli kätt suruma Eesti naissõudmise esimene kuulsus Aino Milodan-Pajusalu. Oma kunagist treenerit ja klubikaaslast õnnitlesid kahekordne olümpialane Tiit Helmja, Barcelona olümpia finalistid Priit Tasane ja Roman Lutoškin ning Montreali olümpiamängude pronksmedalimees Raul Arnemann.

Tunnustatud töömehele ütlesid häid soovisõnu Pärnu Linnavalitsuse, Spordiliidu ja Eesti Sõudeliidu esindajad.

Mihkel Leppiku tähtpäeva tähistati esmakordse üritusе – uhiuue kaheksapaadi ristimisega. Kombekohase ristimistalituse läbiviimiseks rivistusid "ristilapse" parempoolse poordi äärde Sõudeklubi "Pärnu" ja selle eelkäijate "Spartaki" ja "Dünamo" kunagised tippsõudjad, Mihkel Leppiku paadikaaslased ja õpilased: Heino Reedik, Vaabo Kalbus, Arnold Ebrok, Veljo Kalep, Tiit Helmja, Raul Arnemann, Priit Tasane, Roman Lutoškin, Arvo Strikholm, Peeter Sonntak, Juhan Paalo, Aino Milodan-Pajusalu, Evi Lepik, Reet-Kaie Helmja-Turban, Karin Tõnissoo, Rita Maier-Morrisson, Merle Morrisson, Malle Lilleste-Enno, Tatjana Jaanson, Ilmi Nael. Šampusepudelite paukuvate korkide ja pokaalist "ristilapse" vöörile valatud "kihiseva suutäie" saatel eemaldasid Tõnu Endrekson ja Silver Sonntak kaheksapaadi pardalaudadelt paadi nime katva klubi lipu. Piduliste silme ees avanesid kuus tähte – "MIHKEL", millise nime all hakkab uustulnuk ajama võiduvagusid Sinistel sõudetrassidel. Muide, juba enne ristimistseremooniat on "Mihkli" logiraamatus kirjas kaks tiitlivõitu: Eesti meistrivõistlustelt ja Tartu kaheksapaatide sügisregatilt.

Juubelipäeval ütles Mihkel Leppik, et halle kive, millest läbi murda, veel piisab ja kuniks tervist jätkub, ta alla ei anna.

Ja eks Eesti Sõudeliidu poolt kingitud traditsioonilise juubelikella numbrilauale graveeritud salm:

"Juhi, kange mehepoega,
pojukesi sõudemaie,
valitsema vetevalda,
olümposele jõudemaie,
et nad koju – Viru randa
saaksid kullakoormat kanda!"

osutabki Mihkli suurele missioonile – Ateena olümpiasangarite ettevalmistamisel.

Septembri lõpus hääletasid "Eesti Ekspressi" lugejad suve jooksul ilmunud artiklisarja "Kõige tublim eestlane" kangelaste hulgast oma lemmiku. Selleks sai poolsada aastat Pärnus sõudetreeneri ametit pidanud Mihkel Leppik, kes kogus 1613 poolthäält. Talle järgnesid Alfred Õunapuu 813 häälega, kel on kodus 12-aastane kana ja kes ligi pool sajandit on juhatanud Torma pasunakoori, ja metsaelanike pabulaid koguv Tartu koolitüdruk Mari Visnapuu 527 häälega.

"Eesti Ekspressi" šaržist Aivar Juhanson joonistas Mihkel Leppikust sõbraliku šarži, mis antakse asjaosalisele kingituseks koos "Eesti Ekspressi" tasuta aastakäiguga.

Juubelipeolised tutvuvad uue kaheksapaadiga. Fotol paremalt: Heino Reedik, Arnold Ebrok, Evi Lepik, juubilar Mihkel Lepik ja Elin-Sirje Kadai Sõudeklubi "Pärnu" lipuga.

PAADIRISTSED TORONTO MOODI

Kui pärast Eesti-suve läksin septembris oma Toronto Argonaut sõudeklubisse, siis toimus seal kaheksapaadi ristimine. Paadi nimeks sai "The Spirit of 52". Eesti keeles on selle tähenduseks "1952. aasta vaimus". 1952. aasta Helsingi olümpiamängudel esindas Kanadat Argonaudi sõudeklubi kaheksapaadi meeskond. Nüüd 50 aastat hiljem kutsuti nad ristimispeole, kus nende saavutus jäädvustati klubi paadi nimega.

Kaheksast tollasest sõudjast elab ja tuli kohale seitse seitsmekümnendates eluaastates meest ja nende roolimees. Treenerit esindas tema tütar, kellele anti tseremoonias keskne roll. Meeskond seisis paadi juures ja kui paadi vöörilt eemaldati valge lina, siis valas ta šampanjapudelist esimese märjukese paadile, ning teise poole karikasse, millest maitsesid selle 1952. aasta vaimsuse osalised.

Kanada kunagised sõudeässad, 1952.a. Helsingi olümpiamängudel kaheksapaadil "vahtralehtede" sõudespordi au kaitsnud ekipaaž äsjaristitud kaheksapaadi juures.

Lisaks olümpialastele seisid paadi juures tolleaegse kergekaalu kaheksapaadi meeskonna liikmed. Ka nemad olid sel ajal "52. aasta" vaimsuse kandjad oma võitudega St.Catharine'i traditsioonilise Royal Canadian Henley regatil. Auväärses rivis esindas 1952. aasta Helsingi olümpia vaimsust ka meie klubi 81 aasta vanune veteran, kes sõudis siis Ungari neljapaadis ning nelja aasta pärast Melbourne'i olümpial oli nende seas, kes jäid Läände, kuna sel ajal toimus Ungaris ülestõus Nõukogude võimu vastu.

Nende meestega vesteldes rääkisin, mida ma mõtlesin 1952. aastal, kui minu Eestist üle Soome lahe Helsingis toimusid olümpiamängud ja eestlaste ees oli Nõukogude raudne eesriie.

Argonaudi klubi traditsioonilisel uue paadi ristimispeol imetlesin klubi naisi, kes korraldasid veteranide ülesotsimise ja leidmise ning kogu piduliku koosviibimise.

Veljo Kalep, Toronto

Kaheksapaadi "The Spirit of 52" ristimistseremoonia. Toronto, september 2002.

KAKS KORDA VIIES KOHT

Matti Killing,
ESL-i treenerite nõukogu esimees

Esimesi kive noortekoondise müüri hakati laduma väikeste paatide võistlustel Tartus, mis oli esimeseks ametlikuks kontrollvõistluseks noortekoondise 2002 moodustamisel. Erilisi üllatajaid see võistlus esile ei toonud, põhitegijad olid Duisburgi MM-il osalejad Vinogradov ja Lutoškin. Oma sihikindlust näitas aga vaevalt poolteist kuud sõudmisega tegelenud Jaan Laos, kes stardieelsel soojendusel läks ühesega ümber, kuid ei loobunud sõidust, ja väänanud riided kuivaks, võttis stardi ja läbis distantsi, olles küll seekord viimaste hulgas, kuid ilmselt sihikindlus ja pikk ujuja staaž olid tema tulevaste heade tulemuste aluseks, mis avasid talle Eesti noortekoondise ukse.

Oleg Vinogradov Trakais Galvė järvel. Tagaplaanil 14. sajandi II poolel rajatud Saarelinnus – Leedu esimese suurvürsti Vytautase (1350-1430) kindlus.

Kontroll ja valikvõistluste kalender oli küllaltki tihe ja nii tuli ettevalmistava perioodi jooksul oma sobilikkust tõestada rohkem kui kümnel võistlusel ja ikka eesmärgi nimel, et koondis oleks maksimaalselt löögijõuline. Kõik seatud kriteeriumid õnnestus täita juba esimesel rahvusvahelisel regatil Kõlnis paarisaeru kahepaadil koosseisus Tiit Lutoškin ja Martin Graumann ning roolijaga kahepaadil koosseisus Andres Matsin, Jaan Laos ja roolimees Lauri Tõnisson. Järgmine normide alistaja oli rahvusvahelisel Nooruse regatil Brestis Oleg Vinogradov ühepaadil. Samadel võistlustel alistasid Sõudeliidu ajanormi ka roolijaga neljapaat, kus sõudsid Andres Matsin, Jaan Laos, Ranno Lepp, Martin Vadam ja roolimees Lauri Tõnisson Kahjuks ei saanud see koosseis alustada ettevalmistust MM-iks, sest Ranno Lepal ja Martin Vadamil oli teoreetiline võimalus startida MM-il paarisaeru kahepaadil, ja nii jätkasid nad ettevalmistust eelnimetatud kahepaadil. Katsevõistlusel aga ei andnud Lutoškin – Graumann oma vastastele vähimatki võimalust ja kinnitati koondise koosseisu paarisaeru kahepaadil. Lepp – Vadam olid aga sunnitud üritama koondisse pääsu roolijaga neljapaadil, kus nende paarilisteks said Kristjan Türk ja Artur Maier, rooli aga hoidis Mirkko Killing. Viimane võistlus enne MM-i oli Balti matš, kus pakuti konkurentsi roolijata neljapaatidele. Vaatamata edukale sõidule ei lubanud mitte kõige paremad ilmastikuolud ajanormi täita. Oli veel jäänud nädalavahetus, kus võinuks startida mudelajale sõiduks, mis aga oleks löönud lõhe ettevalmistusse. Treenerite nõukogu otsustas esitada juhatusele lisaks kolmele normi täitnud paatkonnale ka roolijaga neljapaadi, mis lõpuks väikeste vastuväidetega ka kinnitati.

Trakais toimuv noorte maailmameistrivõistlus oli eriline mitme külje pealt ja kindlasti kõige kodusem võistlus, sest olime hästi kursis võistlusoludega. Elasime ja toitusime oma tavade kohaselt, mis oli ka materiaalselt kõige vastuvõetavam. Enamik Eesti sõudeaktiivist oli haaratud tegevusse küll koka, autojuhi või aktiivse toetajana. Kuna olime võistluspaika saabunud paar päeva varem, siis treenisime võistlustrassil, analüüsisime konkurentide ja meie paatkondade võimalusi, kaalusime paate ja tõdesime, et roolijaga kahepaat kaalus lubatust viis kilo rohkem ning ülejäänud paatide kaalud olid kilo-poolteist lubatust raskemad. Peagi oli käes võistluste avatseremoonia, mis korraldati võistluseelsel õhtul iidses Trakai lossis. Nii nagu kõigil suurvõistlustel üritavad korraldajad oma eelkäijaid pidustustega üle trumbata, oli seekordki avamine muljetavaldav.

Märkamatult oli aga kätte jõudnud eelsõitude päev ja starti asusid meie neljast paatkonnast kolm, sest roolijaga kahepaate oli võistlusteks kohale tulnud kuus ja nii tuli poistel oodata oma etteastet finaalipäevani. Kõige suurema osavõtjate arvuga olid traditsiooniliselt ühepaadid ja paarisaeru kahepaadid. Eelsõitudest ei õnnestunud otse poolfinaali pääseda ühelgi paatkonnal ja nii tuli jätkata lohutussõitudes. Meile oluline päev oli lohutussõitude päev, mis pidi andma selguse meie aastatööle. Esimestena asusid võistlusse roolijaga neljapaadid, et selgitada need neli, kes pääsevad fi-

naali võistlema medalitele. Meie poisid startisid teises eelsõidus ja edasipääsuks tuli olla vähemalt teine. Võistluse algus näitas, et finaaliuks täna meile veel ilmselt ei avane. Mida lähemale finišile, seda selgemaks sai, et parim, mida saavutada võime, on neljas koht ja selle koha ka poisid saavutasid Venemaa paatkonna ees, seega koht B-finaalis. Nüüd oli kord ühepaatide käes ja kolmandas eelsõidus asus starti Oleg Vinogradov, et võidelda koht kätte 18 parema ühesesõitja hulgas, kes jätkavad võistlust medalitele. Selles sõidus ei andnud Oleg kordagi juhtpositsiooni teistele ja lõpetas sõidu 7,5-sekundilise eduga Läti ühepaadi ees. Järgmisena asusid võitlustulle poiste paarisaeru kahepaadid. Et pääseda kaheteistkümne parema hulka, oli tarvis ületada finišijoon teisena. Juba võistluse algus näitas, et kerge see olema ei saa. Närvesööv võidusõit Kreeka, Eesti ja Norra vahel kestis kuni viimaste meetriteni ja lõppes meile edasiviiva teise kohaga. Kuid pidu meie leeris ei kestnud kaua, sest peagi teatas võistluste žürii, et meie paat oli kaalumisel 500 grammi kergem ja võistlustulemus tühistatakse. Olgugi, et sama probleemiga puutusid kokku mõned teisedki võistkonnad, kus eelmiste päevade kaalumised näitasid määrustepärast kaalu, võistluspäev aga teist, ei muutunud midagi. Hoolimata sellest, et valgevenelased tõestasid lausa kaalumise viga paadi eri asetuste puhul, jäi žürii oma otsustes kindlaks ja nii ei antud armu kellelegi, ja kõigile "patustajatele" oli võistlus selleks korraks lõppenud. Kurvastamiseks aga ei antud aega, sest juba järgmisel päeval tuli Vinogradovil hakata finaali pääsu eest võistlema. Kuna peeti kolm poolfinaali, siis tuli oma sõidus olla vähemalt teine, millega Oleg ka kindlalt hakkama sai. Sellist kordaminekut, kus neljast paadist kolm (oletatavalt neli) jätkavad 12 parema hulgas, pole varasematel aastatel olnud. See on järjekordseks tõestuseks, kui vajalikud on ettevalmistuse käigus koondpaatkonnad ja ühistreeningud. Nüüd oli aga käes päev, kus pidid selguma lõplikud kohad antud maailmameistrivõistlustel. Esimesena sai stardikäskluse roolijaga neljapaat, et selgitada kohad 7–12. Esimese viiesaja märgis olid meie poisid neljandad, seda kohta hoiti ka tuhande märgis, siis taanduti korraks viiendaks, kuid finišis suudeti siiski olla neljandad ja see tähendas antud maailmameistrivõistlustel 10-ndat kohta. Paatkonnas sõudsid Ranno Lepp, Martin Vadam, Kristjan Türk ja Artur Maier, roolis Mirkko Killing. Nüüd oli järg Oleg Vinogradovi käes, ja mis seal salata, väike lootus medalile. Vahepeal oli aga märkamatult tõusnud tugev vastutuul koos paraja lainega. Kui vastutuult võis pidada Olegi liitlaseks, siis laine oli kindlasti vastane number üks. Võistlus kinnitas kartusi ja me ei näinud Olegi sõidus tavapärast kindlust. Stardist hõivas Oleg neljanda positsiooni, kuid 1000 meetri kohal oli sunnitud mööda laskma valgevenelase ja sellises järjekorras ka finišeeriti. Võit läks kindlalt Itaaliasse ja meile jäi sellest sõidust viies koht. Ka järgmine sõit toimus meie poiste osavõtul ja prognoose ei julgenud keegi teha, sest sõit selles paadiklassis varem ei toimunud, kuigi FISA tegi ettepaneku korraldada eelsõit radade järjestusele, kuid see ei saanud teoks sakslaste vastuseisu tõttu. Nii tuli kõik asetada ühele kaardile. Stardist panid oma paremuse kohe maksma itaallased ja hoidsid seda lõpuni. Kuid põnev võistlus järgnevate medalite pärast käis nelja paatkonna vahel, Matsin – Laos koos Lutoškiniga nende hulgas. Kui 500 märgis oldi viiendad, siis järgmisel viiesajal tunnistati ainult itaallaste paremust ja oldi medalis kinni. Tagasilöögi andis aga kolmas 500, kus kaotati liidritele ligi 7 sekundit ja luhtusid väljavaated paremate hulka jõuda. Nii tuli ka sellest sõidust meile viies koht Itaalia, Jugoslaavia, Saksamaa ja Rumeenia järel, mis polegi nii halb tulemus, kuid kaotama ei lähe ju keegi. Seega olid võistlused meile lõppenud ja peab tunnistama, et igati tublide tulemustega. Kindlasti oleks üks medal olnud super, kuid see ongi spordi võlu, et tõde selgub võistluse käigus. Täieliku kordamineku varjutas paarisaeru kahepaadi juhtum, mis näitas, et nii tähtsal võistlusel pisiasju ei ole ja hetkekski ei tohi end lõdvaks lasta ega end kohtunike vigadest uinutada.

See MM oli kindlasti parim võistkonna üldise taseme poolest, sest keegi osalejatest kaugemale B finaalist ei langenud (ka P 2x jõudsid poolfinaali). Kindlasti on tubli treeneritöö taga veel noorte spordiprojekti käivitamine Eesti Olümpiakomitee toel Haridusministeeriumi vahenditega. Ühes võib veel kindel olla, et täiskasvanutele on tulemas järelkasv ja head materjali koondise 2003 tarvis on küllaga.

EESTI ÜLIÕPILASED ROBIN HOODI KODUKANDIS

Jarek Mäestu,
SK "Pärnu" treener ja tegevsportlane

2002. aasta Üliõpilaste Maailmameistrivõistlused toimusid 21.-24. augustil Inglismaal, eelkõige Robin Hoodiga seostatavas paigas, Nottinghamis. Meeskond koosnes kümnest inimesest, kellest seitse olid võistlejad (Katrin Ots ühepaadil, Kalver Tammik, Ingmar Aija, Meelis Martin, Riho Tamm roolijata neljapaadil ning Jarek Mäestu ja Indrek Peterson paarisaeru kahepaadil) ja kolm teenindav personal (Urmas Hein meeskonna juht, Reet Palm tema assistent ja treener ning Fred Killing transpordiülem). Paraku selgus viimasel hetkel, et osaleda ei saa Tairo Talvis ja Tõnu Mets roolijata kahepaadil. Seoses selle muutusega ei olnud vaja meeskonda mitme transpordivahendiga Inglismaale saata, vaid me mahtusime kõik ühte bussi, mis suurendas meeskonnatunnet.

Pärast mõningaid vaidlusi ärasõidupäeva üle (lõpuks usaldasime siiski Fredi kogemusi ja oskusi Euroopa kiirelt läbida) leidsime end järgmise päeva õhtupoolikul Ostende (linn Belgia lääneosas Põhjamere ääres. – Toimetus.) sadamast, kust esialgsete plaanide kohaselt pidime laevaga Inglismaale pääsema. Paraku selgus, et järgmine laev läheb alles teisel päeval ning seetõttu olime sunnitud edasi Calais'sse (sadamalinn Prantsusmaal Pas de Calais' väina ääres. – Toimetus.) liikuma. Ostende sadama lähistel suutsime oma paadikäruga ka ühe väikese ummiku korraldada, kuna üks kitsas sillaalune, mis vaid ühe liikurvahendi suutis läbi lasta, osutus meie paadikärule ca 5 cm madalamaks. Mitmekesi paadikärul seistes ja sedaviisi teda mõned vajalikud sentimeetrid allapoole surudes suutsime sillaaluse siiski õnnelikult ilma vigastusteta läbida. Ega Calais'ski kerge olnud – esimene laevakompanii aga oli meid lahkelt nõus abistama ning kolme tunni pärast olimegi Inglismaa pinnal.

Esmamulje Inglismaast oli roheline – kõikjal kuhu võimalik, oli külvatud muru, mida vägagi regulaarselt hooldati. Samuti tekitas koomilisi hetki "tagurpidi liiklus", alates lihtsatest liiklussituatsioonidest ja lõpetades sellega, et bussist väljudes avastasid enda eest naeratava bussijuhi, kes viipas, et uks väljumiseks asub teisel pool. Ainus probleem transpordiga sai ka kiirelt lahendatud – uute piduriklotside muretsemine läks Fredil edukalt, vaatamata oma Inglismaal segadust tekitavale perekonnanimele.

Majutamine toimus kesklinnas, Nottinghami Ülikooli ühiselamutes, ühestes tubades ning väga ideaalsetes tingimustes. Ka toitlustamine toimus sealsamas. Võistluspaik asus ööbimispaigast mööda kiirteed kahekümne minuti kaugusel, ülimoodsas National Watersport Center'is, kus lisaks 2200-meetrisele kanalile oli kõrvalveekogudel võimalik sõita kärestikuslaalomit, liigelda veesuuskadel ning harrastada veel muidki vee ja vaba ajaga seotud tegevusi. Kuna inglastel on paljud asjad "tagurpidi", siis projekteerisid nad ka kanali veevahetuse selliselt, et sõuda tuli kerges vastuvoolus. Seoses range ajakavaga kanalil (eksinud said kohe võistlusteks esimese hoiatuse), söögiaegade ja elamiskoha suhteliselt kauge asukohaga võistluspaigast, oli treeningute ja söögiaegade ühendamine komplitseeritud. Oli valida, kas süüa hommikul sooja toitu ja üldse mitte vee peale jõuda või süüa Inglismaal traditsioonilisi maisihelbeid ja jõuda teha umbes 45-minutiline treening. Õhtul oli olukord sama – kui soovisid pärast võistlusi treenida, oli toiduvalik hoopis kesisem. Seoses väga pingelise ajagraafikuga, oli meil kahjuks ainult ühel õhtupoolikul aega veidigi tutvuda kuulsa Nottinghami lossi ja selle ümbrusega. Paraku, kui kohale jõudsime, oli lossi sissepääs just äsja suletud ning seetõttu vaatasime lossi väljastpoolt ja uitasime seda ümbritsevas aias. Tegu on 12. sajandist pärineva ehitisega. Lossi ümbrus on väga hästi hooldatud, see asub Nottinghami keskosas kõrge mäe otsas, kust avaneb ilus vaade kogu linnale. Otse Nottinghami lossi jalamil asub Inglismaa vanim kõrts, *Ye Olde Trip to Yerusalem*, aastast 1198, millest me aga lihtsalt läbi põikasime, kuna järgmisel päeval ootasid meid finaalsõidud.

Võistluste avamist tähistas 20-minutiline marss ülikoolilinnakust peahoonesse, kus öeldi põhimõtteliselt, et võistlused on avatud, millele järgnes 20 minutit kõndi tagasi elukohta.

Võistlustel esinemist võib kokkuvõtteks lugeda kordaläinuks. Allakirjutanu koos Indrek Petersoniga saavutas pronksmedali. Katrin Ots sõitis igas sõidus järjest kindlamalt ja lõpuks jäi tal kolman-

dast kohast väga vähe puudu, ehk siis neljas koht. Roolijata neljapaat saavutas tihedas konkurentsis tubli kaheksanda koha.

Finaalide päev lõppes traditsiooniliselt banketiga, mille inglased olid korraldanud vägeva grillimispeona. Sai süüa, juua, tantsida, prantsuskeelseid laule õppida ja täpsusviskeid sooritada, mis küll märklauast mööda läksid, aga õnneks kedagi ei vigastanud. Meie jaoks kestis pidu kuni üheteistkümneni, kuna laevapiletid tagasisõiduks olid ostetud ja aeg kannustas tagant. Aja nappuse tõttu jäi meil kahjuks käimata ka Londonis, kuid see annab ühe suure põhjuse saarele veel kord minna.

Fotol vasakult: Jarek Mäestu ja Indrek Peterson võistluspaigas pärast autasustamist.

Üldiselt võib võistlusreisi igati kordaläinuks lugeda, seda nii tulemuste kui ka muu huvitava tõttu. Indrek Peterson ja Jarek Mäestu soovivad omalt poolt tänada meie individuaalseid toetajaid – Eesti Kultuurkapitali, AS Waldhof'i ja InBro&Partners kindlustuslahendusi –, tänu kellele õnnestus meil Üliõpilaste Maailmameistrivõistlustel osaleda, samuti Silver Sonntaki ja Tõnu Endreksoni, kes lahkelt lubasid oma Filippi paati kasutada.

* * *

Võistkonna juht ja treener Urmas Hein lisab omaltpoolt, et kahetseb Tairo Talviste ja Tõnu Metsa võistlustest eemalejäämist, ja et treenerina jäi ta võistlusreisiga igati rahule. U.Hein tänab Eesti Akadeemilist Spordiliitu ja EPMÜ-d sportlaste rahalise toetamise eest, milles suurem osa langeb EPMÜ varalahkunud rektori Henn Elmeti abistavale käele.

Hinnanguliselt sõitis roolijata neljapaat oma võimete kohaselt. Eriti tublid olid aga noormehed paarisaeru kahepaadil ja Katrin Ots neidude ühepaadil, kus tal suurema eneseusu ja tahtepingutuse kõrval olnuks võimalik võita pronksmedal (kaotus kolmandaks platseerunud austraallannale 2,48 sekundit).

Fotol vasakult: Jarek Mäestu, Indrek Peterson ja Fred Killing Inglismaa vanima (asutatud 1198) trahterihoone ees.

Võistlustest osavõtnute kõrget rahvusvahelist klassi kinnitab kas või seegi asjaolu, et naiste ühepaadi tšempionitiitli pälvis 2002.aasta üks maailma parimatest ühepaadisõudjatest, meeste paarisaeru kahepaadil aga poolakad ja šveitslased (jäid meie paatkonna järel neljandaks) on osalenud mitmel maailma karikavõistlusetapil.

Urmas Hein nendib, et osalemine rahvusvahelistel üliõpilasvõistlustel on hädavajalik ja meie sõudesporti edendav ning loodab, et kahe aasta pärast (2004. aastal) on Eesti üliõpilased Prantsusmaal taas stardijoonel.

KUIDAS ME SUVEL TŠEHHIS KÄISIME

Ruth Vaar,
Viljandi SK treener, sõudeveteran

Meie reis algas 2. septembri varahommikul Tartust. Meid oli 17 sportlast ja 5 turisti. Tõotas tulla tore reis, vaatamata sellele, et oli juba suve lõpp ja päevad muutusid järjest lühemaks.

Päike paistis, hiilis mööda vilksatavate puude vahelt ja jõudis heleda laiguna sügavale hinge.

Seni oli suvi olnud kuiv ja soe. Just nagu veteranide sportimiseks loodud. Eks sellepärast oligi meid sel aastal tavatult rohkem.

Teadsime, et ees võivad meid oodata vihm ja lõppevad üleujutused, kuigi ei tahtnud seda hästi uskuda. Õnneks olid suured veed juba taandunud ja möödunud õnnetust meenutasid vaid porised majad, katkised aknad ja tänavate ääres kuivav mööbel.

Tšehhi Vabariik asub täpselt Euroopa keskmes Sudeedide kaljuste mägede ja Böömi metsaküngaste vahel. Ta piirneb Poola, Slovakkia, Austria ja Saksamaaga. Pindala on 78 900 km^2. Elanikkond 10,3 miljonit inimest. Pealinn Praha. Rahaühik tšehhi kroon.

Võistlus toimus Racice külakeses, mille suurimaks vaatamisväärsuseks oligi sõudekanal. Elasime kanali ääres telklinnakus. Et sportimise kõrval ka hinge harida, külastasime nii öist kui päevast Prahat: Karli sild, Praha Hraad, Karlovy Vary, vanalinn ja öistes tuledes Tšehhi Steinberg – keskaegne loss. Sellele kõigele pani väärika punkti võrratu värviliste purskkaevude etendus.

Niipalju siis kultuurielust.

Murphy seaduste Bolingi postulaat ütleb: "Kui te tunnete end hästi, ärge muretsege, sest see läheb mööda." Nii oligi. Järjest hakkasid meid kimbutama nohu, palavik, halb enesetunne.

Õnneks oli meiega liitunud Mihkel Mardna, kelle me suutsime korralikult ära tüüdata ja ta arstipauna päris tühjaks teha.

Lugeja võib nüüd mõelda, et mida te, vanakesed, ronite sinna, kui tervis ei luba ja nii põdurad olete. Aga ei jäänud sõidud sõitmata ega stardid startimata. Kangemad mehed sõitsid rohkem kui kaks sõitu päevas, ja Margit roolis paate rohkem, kui ta seda kunagi varem teinud oli.

Ruth Vaar (tagaplaanil) ja Margit Pärnpuu pärast võistlust paati ellingusse kandmas.

Ja lõpuks saabuski viimane raske hommik enne ärasõitu. Pakkisime asjad ja murule jäid vaid mustendavad telgijäljed. Meenutama meid – Reeta, Ulvit, Ingridit, Ruthi, Margitit, Ennu, Jaani, Urmast, Lau-

Eesti sõudeveteranid Racice sõudekanali kaldapealsel. Fotol vasakult: Ingrid Võsu, Ulvi Lutoškin, Jaan Vaiksaar, Ruth Vaar, Tanel Kliiman, Urmas Hein, Margit Pärnpuu, Reet Palm, Enn Pehk, Kristjan Kõrgesaar, Indrek Salk, Juhan Paalo, Toivo Zoova, Lauri Pind. Ees vasakult: Priit Tasane, Mihkel Mardna, Andres Aruhein.

rit, Tanelit, Indrekut, Toivot, Juhanit, Andrest, Priitu, Mihklit, Kristjanit.

Nüüd tahaks lugeja vahest teada, miks see hommik nii raske oli. Aga lihtsalt sellepärast, et öösel oli regati lõpetamine. Teadagi – kõik olid peol. Tantsiti jalad villi ja prillid kildudeks.

Koduteel lubas igaüks endale midagi. Kes järgmisel aastal rohkem treenida, kes vedasid kihla, et viivad ennast kaalu jne. Aga loodame, et kõik saab olema just nii nagu mõtleme ja tahame.

Uus aasta ootab meid. Prantsusmaa ja veteranide juubeliregatt. Juba kolmekümnes. Kahekümne üheksas sõudeveteranide MM Racices on aga juba ajalugu..

* * *

Eesti sõudeveteranid käisid veel Londonis. Nimelt korraldati Inglismaa pealinna läbival Thamesil 3. novembril neljapaatide Grand Old Rowing Race'i maratonivõistlus, kus tuli läbida 4 ¼ miili (ligikaudu 6,8 km) pikkune võistlusmaa. Võistlejate absoluutarvestuses lähetati pikale teekonnale 550 paarisaeru, roolijata ja roolijaga neljapaati, veteranide eri vanusegruppides 104 ekipaaži.

Fotol vasakult: Konstantins Kalnberzs, Juhan Paalo, Toivo Zoova, Vilins Priedeiens.

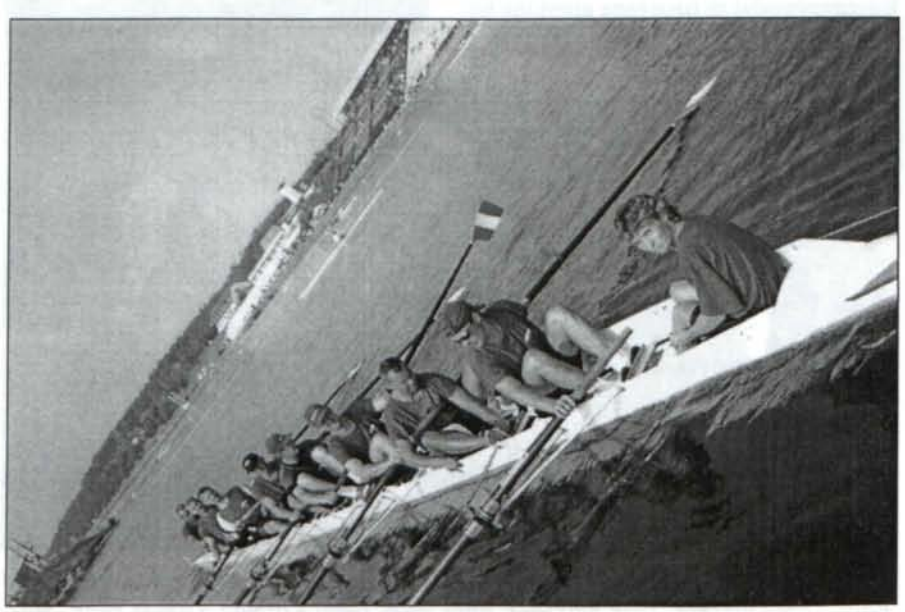

Eesti sõudeveteranide kaheksapaat siirdumas starti. Paadi vöörist: Juhan Paalo, Toivo Zoova, Jaan Vaiksaar, Enn Pehk, Urmas Hein, Indrek Salk, Lauri Pind, Tanel Kliiman, roolija Margit Pärnpuu.

Eesti sõudeveteranidest osalesid nendel võistlustel ainsatena pärnakas Juhan Paalo ja tallinlane Toivo Zoova, kes oma vanusegrupis olid roolijaga neljapaadil koos kahe lätlasega (roolija oli kohaliku sõudeklubi esindaja, kelle nimi võistluste protokollis puudub) kolmandad, mille eest riputati neile kaela pronksmedalid, mille aversile kirjutatud sõnad: "Omandatud oskused on püsivad!" (vaata medali fotokoopiat).

Oskused on püsivad, tahe võita ei kahane – sellise deviisi all lähevad igal võistlusel starti meie kaks teenekat sõudeveterani Juhan Paalo ja Toivo Zoova.

29.FISA WORLD MASTERS REGATTA, RACICE, CZE, 5.-8. september

Esimesel võistluspäeval startis 1155 võistlejat/paatkonda, teisel 1199 ja kolmandal 212. Iga kolme minuti järel antud starte oli vastavalt 172, 178 ja 34. Eesti sõudeveteranide tulemuste tabelis on järjekorras märgitud vanusegrupp, paadiklass ja oma võistlussõidus saavutatud koht.

Meesveteranid

A	M2-	5	Lauri Pind/Tanel Kliiman	3.38,240
A	M4x	5	Priit Tasane/Urmas Hein/ Andres Aruhein/Kristjan Kõrgesaar	3.15,108
A	M4-	5	Lauri Pind/Tanel Kliiman/ Indrek Salk/Urmas Hein	3.19,057
A	M8+	7	Tanel Kliiman /Lauri Pind/ Priit Tasane/Mihkel Mardna/ Andres Aruhein/Kristjan Kõrgesaar/ Indrek Salk/Urmas Hein/ r: Margit Pärnpuu	3.09,416
B	M2-	4	Urmas Hein/Indrek Salk	3.44,224
B	M4-	6	Lauri Pind/Tanel Kliiman/ Enn Pehk/Jaan Vaiksaar	3.27,290
C	M8+	6	Tanel Kliiman/Lauri Pind/ Toivo Zoova/Urmas Hein/ Enn Pehk/Juhan Paalo/ Indrek Salk/Jaan Vaiksaar/ r: Margit Pärnpuu	3.12,880
D	M4-	3	Enn Pehk/Juhan Paalo/ Toivo Zoova/Jaan Vaiksaar	3.41,906
E	M2-	3	Toivo Zoova/Juhan Paalo	4.03,508
E	M4+	2	Toivo Zoova/Juhan Paalo (Eesti)/ Vilins Priedeiens/Konstantins Kalnbersz (Läti)/ r: Margit Pärnpuu	3.39,020

Naisveteranid

B	N2x	6	Ulvi Lutoškin/Ingrid Võsu	3.59,220
B	N2x	6	Ruth Vaar/Margit Pärnpuu	4.17,492
C	N1x	6	Reet Palm	4.42,705

Segapaatkonnad

B	M&N	4x	3	EST	Priit Tasane/Mihkel Mardna/ Ulvi Lutoškin/Reet Palm
D	M&N	8+	3	EST LAT RUS	Velga Galanska/Laila Lapina/ Gundega Freimane/(Moskva dünamolanna)/ Konstantins Kalnberzs/Vilins Priedeiens/ Juhan Paalo/Toivo Zoova r: Margit Pärnpuu

Tartlane Urmas Hein koos kahe lätlanna ja venelannaga asendas USA-st võitlustele mittetulnud veterane, saavutas M&N USA 8+ paatkonna koosseisus 3. koha.

Britannias "kuival maal" sõudmas

Tõnu Endrekson,
ESL-i juhatuse liige, SK "Pärnu" tegevsõudja

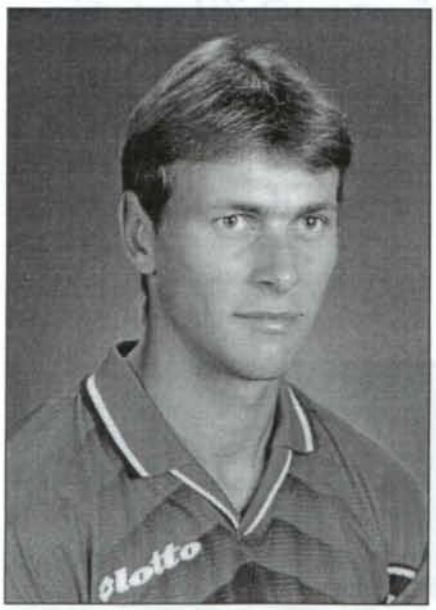

14.11.-18.11.2002.a. viibisime koos peatreener Jaan Tultsiga Inglismaal, Birminghamis, kuhu mind oli kutsutud osa võtma ergomeetrivõistlusest.

Jõudsime pärale 14. novembri lõuna paiku. Lennujaamast asusime bussiga teele linna poole. Kuna meil ei olnud päris õiget aimu hotelli asukohast, siis tuli teed küsida. Kolm eakat pansionäri olid nii abivalmis, et juhatasid meid lausa hotellini välja.

Veel sama päeva õhtul tegin hotelli teisele korrusele üles pandud paarikümne ergomeetriga ruumis korraliku treeningu. Kuna hotell paiknes südalinnas, siis oli meil ka aega linnaga tutvuda.

Võistluseelsel päeval oli kõigile külalisvõistlejatele ette nähtud pidulik lõuna. See toimus "National Indoor Arena" kergejõustikuhallis. Järgmisel päeval leidis samas paigas ka aset ergomeetri madin.

Võistluspäeva hommikul 7.15 avati NIA uksed. Võistlusareenile sisenedes pidid kõik võistlejad endid kohe üles andma, saamaks registreerimiskaardi, millele oli märgitud stardi aeg ja ergomeetri number. Kavas oli mitukümmend vanuseklassi 13-aastastest kuni 80-aastasteni, seega laoti suur hall sõudemasinaid täis. Üks pool saalist oli võistlusergomeetrite ja teine soojendusergode päralt. Samuti pakkusid mitmesugused firmad oma toodangut, mis eelkõige olid seotud sõudespordiga.

Meeste põhiklassis võistles 178 sportlast. Inglaste endi iidolid kahjuks ei võistelnud. Viimasel hetkel astus külmetuse tõttu kõrvale üks favoriitidest – James Crackwell. Võit eeldati minevat ameeriklaste Jamie Schroederile või Dave Simonile. Ise pakkusin veel juurde itaallast Mario Palmisanot, kuna 2001. a. võistlesime koos Bostonis ja seal ta mind edestas.

Täpselt 13.40 kohaliku aja järgi anti meie start. Sel hetkel asus tegutsema ka Jaan Tults. Tema ülesandeks oli jäädvustada võistlussõit filmilindile. Esimesel distantsipoolel ma just ei hiilanud. Üritasin distantsi võimalikult ühtlaselt läbida, see aga eriti hästi ei õnnestunud. Ettevaatlikuks tegi mind asjaolu, et hingamisteedega oli raskusi ja kartsin, et sõidu ajal tuleb köha peale, mis võib rikkuda sõidurütmi. Pärast esimest 500 m olid juhtimas ameeriklased. Poolel maal hakkas Simon väheke langema, ette tuiskasid Schroeder ja tema kannul Palmisano, mina olin sel momendil neljas. Finišis lähenes Palmisano iga tõmbega Schroederile ja vaid finišijoon päästis ameeriklase. Õnnekombel sain ma sadakond meetrit enne lõppu mööda Simonist, mis andis mulle tubli kolmanda koha. Schroederi lõpuaeg oli 5.47,6, Palmisanol 5.48,0 ja minul 5.49,6. Kuna suur tabloo asus võistlemise ajal selja taga, siis täielikku ülevaadet sõidust ja positsioonist kogu aeg ei olnudki. Ergomeetri väike ekraan suudab küll infot anda aga mitte piisavalt.

Autasustamisel andis medalid isiklikult üle James Crackwell. Kui seegi tseremoonia lõppes, lonkisime Jaaniga tagasi hotelli. Selleks korraks olid meile võistlused lõppenud.

Tõeline reis hakkas alles tagasiteel pihta. Kuna mingid lennutegelased otsustasid streikida, siis jäi meie lend ära ja meid suunati üle teisele lennule. Kuna see lend ka hilines ja järgmine lennuk, millele pidanuksime järgmises lennujaamas ümber istuma, startis tunni jagu varem, siis loomulikult jäime ka sellest maha. Nägime vaid, kuidas meie oma "Koit" Boeing 737 minema tuiskas. Suure asjaajamise järel saime lõpuks uued piletid ja nii võisime rahus koju lennata. Tagasitee venis küll poole pikemaks, aga lõpp hea, kõik hea!

Tõnu Endreksoni pronksmedal Birminghamist.

DRAAKON-PAATIDEST

Veljo Kalep,
Sõudeklubi "Pärnu" veteran, Toronto Argonaut Sõudeklubi liige

Dragon Boat on populaarne Kagu-Aasias. Kanadasse on selle toonud immigrandid Hongkongist, Vietnamist, Laosest ja teistest selle regiooni maadest.

See on toreda seltskondliku vaimuga sõudmise liik. Paadis istub 20 sõudjat ning see on parajasti nii lai, et pingile mahub kaks kanuuaeruga aerutajat. Paadi päras seisab püsti roolija, paadi ninas istub trummilööja. Võistluste ajal ehitakse paadi nina draakoni peaga. Võistlusraja pikkus on 500 meetrit. Selle suudavad läbida tavalise inimese füüsilise võimekusega inimesed. Tavaliselt koosnevad paatkonnad ühe asutuse töötajatest. Paadis istuvad ja võistlevad üheskoos mehed ja naised.

Kui mais saabuvad soojad ilmad, siis näeme Toronto järveäärse lainemurdja varjus asuval sõudmiseveel draakon-paate harjutamas, ja kui loendan seal kaheksa paatkonda, siis arvutan nendes aerutajate summaks 160. Tõeline rahvasport.

Suvel peetakse mitu regatti. Nendest kõige suurem toimus septembris. Kahe päeva jooksul toimuvad eelsõidud ja nendele järgnevad sõidud, ning nendes osalejate arvust saan ettekujutuse, kui kuulen, et stardib 76. sõit ja võistlused on alles poole peal.

Osalejatele on see ühekorraga nii seltskondlik kui ka sportlik sündmus. Paatkondade nimetuseks kuulen suuremate firmade nimesid. Paadis istuvad kõrvuti mehed ja naised, nii tavalised kui juhtivtöötajad. Meelelahutus ja sport võrdsustavad inimesi.

Kevadel hooaja algul pannakse hooaja õnnestumisele alus tseremooniaga, kus toimub pahade vaimude väljaajamine. Selleks ehitakse paatide täävid draakoni peadega, mis oma hirmutava väljanägemisega hoiavad äparduste eest nendes aerutavaid inimesi kogu järgneva suve jooksul. Tseremooniat toimetab

Draakon-paat teel stardipaika. Toronto, september 2002.

Kuus draakon-paadi ekipaaži stardikäskluse ootel. Toronto, september 2002.

vastava kogemusega mees, kes kannab rõivaid ja ehteid, mis sisendavad paadi draakoni peale, paadile ja selles aerutajatele usku, mis on tarvilik pahade vaimude võitmiseks.

Kui Eesti klubid pole rahul oma suviste saavutustega, siis tuleb põhjust otsida kõigepealt sellest, et pahad vaimud on jäetud paatidest välja ajamata. Pärnus ehk saaks sellega hakkama pikaajalised spordivaimudega võitlejad, nagu on Arnold Ebrok ja Aksel Randmer. Mihkel Leppik ajaks selle asja korda, kui ta draakonipreestri rüüsse rõivastada.

Järgmise kevadeni, ees on Ateena olümpia!

EESTI SÕUDESPORDI BIOGRAAFILINE LEKSIKON

Jätkuvalt raamatu "Eesti sõudespordi ajalugu" ilmumisele (2001) on autorite kollektiivil kavas koostada 2005. aastaks, Eesti sõudespordi 130. aastapäevaks, "Eesti Sõudespordi Biograafiline Leksikon" (ESSBL).

Autorite kollektiivi on arvatud tartlased Vilve Alt, Urmas Hein, Jüri Kurul ja Ülo Tölp, pärnakad Matti Killing, Olav Kurm, Raini Lelle, Evi Lepik, Reet Palm ja Mati Villsaar, tallinlased Vambola Anter, Gustav Kiristaja, Mihkel Klementsov, Kaia Laur, Irina Lutivinova-Olmre, Marge Meimre-Raja, Ilmar Ruhno ja Jaan Tults, narvalased Valeri Osmokesku ja Igor Popov ning viljandlased Anne Freimuth, Arne Graumann ja Ruth Vaar.

Sel 23-liikmelisel autorite kollektiivil seisab ees pingeline tööperiood, sest ESSBL-i lehekülgedele tuleb kirja panna ligikaudu 900 sõudespordiga vahetus kontaktis olnud inimese lühielulugu koos tema sportlike saavutuste ning ühiskondlik-organisatoorse tegevusega.

Leksikoni lehekülgedele lähevad kirja need, kes Eesti täiskasvanute meistrivõistlustel on vähemalt ühel korral võitnud vabariigi meistritiitli, kes endise NSV Liidu meistrivõistlustel täiskasvanute, juunioride (U-23) ja noorte (U-18) vanusegrupis on saavutanud kuld-, hõbe- ja pronksmedali, kes on osalenud olümpiamängudel, täiskasvanute, juunioride ja noorte maailma- ja Euroopa meistrivõistlustel, kes on kuulunud vabariigi sõudespordi juhtorganisse (presiidium, juhatus, treenerite nõukogu, kohtunike kolleegium/žürii), kes on olnud Eesti Spordikomitees või spordiühingutes vastutavad töötajad, sõudeklubi ja -baaside direktorid või juhatajad, kes on töötanud kas palgalise või ühiskondliku sõudetreenerina, kes on tegutsenud sõudespordi aktivistina, kel on olnud vähemalt Eesti NSV sõudekohtuniku vabariiklik kategooria või omandanud pärast 1991. aastat sõudekohtuniku litsentsitunnistuse ja ka need, kes on endise sõudesportlasena või aktivistina omandanud väljapaistva koha Eesti ühiskonnas.

Selleks, et kogu see materjal kokku kirjutada ja raamatuna avaldada, on tarvis igalt ESSBL-i kandidaadilt nõutada alljärgneva ankeedi täitmist.

EESTI SÕUDELIIDU BIOGRAAFILISE LEKSIKONI ANKEET

1. Perekonna- (sõudespordiga tegelemise ajal) ja eesnimi(ed):
2. Nime(de) muudatus (abielu, eestistamine), muutmise aasta:
3. Täpne sünniaeg (aasta, kuu, päev):
4. Sünnikoht (linn, maakond, vald, küla, talu):
5. Haridus. Õppimise aeg (aastast aastani), kooli nimi ja asukoht:
   - keskkool
   - kõrgkool (teaduskond, diplomijärgne eriala)
   - kehakultuuriline (diplomijärgne eriala)
6. Harrastatud spordialade loetelu. Kui olete saavutanud auhinnakohti maakonna ja/või linna tasemel, siis palun märkige võistluse nimetus, aasta, sportlik resultaat. (Välja arvatud sõudmine):
7. Millistes välisriikides olete võistelnud:
8. Sportlikud aunimetused, nende omistamise aasta:
   - meistersportlane
   - rahvusvaheline meistersportlane
   - teeneline meistersportlane
   - teeneline treener
   - spordiühingu või spordiklubi auliige (ühingu ja/või klubi nimetus, omistamise aasta)

9. Spordiga seotud ühiskondlik tegevus (kuulumine spordiala, spordiühingu või spordiklubi juhtivorganitesse):
10. Kes oli(d) treener(id):
11. Spordiseltsi või Spordiklubi liikmeskonda kuulumine:
12. Autasud sportlike teenete eest:
    - Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri
    - Eesti NSV Spordikomitee teeneteplaat, teenetemedal
    - riiklikud autasud pärast 1991. aastat
13. Teiste elualade aunimetused (teeneline, rahva), nimetuse omistamise aasta:
14. Töötamine (põhitegevusaladel aastast aastani), töökoht, ametinimetus:
15. Töötamine treenerina (palgalisel ametikohal, ühiskondlikus korras), kus (spordiühing, klubi ja linn), aastast aastani:
16. Omistatud teaduslikud kraadid (magister, kandidaat, doktor, akadeemik), teadusala, omistamise aasta:
17. Omistatud teaduslikud astmed ja/või nimetused (dotsent, professor), eriala, omistamise aasta:
18. Kes lähisugulastest (vanemad, õde-vend, onu-tädi, abikaasa, lapsed) on tegelenud spordiga. Silmapaistvam saavutus, saavutuse aasta, nende sünniaeg (aasta, kuu, päev):
19. Elukoht (aadress), telefon:

Ankeedile palun lisada portreefoto 6x9 cm, soovitav sõudmisaegse tegelemise ajast.

Vastuslehele kirjutage küsimuse number ja järgnevalt vastus küsimusele.

Kuupäev: Allkiri:

INFO: Hugo-Herbert Artma, Voorimehe 14, 80032, tel. (044) 31-788.

TÄHELEPANUKS ESSBL-i ANKEEDI TÄITJALE!

Viimasel ajal on Eesti Sõudespordi Biograafilise Leksikoni koostajale tagastatud hulgaliselt puudulikult täidetud ankeete, millistesse märkimata andmete täpsustamine nõuab lisaaega ja täiendavaid kulutusi.

ESSBL-i toimetus palub kõiki ankeeditäitjaid täpselt vastata ankeedis esitatud küsimustele. Põhiliseks puuduseks on õppeasutuste (keskkool, kõrgkool) lõpetamise (või neis õppimise) aasta, kõrgkooli teaduskonna nimetus ja omandatud eriala. Töökoha puhul puuduvad töötamise aastad, samuti ametikoha nimetus, pensionile jäänutel pensionile jäämise aasta, spordiareenil silmapaistvaid tulemusi saavutanud lähisugulaste (abikaasa, isa-ema, vend-õde, lapsed) puhul puudub nende sünniaeg (aasta, kuu, päev).

Eesti Sõudespordi Biograafilise Leksikoni toimetus tänab kõiki ankeeditäitjaid ja soovib igaühele toimekat ja tõhusat koostööd!

Koostaja

SÕUDETEHNIKAST JA INVENTARIST

Sõudetehnikast

Käsitleme siin sõudmisliigutust tsüklite kaupa, jagades selle 6 erinevasse tsüklisse.

1. **Ettevalmistus** – sõudja kasutab ära kogu keha pikkuse loomulikus asendis, täielikult väljasirutatud käte ja sirge randmega. Jalasäär on võimalikult vertikaalne. Aerulaba on pööratud vertikaalasendisse ning valmis vette sisenema.

2. **Veevõtt ja tõmbe esimene osa** – täielikult eelmises asendis olles tõstetakse käed koos aeru käepidemega, et saavutada sobiv aerulaba sügavus vees, samal ajahetkel rakendatakse kogu sõudja kehamass jalatoele. Järgneb keha lihaskonna aktiivne kasutamine, alustades jalgade tõukega ja keha sirutusega – see viib jõu efektiivsele ülekandmisele aerule.

3. **Tõmbe lõpuosa** – kuigi tõmbe esimene osa realiseerub põhiliselt jalgade tööga, on ka ülakeha töösse haaratud, ehkki väikese mahajäämusega jalgade tõukest. Tõmbe ajal sõudja seljalihased lülituvad kiirendusega, et püüda kinni jalgade tõuge õlavöö ja käte tööga tõmbe lõpetamisel. Tähtis on see, et sõudja kasutaks keharaskust kogu tõmbe vältel ja kogu töö kantaks edasi aerule.

4. **Tõmbe lõpp ja aeru väljavajutus** – hoides keharaskust aeru taga aktiivse jalgade ja keha tööga, tuleb tõmbe lõpus rakendada maksimaalselt õlavöö ja käte töö. Oluline on hoida sobiv aerulaba sügavus vees kogu tõmbe vältel ning sooritada aerulaba väljavajutus veest sujuvalt, kiirelt ja puhtalt.

5. **Ettevalmistuse esimene osa** – käed liiguvad kiirelt ja sujuvalt, viies aeru käepideme sõudja kehast eemale, millele järgneb ka kohe keha, et saavutada lõdvestus.

6. **Ettevalmistuse teine osa** – keha ülaosa kallutatakse väljasirutavate kätega ettepoole, kuni keha läheb õigele veevõtu asendile, seejärel alustab sõudja sujuvalt etteliikumist pingiga, et alustada uut tõmmet.

Oluline on, et esmasse asendisse jõudes saavutaks sõudja mugava asendi, mis võimaldab keha raskuse kanda kohe üle jalatoele ja vältida keha ülesirutumist, et ei tekiks tühja jalgade tõuget.

Hea sõudetehnika saavutatakse nii sõudja kui treeneri pikaaegse koostöö tulemusel. Seda võib lugeda kordaläinuks, kui sõudetsükkel:

- on saavutanud õige stiili ja pikkuse;
- on saavutanud õige aerulaba sügavuse vees;
- on saavutanud püsiva ja kindla aerulaba liikumise;
- on saavutanud lõdvestunud, kuid kontrollitud keha liikumise ettevalmistusel;
- on saavutanud võimsa, kuid sujuva keha liikumise tõmbefaasis.

FISA materiaal-tehnilise komisjoni materjalide põhjal tõlkinud
Mihkel Klementsov

1. Veevõtt
- tõusevad ainult käed,
- ära "avane",
- aerulaba siseneb vette enne jalgade tõuget.

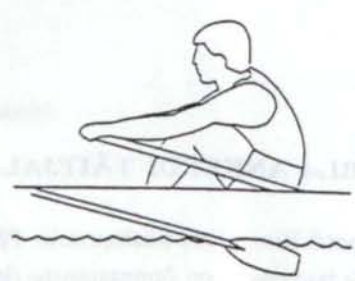

2. Tõmme 1
- keha asendis pole muutust,
- keha on "riputatud" aeru käepidemele ja jalatoele,
- töö tehakse enamasti jalgadega.

3. Tõmme 2
- ülakeha võtab üle jalgade töö,
- keha sirutub loomulikul moel.

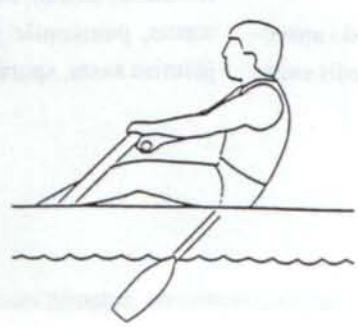

4. Tõmme 3
- jalad lõpetavad põhilise töö,
- keha jätkab liikumist,
- käed alustavad kõverdumist.

5. Tõmme 4

- keha liikumise lõpp,
- käed liiguvad kiiresti ja tugevalt keha suunas.

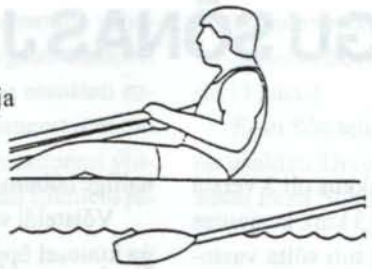

6. Tõmbe lõpp

- käsivarred ja käed liiguvad koos aeru käepidemega alla ning pööravad aeru sujuvalt ja ühtlaselt.

7. Ettevalmistus 1

- käed liiguvad kehast eemale.

8. Ettevalmistus 2

- pingi liikumise algus, aeru käepide on liikunud üle põlve,
- valmistatakse ette keha õige ettekalle.

9. Ettevalmistus 3

- pingi liikumine on poolel teel,
- käte ja keha ettesirutus on lõpetatud.

10. Enne veetõttu

- pingi liikumise viimane osa,
- kõik liikumised on lõpetatud, välja arvatud pingi ühtlane liikumine, kontsentreerudes aerulaba vettepanekule.

SÕUDESPORDI AJALUGU SÕNAS JA PILDIS

Tänavu 120 aastat tagasi

1883. aasta 4. septembril korraldas "Dorpater Ruder Club" esimesed ametlikud võistlused. Pühapäevane päikesepaisteline ilm meelitas hulganisti pealtvaatajaid nii Emajõe kaldapealsele, kui ka Kvistentali (stardi- ja finišipaik) juures asuvatele tribüünidele eesotsas linnapea G. von Oettingeni, politseimeister E. Rasti, aselinnapea W. Toepfferi, linnanõukogu liikmete professor C. Erdmanni, G.Faure'i, C. Brauni ja raehärra C. Bokownewiga.

Võistlusdistantsi pikkus oli 3 versta ja 47 sülda (ligikaudu 3,3 km), kusjuures distantsi esimene pool tuli sõita vastuvoolu ja teine, pärast pööret, allavoolu. Esimesena startinud kronsteinideta roolijaga neljaste õppepaatide võistlussõidu võitis "Meteori" paatkond koosseisus G.Krüger, R.Raphoph, A. Neissar, W.Krüger, roolis C.Freuderking ajaga 15 minutit ja 2 sekundit. Võitnud paatkond sai klubi presidendi M.Friedrichi poolt väljapandud hõbekarika ja iga meeskonnaliige hõbemedali.

Võisteldi veel kronsteinideta roolijaga kuuesel õppepaadil ja ka ühesel roolijaga rahvapaadil. Võistlus lõpetati klubi kahe liikme, O.Neissari ja W.Maslovi osavus- ja jõumänguga, kus viimasel õnnestus paadis püstiseisev vastane pika latiga vette tõugata, mille eest anti võitjale autasuks hõbedane lauakõlisti.

Ülo Tölp

Tänavu 90 aastat tagasi

Enne I Maailmasõda peeti sõudmises rekordite arvestust. Nii teavitab "Eesti Spordi Kalender 1918/19" Eesti sõudmise rekorditest seisuga 1. jaanuar 1919. Roolijaga ühepaadil püstitas spordiorganisatsiooni "Valvaja" liige Loorberg 1913. aastal 1000 m distantsil rekordi ajaga 6.12,8. Kahjuks puudub sõudja eesnimi, roolimehe oma aga täielikult. Rekorditabelisse on see saavutus sisse kantud alljärgnevas sõnastuses:

Paat – 1 sõudja, 1 tüüril 1000 m
6.12,8 Loorberg "Valvaja" S.O.

Samal aastal püstitati samas paadiklassis uus rekord ka 3000 m distantsil, mille S.O. "Valvaja" liige K.Alt läbis ajaga 16 minutit 11,5 sekundit. Kahjuks puudub rekorditabelis nii sõudja eesnimi kui ka roolija nimi.

Kuna tegemist on erinevate distantsipikkustega eri veekogudel (Tartus Emajõel, Pärnus Pärnu jõel, Tallinnas Pirita jõel), peeti ka erisugust võistlustulemuste arvestust (võitnud paadist/paatkonnast mahajäämist paadikorpuse pikkuse arv kordi võrra), samuti ei pruukinud distantsi läbinud paadid olla kaugeltki mitte võrdväärsed, seetõttu on rekordite tabelisse kirjapandut praktiliselt võimatu võrrelda.

Tänavu 65 aastat tagasi

1936. aasta sügisel moodustati Üle-Eestilise Noorsoo Ühenduse Tallinna osakonna spordiklubi juurde sõudering ning 1937. aasta kevadel alustati treeningutega, milleks kasutati Sõudeklubi "Pirita" akadeemilist paati, samuti paadijaama omaniku Ammase rahvapaate. Sõudmise populaarsuse kasvuga kerkis päevakorda sõudeklubi asutamise mõte, mis sai teoks 20. veebruaril 1938. aastal. Tallinna Sõudeklubi "Vahur" sai Eesti Vabariigi Siseministeeriumilt tegutsemisloa 29. juunil 1938. aastal. Samal suvel korraldas SK "Vahur" klubidevahelised sõudevõistlused.

Vaatamata suhteliselt väikesearvulisele liikmeskonnale suutis "Vahur" arendada aktiivset tegevust, nii koguti 400 klubile akadeemilise paadi ostmiseks 400 krooni, korraldati peo- ja tantsuõhtuid.

Suurtele lootustele klubi edasises elus tõmbas kriipsu peale II Maailmasõda ja Eestimaal sellele eelnenud sündmused (baaside leping Eesti Vabariigi ja Nõukogude Liidu vahel), mis tingis 1939. aasta sügisest Pirital aktiivse sportliku tegevuse lõpetamise.

Sõudeklubi "Vahur" likvideeriti 1940. aasta 9. oktoobril ENSV Rahvasaadikute Nõukogu määruse alusel kui klubiline organisatsioon, mille tegevust peeti töötavale rahvale mittevajalikuks.

Tänavu 65 aastat tagasi

28. juulil 1938. aastal kogunesid Tartu sõudeaktivistid Eesti Sõudeliidu asutamiskoosolekule. Sõudeliidu moodustamisele andsid kokkutulnud üksmeelse "jah" sõna. Eesti Sõudeliidu presidendiks valiti Sõudeklubi "Taara" esindaja J.Hannibal, viitsepresidendiks Dorpater Ruder-Clubist W.Redlich, kirjatoimetajaks taaralane J.Tamre ja kassapidajaks Dorpater Ruder-Clubist H.Bothe.

Eesti Sõudeliit sai tegutseda 1940. aasta sügiseni, mil Eesti okupeerinud Nõukogude võim lõpetas kõik Eestis enne 21. juunit 1940. aastat tegutsenud seltside, liitude ja organisatsioonide tegevuse.

1980-ndate aastate lõpul toimunud muudatused Eesti ühiskondlik-poliitilises elus nõudsid ka sõudesporditöö ümberkorraldamist. 1988. aasta detsembris toimunud Eesti Sõudespordi Föderatsiooni aastakoosolekul tegi sõudespordi ajaloolane Ülo Tölp ettekande, kus tutvustas koosolijaid üksikasjaliselt 1938. aastal moodustatud Eesti Sõudeliidu põhikirja ja tegevusjuhistega. Aastakoosolekul otsustati kuulutada Eesti Sõudespordi Föderatsioon Eesti Sõude-

liidu õigusjärglaseks ja nimetada vabariigi sõudespordi juhtivorganit edaspidi Eesti Sõudeliiduks. Samas otsustati endise ESF-i presiidiumi esimeest nimetada ESL-i presidendiks, aseesimeest viitsepresidendiks, presiidiumi liikmeid juhatuse liikmeteks.

Sellest möödub 2003. aasta detsembris 15 aastat.

Eesti Sõudeliidu põhikirja koostamine usaldati Urvo Martensile, mis võeti vastu Eesti Sõudeliidu Esimesel Liidupäeval 1989. aasta 8. detsembril.

1991. aastal võeti Eesti Sõudeliit vastu Rahvusvahelise Sõudespordi Föderatsiooni (FISA) liikmeks.

Tänavu 55 aastat tagasi

1948. aasta septembri algul alustas tollane Pärnu Linna Spordikomitee esimees Arnold Ebrok laiaulatuslikku kampaaniat akadeemilise (tollal nimetati seda spordiala niimoodi) sõudespordi taastamiseks sõjajärgses Pärnus, kus enne sõda oli vägagi edukalt tegutsenud "Pernauer Ruder Club" (asutatud 1884. aastal).

Sõjatulest olid säilinud omaaegse Ruderklubi mõned akadeemilised paadid, mis olid paigutatud Pärnu Jahtklubi ellingusse, kus purjesportlased ja sõudjad üksmeelselt klubiruume jagasid.

Esimesel tutvumiskorral, 15. septembril kogunes Jahtklubi esisele lipuväljakule üle kolmekümne poisi ja tüdruku – põhiliselt Pärnu I ja II Keskkooli ning Turbatööstuse Tehnikumi õpilased. Arnold Ebrok ja Kaupo Raidna (Pärnu I Keskkooli õpetaja) tutvustasid esimesel kokkutulekul kahe spordiala – sõudmise ja purjetamise – olemust, perspektiivi ja edasist tegevuskava, samuti paadiklasse ja jahitüüpe, nende eripära ja tegutsemisvõimalusi.

Ülejärgmiseks päevaks jaotati kohaletulnud gruppidesse, määrati treeninguteks kellaaeg ja niimoodi see asi algaski – esimene süsteemne treeningutund akadeemilises sõudmises.

Esimese treeningupäeva esimesel treeningutunnil sättis treener Arnold Ebrok sõudmisega alustajad Jahtklubi esisele jõekaldale, andis igale poisile klubiülema Eduard Schultzi pinnuriidast puutoika kätte ja aeru liikumise trajektoori imiteerimine läks lahti. Ikka: tõmbe algust meenutav kehakalle ette, nina vastu põlvi, seejärel ülakeha kallutamine peaaegu selililamangusse, "aeru käepide" – pinnutoigas – vastu lõuga. Tunni lõpupoole liideti kehaliikumisega ka jalgade töö: põlved konksu vastu rinda, kehakalle taha – jalad sirgu.

Muide, samal päeval – 17. septembril 1948. aastal – tähistas Pärnu "Kalevi" sõudeklubi president, tuntud ja tunnustatud sõudetreener Matti Killing oma kuuendat elukuud (sündinud 17. märtsil 1948), mille puhul on tänavu põhjust 55 aasta vanuseks saanud Mattile soovida kõigi nende nimel, kes 55 aastat tagasi sooritasid oma esimese "kuiva" sõudetreeningu – palju õnne ja edu edaspidiseks!

H.-H.Artma

Tänavu 45 aastat tagasi

Eesti kliimas küllalt pikk talvine vaheaeg paaditreeningus tõstatas sõjajärgses sõudmises juba üsna varakult küsimuse, kuidas saaks ka talvel aeruga vees treenida.

Esimese võimaluse leidsid tallinlased Tselluloosi Kombinaadi basseinis 1952. aastal. Seal treeniti kaks korda nädalas. Hiljem kasutasid tallinlased Tallinna Elektrijaama sooja vee äravoolu merre.

1955. aasta sügisel ehitasid Tartu Ülikooli sõudjad Ülo Tölpi eestvedamisel kahekohalise üksikaeru sõudebasseini "Vanemuise" teatri varemetesse (fuajeesse). Bassein oli köetavas ruumis. See bassein tegutses kaks aastat, kuni varemed lammutati ja hakati uut teatrihoonet ehitama.

Pärnakad lahendasid probleemi sellega, et ehitasid 1955. aasta talvel, kui Pärnu jõgi jäätus, jääle nn. Jääpalee. See kujutas endast puitsõrestikuga ja vineerkattega kuuri, kus oli neljakohalise üksikaeru õppekast. Ruumis oli ka plekkahi.

Seega segati talvel aeruga vett juba kõigis kolmes tol ajal sõudmisega tegelevas linnas, enne kui Tartu Ülikooli sõudebassein 1958. aastal valmis sai. Kuid see oli siiski esimene n.-ö. normaalne üheksakohaline üksikaeru sõudebassein, kusjuures tullid olid universaalsed, nii et sai sõuda ka paarisaerudega. Oli ka võimalus ühesüstaga aerutada (basseini keskel).

Sõudebasseini projekti autor ja ehitustööde läbiviija oli Erich Seiler. Teda abistasid üliõpilassõudjad. Bassein oli kaetud valgete kahhelkividega. Kui kõik aerud töötasid, oli vee liikumine üsna kiire. Basseiniruumis oli auruküte ja külgseintel peeglid, et sõudja saaks oma keha tööd jälgida. See bassein oli Tartu sõudmises samm edasi.

Seiler arvestas, et tund aega sõudmist basseinis on samaväärne 10 kilomeetri sõudmisega paadis.

1959. aasta varakevadel kutsus Tar-

TRÜ sisesõudebasseini projekti autor ja ehitustööde teostaja Erich-Wilhelm Seiler selgitab basseiniruumis teoreetiliselt aeru liikumise trajektoori vastava joonisega tahvlil.

tu Linna Sõudesektsiooni Presiidium Tartusse tolleaegse NSV Liidu ühe parema sõudetreeneri P. Pahhomovi. Tema naiste kaheksapaatkond oli neil aastail Euroopa meistrivõistlustel absoluutne valitseja. Pahhomov pidas tartlastele loengu tehnikast ja demonstreeris ise sõudetehnikat uues basseinis.

Tartu Ülikooli sõudebasseini valmimise järel tegid tallinlased 1960. aastal ühe Pärnu maantee elamu keldrisse neljakohalise üksikaeru ja kahekohalise paarisaeru sõudebasseini.

Pärnakad ehitasid sõudebasseini alles 1981. aastal, aga selle-eest ka Eesti parima: kaheksakohalise üksikaeru ja neljakohalise paarisaeru basseini.

Tartu Ülikooli sõudebassein ei ole olnud juba mitu aastat kasutusel, kuna basseini vann ei pea vett.

Seoses sõudeergomeetrite tulekuga on sõudebasseini tähtsus vähenenud, kuna sõudeergomeetritel saab keha tööd treenida võrdväärselt basseiniga. Muidugi saab basseinis treenida aeru käepideme hoidu ja juhtimist paremini kui ergomeetril.

Seoses aeru veetöö teoorias tehtud revolutsioonilise avastusega (Nolte ettekanne FISA kongressil Kölnis 1984. aastal) erineb aeru laba töö basseinis sõudmisest paadis samavõrd nagu suusatamises klassikaline stiil uisustiilist. Uisustiil on teadagi kiirem.

Edaspidi, kui kavatsetakse uut sõudebasseini ehitada, tasuks katsetada karussell-basseiniga. Selline sõudebassein võiks olla ringikujuline, kus sõudja liigub tõmmates ringi ja aerulabad töötavad basseini keskel olevas vees. See oleks neljakohaline üksikaeru bassein, mis mahuks 12-meetrise läbimõõduga ringikujulisse paviljoni. Basseini veemaht oleks üsna väike. Muidugi tuleks sellist basseini enne ehitamist mudelil katsetada.

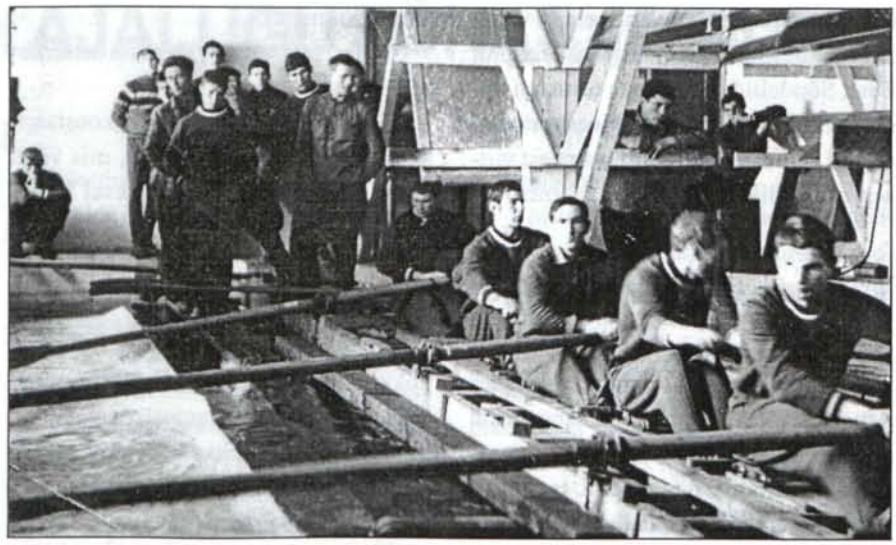

TRÜ sisesõudebasseinis harjutas tollase Usbeki NSV koondvõistkond 1967. a. veebruaris.

Ülo Tölp

Tänavu 10 aastat tagasi

1993. aasta 30. aprillil nägi ilmavalgust Eesti Sõudeliidu aastakirja "Eesti Sõudja" 1. number. Et tegu polnud mitte naljategemisega (30. aprill on Jürikuu teine naljapäev), kinnitab asjaolu, et aastakiri on jõudnud oma 11-nda numbrini.

"Eesti Sõudja" esimese numbri avas ESL-i president Peeter Mardna tänaseks juba traditsiooniliseks saanud soovisõnumiga. Et taasiseseisvunud Eesti Vabariik eelmisel aastal (1992) oli pärast pikka vaheaega (1936-1992) taas osalemas olümpiamängudel, sealhulgas ka sõudmisega, oli aastakirja esimeses numbris üheks põhiteemaks Barcelona olümpia sõuderegatt.

Tehniliste infomaterjalide kõrval alustas aastakiri Ülo Tölpi "Tõestisündinud lugude" kirjapanekuga, millisest ettevõtmisest kasvas välja sõudespordi ajaloo usin uurimine ja raamat "Eesti sõudespordi ajalugu" (2001), praeguseks aga rubriik "Sõudesport sõnas ja pildis".

"Eesti Sõudja" toimetus ühineb täna täiel häälel tollase ESL-i peatreeneri Mihkel Klementsovi artiklis "Liidupäeva päevakorras" ("Eesti Sõudja" nr. 1, 1993, lk.3) kirjapanduga: "Kui me kõik tegutseme Eesti sõudeprobleemide lahendamisel arukalt ja kannatlikult, siis oleme ühisel jõul suutelised oma lemmikala hoidma kõrgel tasemel." Tõepoolest, möödunud kümme aastat kõnelevad selget keelt, et meie sõudejuhid, treenerid ja sõudjad on M.Klementsovi püstitatud ülesandega suurepäraselt hakkama saanud.

Küllap sellele on kaasa aidanud ka "Eesti Sõudja" ...

UUGU-ÄRBÄRT PAJATAB ...

Uugu-Ärbärt,
mõlatamise asja tundja

Mina, Uugu-Ärbärt ja minu kaks sõpra, Jaan Vanem ja Jaan Noorem, tervitame järje korraliselt Sind, Eesti Mss tublit mõlatajat ja ka Sind, mõla spordi sõpra, Silgu-Mulgi-Maa pea linnast.

Sel samusel päeval, mil Sina seda pajatust meie mõlatajate aja kirjast loed, on Vee Hobuse Aasta juba ära arvamatu hulk päevi aja merre voolanud ja ka uus, Musta Vee Kitse Aasta täie tuhinaga oma iga päevaseid kohustusi toimetamas.

Kui nüüd meie, kolm vana meest, otsa saanud Hobuse Aastale tagant järele oma mõtte pilgu peale heitsime, võisime päris üks meeleliselt kinnitada, et oma kappamise lõpetanu hobusega võisime mõne kandi pealt täielisesti rahule jääda, teise kandi pealt peame aga suures kurbtuse meele olus tunnistama, et mõni asja olu jäi kohe päris hirmsal kombel meie südamete sala soppe kriipima.

Küll vast Sinagi, armas sõber, võid seda samust kurbtuse tundmist oma meeles ja mõttes koos meiega jagada. Noh, võtame kas või näituseks, et üle ilma maalistel mõla spordi meistri võistlustel meie poistel mõõdu võtmine teiste maade kangematega just päris täieliselt täppi ei läinud, kuigi jah, tõsi asjalise seisu koha poolt ei saa kiitmise sõnu välja ütlemata ka jätta, sest päris lõpu otsa jõu katsumisel Lääne Mere soolastes tuultes karastamist saanud mehe pojad panid igasse mõla sikutamise sisse kõik oma jõu varud ja vana generatsiooni käest omaks võetud knihvid ning näitasid kogu ilma maa rahva hulgale, et nemad teps mitte mingi sugused kõnnid ei ole ja jätsid kogu üle jäänud vastaliste selts konna triivima oma paadi kiilu vette.

Tegeliku asja käigu õige otsa peale saime alles siis, kui meie mehed toreedode maalt oma kodu kandi randadele tagasi jõudsid ja meie aru pärimise peale vaba riigi koond võist konna mänedžer härra Jaan Tults selge sõnaliselt ja otse koheliselt rääkis selgeks kogu selle eba õnnestumise kupatuse.

Aga kas Sina, armas mõla spordi sõber, oskad ka oma aru natukesega ära arvata seda tõsi asja, et meie poiste alt minekus on süüdi hoopis hiinlased, kelle paadi tehases valmis tehtud paat oli nii võrd eba kvaliteediline ja just kõikse tähtsamal korral meie poistele vinger pussi mängis, kuna selle paadi jala tugi just enne otsustavat pool finaal võidu sõitu lausa tükkideks purunes, mis pärast Igor-poiss ei saanud võidu kihutamise käigus täie rammuga oma mõla tõmbamise tööd teha. Lõpetuseks nimetas härra Jaan veel sedagi kurba tõsi asja, et Eesti Mõla Liidul ei olnud nii kopsakat raha summat oma taskust võtta, et mõne teise, oma väärtuse poolest teada olevast paadi tööstusest kallimat paati osta, mille eest küsitakse vähemalt meie vaba riigi presidendi aasta palga suurust raha hunnikut.

Selle probleemi läbi kaalumiseks pistsime oma pea nupud kokku, arutasime raha asjanduse olu korda iga kandi pealt ja jõudsime üks meelelisele otsusele, et tuleb tarvitusele võtta kõikse käre meelsemad abi nõud, kätte võtta üks tulu toov ette võtmine, sest tühi palja ohkimisega mitte kusagile välja ei jõua.

Meie nimelt seadsime kokku Eesti Mõla Liidu Abistamise Fondi, mille koos seisu kuulub kolm inim ühikut, ehk Uugu-Ärbärt, Jaan Vanem ja Jaan Noorem, kes ka tähendatud fondi alus kirja täit vastutamise tunnet tundes üks meeleliselt heaks kiitsid. Fondi startimise kapitaaliks panime kokku 15 krooni, ehk teisi sõnu, viis krooni liikme maksu iga fondi toetaja liikme raha taskust. Selle raha eest ostame iga kordsel Viiking Loto loosimise päeval kolm õnne mängu piletit ja kui me Hobuse Aasta otsa saamisel oma poolse kokku võtte tegime, tuli välja, et loosi piletite ostmiseks ära tarvitatud raha summa maha arvasime võidu raha summast, saime oma fondile kasu toonud raha hulgaks 49 krooni, millise raha summa meie fond Eesti Mõla Liidule üle annab.

Meil on Mõla Liidu asja meestele veel teine nõu andmine käe pärast võtta. Et Mõla Liidu presidendi härra jättis oma hoole alused maa ilma hooleks ja putkas Eesti Püssi Meeste Seltsi ette otsa, siis peaks otsima ja leidma nii suguse üle vaba riigi tunnustamist leidnud kõrge posti otsas istuva ameti mehe, kel on sõbralik läbi saamine ja laialdane tutvus ringkond vaba riigi raha jõmmidega, kes näituseks pumpasid miljoneid kroone Nahk Kinda Meeste ja Kerget Jõustikku Harrastajate seltsile. Ainult üks nii sugune mees saaks ka mõla spordi hea käe käigu nimel välja panna n raha hunniku, mille eest saab osta vähemalt kolm väga head nelja paati.

Aga ega see Aja Rattakene siin maa muna peal ainu üksnes musti mure mõtteid ei veeretanud. Tal oli ikka midagi südame rõõmuks ja silma iluks ka välja pakkuda. Nii moodi saime meiegi, kolm vana meest, täiel rinnal hõisata, kui inglismanide maal meie Silgu-Mulgi-Maa pea linna kahele noorele ja ontlikule mehe hakatisele, Indrekule ja Jarekile, üle ilma maalisel tudengite oma vahelisel võidu mõlatamise lõppedes pronksi värvilised medalid kaela riputati.

Meie kodu klubis oli ka üks igati meeli ülendav ja kõiki mõla spordi tunaseid ja tänaseid asja huvilisi üks meeleliseks sõbralikuks pere konnaks kokku liitev ette võtmine. Nimelt tähistas klubi ülem treener härra Mihkel oma elu tee suurt juubelit, millise tähtsa päeva tähistamiseks oli üle ilma maa kokku tulnud arvu rohkelt mõla spordi sõpru nii lääne poolselt pool keralt, kui ka ida poolsest kandist. Selle tähtsa päeva puhul kinkisid noorema põlv konna mõlatamise meistrid kõigi mõla spordi ühis meelelisel toetamisel oma õpetajale kaheksa mehe paadi, millele ristimise tseremoonia käigus pandi nimeks "Mihkel". See oli üks oma moodi ülevalt suur sugune tähele panemise ja lugu pidamise avaldamise tegu, mis meile, kolmele vanale mehele, andis ime ilusa tunde elamuse ja soojendas südant teadmisega, et täna päeva noor põlv kond austab halli pead, võtab omaks kõik selle, mida praegused memmed-taadid oma aegsete tegemistega on tuleviku tarbeks talletanud.

Meie aga usume kohe kindlasti, et Vee Hobuse Aasta kinkis igale mõlatajale ja mõla spordi sõbrale tükikese julgust tuleviku päevade tarvis ja hulgakese elu rõõmu. Seda elu jaatavat ja rõõmsa meelset ellu suhtumist, soovime meie, kolm vana meest, siit Silgu-Mulgi-Maa pea linnast Sinulegi peale hakanud Musta Vee Kitse Aastaks, ja ära unusta põialt pihku pigistamast, kui meie mõlatajad võidu mõlatamise jõu katsumistel Eesti Vaba Riigi auks ja kuulsuseks higi valavad.

Edukat Musta Vee Kitse Aastat!

EESTI SÕUDMINE 2002

Täiskasvanute MM, SEVILLA, ESP, 15.-22. september

M4x. Osales 17 paatkonda

E3	POL	05.46,00	*R2*	EST	05.46,10	*SA/B1*	GER	05.42,66
	NED	05.48,89		SLO	05.47,50		POL	05.44,42
	EST	05.50,42		UKR	05.47,75		UKR	05.46,58
	CZE	05.50,43		DEN	05.49,28		CZE	05.51,56
	GRE	06.00,98		BRA	06.10,05		EST	05.51,57
	BRA	06.11,20					USA	05.53,69

FA	1.	GER	Rene Bertram/Stephan Volkert/ Marco Geisler/Robert Sens	05.39,57
	2.	POL	Adam Pavel Bronikowski/Marek Antoni Kolbowich/ Slawomir Kruszkowski/Adam Marek Korol	05.40,43
	3.	ITA	Mattia Righetti/Marco Ragazzi/ Rossano Galtarossa/Simone Raineri	05.43,62
FB	1.(9.)	**EST**	**Silver Sonntak/Igor Kuzmin/ Andrei Šilin/Tõnu Endrekson**	05.53,33

Noorte (U18) MM, Trakai, LTU, 07.-10. august

PA 1x. Osales 26 võistlejat

E3	BLR	07.19,44	*R3*	EST	07.47,30	*SA/B*	AUS	07.20,30
	EST	07.28,38		LAT	07.54,92		EST	07.22,44
	DEN	07.42,87		USA	08.00,48		SWE	07.27,52
	TUN	08.08,68					SLO	07.30,46
							CHN	07.31,27
							LTU	07.50,99

FA	*1.*	ITA	Federiko Gattinoni	07.50,86
	2.	AUS	Eugene Arendsen	07.29,11
	3.	FRA	Cedrik Berrest	08.04,85
	5.	**EST**	**Oleg Vinogradov**	08.17,90

PA 2x. Osales 24 paatkonda

E2	GER	06.43,51
	EST	06.47,21
	AUT	06.48,02
	RUS	06.52,99
	SUI	06.57,61
	CHN	06.59,15

*Märkus: Lohutussõitu pääsenud Eesti paatkond (**Martin Graumann** ja **Tiit Lutoškin**) diskvalifitseeriti, kuna paat osutus lubatust 500 grammi kergemaks.*

FA	1.	GER	Stefan Massanz/Rene Burmeister	07.10,96
	2.	ITA	Yean Smerghetto/Simone Cergone	07.11,42
	3.	RUS	Sergei Kholodov/Aleksander Bysov	07.15,54

PA 2+. Osales 6 paatkonda

FA	1.	ITA	Fabricio Cumbo/Lorenzo Lazzarini/ r: Alberto Monorchio	07.55,45
	2.	YUG	Goran Jagar/Vladimir Paunovic/ r: Djordje Ilic	08.01,29
	3.	GER	Paul Raschke/Andre Slavik/ r: Arne Maury	08.02,23
	5.	EST	**Jaan Laos/Andre Matsin/ r: Siim Lutoškin**	08.21,79

PA 4+. Osales 26 paatkonda

E1	ROM	06.22,71	*R2*	ITA	06.33,82	*FA*
	AUS	06.26,24		FRA	06.36,21	*FA*
	ITA	06.28,05		GBR	06.44,63	*FB*
	GER	06.31,59		EST	06.51,59	*FB*
	EST	06.45,44		RUS	06.53,48	*FB*

FA	1.	AUS	Edward Yorston/Ian Allsop/ Peter Maiden/Mattew Ryan/ r: Oscar Bell	06.57,80
	2.	ROM	Florin Belba/Daniel Vochin/ Valentin Halaicu/Mircea Budulean/ r: Ionut Grigore	06.59,33
	3.	FRA	Guillaume Ballin/Yvon Malard/ Benjamin Pinta/David Mercier/ r: Ludovic Esposito	07.01,57
FB	4. (10.)		**Artur Maier/Kristjan Türk/ Martin Vadam/Ranno Lepp/ r: Mirkko Killing**	07.09,62

Üliõpilaste MM, Nottingham, GER, 22.-24. august

M2x. Osales 5 paatkonda

E	*1.*	GER	6.59,25
	2.	POL	7.04,66
	3.	EST	7.05,34
	4.	SUI	7.06,16
	5.	ITA	7.12,43

FA	1.	POL	Protokollis puuduvad võistlejate nimed	6.45,51
	2.	GER	Martin Veit/Dirk Suhleder	6.48,88
	3.	**EST**	**Jarek Mäestu (TÜ)/Indrek Peterson (TPÜ)**	6.52,03

M4-. Osales 9 paatkonda

E	FRA	6.21,00	*R*	IRL	6.25,30	
	RUS	6.24,00		RUS	6.27,15	
	SUI	6.25,00		HUN	6.28,89	
	EST	6.32,00		EST	6.35,96	

FA	1.	POL	Rafael Smolinski/Artur Rozalski/ Pavel Jarosinski/Marius Daniszawski	6.17,59
	2.	NZL	Matthew Trott/Carl Meyer/ Cristopher Brown/Grant Caroll	6.20,24
	3.	FRA	Daniel Maisse/Julien Pierson/ Julien Pendeloeur/Vincent Durupt	6.28,24
FB	2. (8.)	**EST**	**Kalver Tammik/Ingmar Aija/ Meelis Martin (kõik EPMÜ)/Riho Rein (TTÜ)**	6.45,52

N1x. Osales 7 võistlejat

E	CZE	7.44,87	*R*	AUS	8.39,70
	NED	8.12,34		NED	8.43,84
	EST	8.20,88		EST	8.50,23
	FRA	8.48,85		RUS	8.52,08
				FRA	9.01,99

FA	1.	CZE	Miroslava Knapkova	8.05,71
	2.	CAN	Jane Rumball	8.17,28
	3.	AUS	Peta Estens	8.23,81
	4.	**EST**	**Katrin Ots (EPMÜ)**	8.26,29

Eesti lahtised meistrivõistlused, Pärnu, 31.08. august – 01. september

M1x. Osales 5 võistlejat

FA	1.	SK "Energia"	Leonid Gulov	7.56,91
	2.	SK "Pärnu"	Andrei Jämsa	8.15,67
	3.	SK "Kalev"	Andrus Arula	8.26,61
	4.	SK "Energia"	Oleg Dmitriev	8.30,31
	5.	SAK "Tartu"	Heigo Tiidemaa	9.02,31

M k/k 1x. Osales 7 võistlejat

FA	1.	SK "Pärnu"	Aleksei Lipintsov	8.09,11
	2.	SK "Kalev"	Evgeni Popelišin	8.20,82
	3.	SAK "Tartu"	Priit Purge	8.27,39
	4.	SK "Kalev"	Roman Raivet	8.37,38
	5.	Viljandi SK	Tõnu Tirol	8.40,39
	6.	SAK "Tartu"	Heigo Tiidemaa	8.36,57 v.a.
		SK "Kalev"	Aigar Raja	DNS

M2x. Osales 5 paatkonda

FA	1.	SK "Energia"	Igor Kuzmin/Andrei Šilin	6.59,82
	2.	SK "Pärnu"	Andrei Jämsa/Oleg Vinogradov	7.05,44
	3.	SK "Pärnu"	Jarek Mäestu/Indrek Peterson	7.19,60
	4.	Viljandi SK	Martin Graumann/Kristjan Türk	7.35,29
	5.	Tallinna SK	Mihkel Mardna/Priit Tasane	7.52,16

M2-. Osales 7 paatkonda

FA	1.	SK "Pärnu"	Indrek Peterson/Silver Sonntak	8.18,93
	2.	SK "Kalev"	Jaan Laos/Alvar Räägel	8.23,07
	3.	SAK "Tartu"	Tairo Talvis/Kristjan Kõrgesaar	8.28,43
	4.	SK "Pärnu"	Kalver Tammik/Ingmar Aija	8.30,25
	5.	SK "Energia"	Roman Dmitriev/Denis Vorohobov	8.57,43
	6.	SAK "Tartu"	Priit Purge/Jaan Vaiksaar	9.04,84
	7.	SK "Kalev"	Andres Kaare/Kardo Kurm	9.08,10

M4x. Osales 5 paatkonda

FA	1.	SK "Energia"/	Tõnu Endrekson/Andrei Šilin/	
		SK "Pärnu"	Igor Kuzmin/Silver Sonntak	6.43,42
	2.	SK "Pärnu"	Jarek Mäestu/Indrek Peterson/	
			Andrei Jämsa/Oleg Vinogradov	6.56,73
	3.	SK "Kalev"	Tiit Lutoškin/Allar Raja/	
			Meelis Martin/Andrus Arula	7.03,07
	4.	SK "Energia"	Anton Stulov/Oleg Dmitriev/	
			Aleksandr Kornejev/Anton Pratkunas	7.33,83
	5.	Tallinna SK/	Mihkel Mardna/Priit Tasane/	
		SAK "Tartu"	Andres Aruhein/Kristjan Kõrgesaar	7.47,36

M4-. Osales 4 paatkonda

FA	1.	SK "Pärnu"	Silver Sonntak/Tõnu Endrekson/ Kalver Tammik/Ingmar Aija	6.53,89
	2.	SK "Kalev"	Riho Tamm/Allar Raja/ Meelis Martin/Andrus Arula	7.00,67
	3.	SAK "Tartu"	Lauri Pind/Tanel Kliimann/ Indrek Salk/Urmas Hein	7.22,70
	4.	SAK "Tartu"/ SK "Pärnu"	Andrus Sabiin/Silver Tammik/ Marko Laanes/Toomas Karotamm	7.31,73

M8+. Osales 6 paatkonda

FA	1.	SK "Pärnu"	Silver Sonntak/Tõnu Endrekson/ Jüri Jaanson/Jarek Mäestu/ Indrek Peterson/Andrei Jämsa/ Kalver Tammik/Ingmar Aija r: Alari Toome	6.08,13
	2.	SK "Kalev"	Riho Tamm/Allar Raja/ Meelis Martin/Andrus Arula/ Alvar Räägel/Jaan Laos/ Tiit Lutoškin/Evgeni Popelišin/ r: Kardo Kurm	6.18,50
	3.	SK "Pärnu"	Ranno Lepp/Martin Vadam/ Oleg Vinogradov/Artur Maier/ Andrus Sabiin/Elar Jaakson/ Aleksei Lipintsov/Raimo Pull/ r: Mirkko Killing	6.20,51
	4.	SAK "Tartu"/ Viljandi SK	Tairo Talvis/Kristjan Türk/ Martin Graumann/Jaan Vaiksaar/ Priit Purge/Lauri Pind/ Tanel Kliimann/Urmas Hein/ r: Tõnu Tirol	6.37,48
	5.	SK "Energia"	Roman Dmitriev/Denis Vorohobov/ Andrei Šilin/Igor Kuzmin/ Anton Stulov/Oleg Dmitriev/ Anton Pratkunas/Igor Dambin/ r: Pavel Sas	6.39,06
	6.	SK "Kalev"/ Tallinna SK	Roman Raivet/Heiko Antsmäe/ Marko Üle/Urmas Hallik/ Toivo Zoova/Aigar Raja/ Heiko Antsmäe/Roman Raivet/ r: Andres Kaare	7.12,13

N1x. Osales 4 võistlejat

FA	1.	SK "Energia"	Kristiana Gulova-Rode	8.34,60
	2.	SK "Pärnu"	Katrin Ots	8.46,76
	3.	SAK "Tartu"	Sille Vaiksaar	9.16,67
		SK "Pärnu"	Kalli Meriste	DNS

N2x. Osales 3 paatkonda

FA	1.	SK "Pärnu"	Kalli Meriste/Katrin Ots	8.42,97
	2.	SK "Energia"	Kristiana Gulova-Rode/Tatjana Dubinko	8.46,21
		Viljandi SK/ SK "Pärnu"	Kristiina Jaska/Kersti Paldis	DNS

N4x. Osales 4 paatkonda

FA	1.	SK "Pärnu"	Kalli Meriste/Katrin Ots/ Tatjana Jaanson/Kersti Paldis	7.35,38
	2.	SK "Kalev"	Egle Hanson/Merle Hanson/ Mari-Liis Feodorov/Merle Raaliste	7.40,86
	3.	SAK "Tartu"	Katrin Lang/Inga Härson/ Tiiu Jüriado/Sille Vaiksaar	7.44,10
	4.	Viljandi SK	Riina Sagur/Krista Türk/ Imbi Sõstra/Kaia Maasing	7.52,06

N4-. Osales 2 paatkonda

FA	1.	SAK "Tartu"	Katrin Lang/Inga Härson/ Tiiu Jüriado/Sille Vaiksaar	9.03,91
	2.	Viljandi SK	Riina Sagur/Krista Türk/ Imbi Sõstra/Kaia Maasing	9.37,53

N8+. Osales 3 paatkonda

FA	1.	Viljandi SK/ SK "Pärnu"	Riina Sagur/Krista Türk/ Imbi Sõstra/Kaia Maasing/ Kristiina Jaska/Kalli Meriste/ Katrin Ots/Kersti Paldis/ r: Margit Pärnpuu	8.18,89
	2.	SAK "Tartu"	Merle Palu/Tiiu Jüriado/ Tuuli Härson/Katrin Lang/ Inga Hallikmaa/Sille Vaiksaar/ Inga Härson/Kairi Tasa/ r: Janika Kajara	8.38,83
	3.	SK "Kalev"	Merle Raaliste/Egle Hanson/ Merle Hanson/Mari-Liis Feodorov/ Elo Üle/Kristiina Tõnismäe/ Vivika Tapp/Ulvi Lutoškin/ r: Birjo Piiroja	8.51,80

Eesti noorte (U18), juunioride (U23) ja veteranide lahtised meistrivõistlused, Pärnu, 24.-25. august

PA 1x. Osales 9 võistlejat

FA	1.	SK "Pärnu"	Oleg Vinogradov	*D:*	7.25,12	*F:*	7.14,78
	2.	Viljandi SK	Martin Graumann		7.28,56		7.26,12
	3.	SK "Kalev"	Tiit Lutoškin		7.27,87		7.27,28
	4.	SK "Energia"	Evgeni Ivanov		7.26,59		7.38,88
	5.	SK "Energia"	Oleg Dmitriev		7.28,30		7.41,38
	6.	SAK "Tartu"	Heigo Tiidemaa		7.31,59		7.43,88
D1	4.	SK "Energia"	Anton Stulov		7.32,72		
D2	4.	Tallinna SK	Andrei Zvizdai		7.30,00		
	5.	SK "Pärnu"	Raimo Pull		7.38,78		

PA 2x. Osales 5 paatkonda

FA	1.	Viljandi SK	Kristjan Türk/Martin Graumann	6.50,67
	2.	SK "Energia"	Anton Pratkunas/Aleksandr Kornejev	6.56,76
	3.	SK "Energia"	Evgeni Ivanov/Anton Stulov	6.58,58
	4.	Tallinna SK	Filipp Tsumbarov/Andrei Zvizdai	7.03,72
	5.	SK "Energia"	Igor Dambin/Oleg Dmitriev	7.11,72

PA 4x. Osales 4 paatkonda

FA	1.	SK "Energia"	Evgeni Ivanov/Anton Stulov/ Oleg Dmitriev/Igor Dambin	6.33,15
	2.	Tallinna SK	Filipp Tsumbarov/Andrei Zvizdai/ Valeri Prosvirnin/Pavel Boikov	6.35,52
	3.	Viljandi SK	Kristjan Türk/Martin Graumann/ Igor Kuzmitsov/Kert Kiigemägi	6.49,28
	4.	SK "Energia"	Anton Pratkunas/Aleksandr Kornejev/ Aleksandr Fetjukov/Vjatšeslav Braim	6.57,93

PA 2-. Osales 7 paatkonda

FA	1.	SK "Kalev"	Alvar Räägel/Jaan Laos	*D:*	7.05,76	*F:*	6.52,67
	2.	SK "Pärnu"	Ranno Lepp/Martin Vadam		7.26,09		7.00,48
	3.	SAK "Tartu"	Andres Matsin/Martin Unt		7.14,41		7.05,92
	4.	SAK "Tartu"	Raul Rämson/Ahti Kala		7.31,39		7.36,06
	5.	Viljandi SK	Igor Kuzmitsov/Kert Kiigemägi		7.49,74		7.42,65
D1	4.	Tallinna SK	Nikolai Mordan/Ivan Sapran		7.44,70		
D2		SK "Kalev"	Kardo Kurm/Andres Kaare		DNF		

PA 4+. Osales 7 paatkonda

FA	1.	SK "Pärnu"	Ranno Lepp/Martin Vadam/ Oleg Vinogradov/Raimo Pull/ r: Mirkko Killing	6.41,90
	2.	SK "Kalev"	Tiit Lutoškin/Jaan Laos/ Aivar Räägel/Kardo Kurm/ r: Siim Lutoškin	6.52,17
	3.	SAK "Tartu"	Andres Matsin/Martin Unt/ Raul Rämson/Ahti Kala/ r: Valter Sarjas	7.03,92
	4.	Viljandi SK	Kristjan Türk/Martin Graumann/ Igor Kuzmitsov/Kert Kiigemägi/ r: Mart Maidessoo	7.26,42
	5.	SK "Pärnu"	Sten Villmann/Mikk Matiisen/ Raivo Väinola/Eerik Absalon/ r: Lauri Roolaht	7.53,73
	6.	SK "Pärnu"	Kaido Loonurm/Helari Põlluäär/ Meelis Lootus/Ott Kuldkepp/ r: Tarmo Bakoff	7.59,23
	7.	Tallinna SK	Nikolai Mordan/Kirill Zlobin/ Ivan Sapran/Grigori Rõbak/ r: Margus Klementsov	8.30,54

PB 1x. Osales 14 võistlejat

FA	1.	SK "Pärnu"	Artur Maier	*E:*	7.24,39	*F:*	7.12,98
	2.	SK "Pärnu"	Elar Jaakson		7.36,03		7.33,06
	3.	Tallinna SK	Valeri Prosvirnin		7.36,35		7.34,39
	4.	SK "Pärnu"	Andrus Sabiin		7.41,45		7.34,67
	5.	SK "Pärnu"	Denis Nessõn		7.46,36		7.54,22
	6.	SAK "Tartu"	Kristjan Rajasaar		7.44,87		8.07,89
E	7.	SK "Energia"	Artjom Dambin		7.52,24		
	8.	SK "Kalev"	Kim Semjonov		7.55,44		
	9.	Tallinna SK	Grigori Rõbak		8.00,08		
	10.	SK "Energia"	Vjatšeslav Braim		8.00,14		
	11.	SK "Energia"	Vassili Vinogradov		8.00,81		
	12.	SK "Energia"	Dmitri Fedin		8.12,32		
	13.	SAK "Tartu"	Valter Sarjas		8.50,07		
		Tallinna SK	Kristjan Jukos		DNS		

PB 2x. Osales 11 paatkonda

FA	1.	SK "Pärnu"	Andrus Sabiin/Artur Maier	*D:*	7.44,51	*F:*	7.08,10
	2.	SAK "Tartu"	Kristjan Rajasaar/Uku Varblane		7.44,74		7.15,47
	3.	SK "Pärnu"	Elar Jaakson/Martin Absalon		7.36,42		7.15,76
	4.	Viljandi SK	Kaspar Taimsoo/Risto Toome		7.51,55		7.27,38
	5.	SK "Energia"	Vassili Vinogradov/Artjom Dambin		8.01,50		7.27,76
D1	4.	SK "Energia"	Dmitri Fedin/Sergei Pobedinski		7.59,48		
	5.	SK "Pärnu"	Vladislav Golubkov/Vadim Trintsuk		8.14,36		
	6.	Viljandi SK	Martin Teras/Hans Kullamaa		8.53,11		
D2	4.	SK "Pärnu"	Andrus Vridolin/Rait Mänd		8.12,52		
	5.	Tallinna SK	Jaarek Konsa/Kristjan Jukos		8.21,20		

PB 4x. Osales 9 paatkonda

FA	1.	SK "Pärnu"	Andrus Sabiin/Artur Maier/ Martin Absalon/Elar Jaakson	*D:*	6,42,84	*F:*	6.28,88
	2.	SK "Energia"	Artjom Dambin/Vassili Vinogradov/ Sergei Pobedinski/Rainer Roossaar		7.12,34		6.47,16
	3.	Viljandi SK	Kaspar Taimsoo/Risto Toome/ Hans Kullamaa/Kaspar Hellermaa		6.45,42		6.53,70
	4.	Tallinna SK	Valeri Prosvirnin/Kirill Zlobin/ Mario Lindau/Grigori Rõbak		7.41,05		6.55,73
	5.	SK "Pärnu"	Sten Villmann/Mikk Matiisen/ Andrus Vridolin/Raivo Väinola		6.44,40		7.02,00
	6.	SK "Pärnu"	Kaido Loonurm/Helari Põlluäär/ Meelis Lootus/Ott Kuldkepp		7.15,68		7.35,22
D1	4.	Viljandi SK	Martin Teras/Jürgen Rosen/ Mart Maidessoo/Silver Hellermaa		8.31,78		
D2	4.	SAK "Tartu"	Kristjan Rajasaar/Uku Varblane/ Joosep Kask/Elar Häidberg		6.46,06		
	5.	SAK "Tartu"	Mati Arend/Ert Morel/ Tanel Tuvi/Meelis Kala		6.52,50		

PC 1x. Osales 27 võistlejat 1000 m

FA	1.	Viljandi SK	Martin Neerot	*E:*	4.08,28	*F:*	3.53,09
	2.	SK "Energia"	Pavel Sas		4.02,62		3.55,64
	3.	SK "Kalev"	Jaan Kerge		4.08,62		3.55,86
	4.	SK "Pärnu"	Andrei Makarenko		4.12,87		4.09,95
	5.	SK "Pärnu"	Lauri Roolaht		4.07,46		4.10,48
	6.	Tallinna SK	Mario Lindau		4.15,56		4.14,67
	7.	SK "Pärnu"	Maksim Dubinin		4.14,99		4.15,60
E	8.	SK "Pärnu"	Jörgen Post		4.16,62		
	9.	SK "Kalev"	Enn Semjonov		4.20,21		
	10.	SK "Pärnu"	Roman Raaliste		4.23,08		
	11.	SK "Pärnu"	Andrei Dorovskih		4.23,41		
	12.	Tallinna SK	Martin Mesilov		4.27,92		
	13.	SAK "Tartu"	Mikk Tarraste		4.28,59		
	14.	SK "Pärnu"	Mirkko Killing		4.29,68		
	15.	SK "Pärnu"	Roman Jakovlev		4.33,16		
	16.	SK "Pärnu"	Janar Post		4.41,28		
	17.	SK "Pärnu"	Rivo Alev		4.42,66		
	18.	SK "Pärnu"	Vadim Sirotin		4.48,84		
	19.	Tallinna SK	Hannes Nõgiste		4.51,53		
	20.	Viljandi SK	Silver Hillermaa		4.53,18		
	21.	Tallinna SK	Martvei Zlobin		4.53,53		
	22.	Tallinna SK	Madis Pärn		4.54,57		
	23.	SK "Kalev"	Siim Kallas		5.00,66		
	24.	SK "Pärnu"	Pavel Zibarov		5.04,56		
	25.	SK "Kalev"	Silvester Veimann		5.05,00		
	26.	SK "Kalev"	Mihkel Laur		5.44,00		
	27.	SK "Kalev"	Priit Viks		5.56,53		

PC 2x. Osales 13 paatkonda 1000 m

FA	1.	Viljandi SK	Martin Neerot/Jaak Goretski	*E:*	3.35,42	*F:*	3.28,70
	2.	SK "Kalev"	Siim Lutoškin/Jaan Kerge		3.41,31		3.32,13
	3.	SK "Energia"	Pavel Sas/Evgeni Mihailov		3.39,21		3.33,16
	4.	SK "Pärnu"	Andrei Makarenko/Maksim Dubinin		3.39,58		3.34,89
	5.	SK "Pärnu"	Roman Raaliste/Roman Jakovlev		3.54,89		3.48,67
	6.	SK "Pärnu"	Jörgen Post/Mirkko Killing		3.55,62		3.50,16
	7.	Tallinna SK	Madis Pärn/Mario Lindau		3.57,58		
	8.	Tallinna SK	Martin Mesilov/Matvei Zlobin		3.58,04		
	9.	SK "Pärnu"	Janar Post/Lauri Roolaht		4.03,21		
	10.	SK "Pärnu"	Vadim Sirotin/Andrei Dorovski		4.04,21		
	11.	SK "Pärnu"	Rivo Alev/Martin Maatee		4.05,03		
	12.	Viljandi SK	Mart Maidesoo/Jürgen Rosen		4.09,28		
	13.	SK "Pärnu"	Jüri Kuker/Dmitri Sardin		4.31,06		

P 8+. Osales 8 paatkonda

FA	1.	SK "Pärnu"	Ranno Lepp/Martin Vadam/ Oleg Vinogradov/Artur Maier/ Andrus Sabiin/Elar Jaakson/ Martin Absalon/Raimo Pull/ r: Mirkko Killing	*D:*	7.01,09	*F:*	6.25,36

	2.	SK "Kalev"	Tiit Lutoškin/Jaan Laos/ Alvar Räägel/Kristo Golov/ Kim Semjonov/Jarno Koger/ Karmo Kurm/Andres Kaare/ r: Siim Lutoškin		6.49,22		6.40,24
	3.	SK "Energia"	Evgeni Ivanov/Anton Stulov/ Oleg Dmitriev/Igor Dambin/ Anton Pratkunas/Aleksandr Kornejev/ Aleksandr Fetjukov/Egor Kuznetsov/ r: Evgeni Pšenitsni		7.18,84		6.52,31
	4.	Viljandi SK	Kristjan Türk/Martin Graumann/ Igor Kuzmitsov/Kert Kiigemägi/ Risto Toome/Kaspar Taimsoo/ Kaspar Hellermaa/Hans Kullamaa/ r: Mart Maidesoo	*D:*	6.57,10	*F:*	7.03,66
	5.	SAK "Tartu"	Andres Matsin/Raul Rämson/ Ahti Kala/Martin Unt/ Mati Arend/Ert Morel/ Tanel Tuvi/Meelis Kala/ r: Valter Sarjas		7.16,24		7.06,91
	6.	Tallinna SK	Filipp Tšumbarov/Andrei Zvizdai/ Nikolai Mordan/Ivan Sapran/ Valeri Prosvirnin/Pavel Boikov/ Jaarek Konsa/Madis Pärn/ r: Margus Klementsov		7.00,51		7.29,81
D1		SAK "Tartu"	Heigo Tiidemaa/Kristjan Rajasaar/ Joosep Kask/Uku Varblane/ Reigo Pihlak/Kaido Kuusik/ Elar Häidberg/Markku Juronen/ r: Rait Avastu		DQ		
D2	4.	SK "Pärnu"	Sten Villmann/Mikk Matiisen/ Eerik Absalon/Andrus Vridolin/ Raivo Väinola/Ott Kuldkepp/ Rait Mänd/Daisto Killing/ r: Jörgen Post		7.02,04		

TA 1x. Osales 3 võistlejat

FA	1.	SK "Kalev"	Egle Hanson	8.25,97
	2.	SK "Kalev"	Merle Hanson	8.34,16
	3.	SAK "Tartu"	Katrin Lang	8.46,24

TA 2x. Osales 2 paatkonda

FA	1.	SK "Kalev"	Merle Raaliste/Mari-Liis Feodorov	9.10,15
	2.	SAK "Tartu"	Katrin Lang/Eva Koni	9.23,23

TA 4x. Osales 4 paatkonda

FA	1.	SK "Kalev"	Merle Raaliste/Egle Hanson/ Merle Hanson/Mari-Liis Feodorov	7.35,81
	2.	Viljandi SK	Imbi Sõstra/Kaia Maasing/ Kristiina Jaska/Kaie Keeroja	7.49,62

	3.	SAK "Tartu"	Katrin Lang/Eva Koni/ Pille Kallas/Tiina Kirsimägi	8.31,88
	4.	SK "Kalev"	Elo Üle/Kristina Tõnismäe/ Kati Mikk/Iveta Sadrikova	8.56,56

TA 2-. Osales 3 paatkonda

FA	1.	SAK "Tartu"	Katrin Lang/Tiina Kirsimäe	8.21,04
	2.	SK "Kalev"	Merle Hanson/Merle Raaliste	8.42,59
	3.	SK "Kalev"	Kristina Tõnismäe/Elo Üle	9.01,88

TB 1x. Osales 6 võistlejat

FA	1.	Viljandi SK	Imbi Sõstra	8.37,68
	2.	SK "Kalev"	Egle Hanson	8.44,40
	3.	SK "Kalev"	Merle Hanson	8.55,97
	4.	Viljandi SK	Kaia Maasing	9.00,74
	5.	SAK "Tartu"	Kaija Vaiksaar	9.22,76
		SAK "Tartu"	Kadri Kokk	DNS

TB 2x. Osales 3 paatkonda

FA	1.	SK "Kalev"	Merle Raaliste/Mari-Liis Feodorov	7.51,05
	2.	Viljandi SK	Imbi Sõstra/Kaia Maasing	7.59,46
	3.	SAK "Tartu"	Laura Koni/Kaija Vaiksaar	9.01,30

TC 1x. Osales 8 paatkonda 1000 m

FA	1.	SK "Kalev"	Kaisa Pajusalu	*D:*	4.35,25	*F:*	4.13,04
	2.	SAK "Tartu"	Rhoda Vaiksaar		4.37,13		4.21,18
	3.	SK "Kalev"	Helen Tinkus		4.24,95		4.28,11
	4.	SAK "Tartu"	Merle Lõhmus		4.33,16		4.29,04
	5.	SK "Pärnu"	Sandra Absalon		4.34,09		4.42,51
	6.	SK "Kalev"	Kristiina Tinkus		4.56,75		5.13,64
D1	4.	SK "Kalev"	Helen Põder		4.58,40		
D2	4.	SAK "Tartu"	Saskia Kiisel		4.54,99		

TC 2x. Osales 5 paatkonda 1000 m

FA	1.	SK "Kalev"	Kaisa Pajusalu/Helen Tinkus	4.07,74
	2.	SK "Pärnu"	Helis Mets/Sandra Absalon	4.28,83
	3.	SK "Kalev"	Iiris Rausk/Maarja Tähepõld	4.31,71
	4.	SAK "Tartu"	Rhoda Vaiksaar/Saskia Kiisel	4.32,21
	5.	SK "Kalev"	Helen Põder/Kristiina Tinkus	5.12,72

T 8+. Osales 2 paatkonda

FA	1.	SAK "Tartu"	Katrin Lang/Tiina Kirsimägi/ Laura Koni/Merle Lõhmus/ Eva Koni/Pille Kallas/ Rhoda Vaiksaar/Kaija Vaiksaar/ r: Annu Vaiksaar	7.23,30
	2.	SK "Kalev"	Merle Raaliste/Merle Hanson/ Egle Hanson/Mari-Liis Feodorov/ Elo Üle/Kristina Tõnismäe/ Helen Tinkus/Kati Mikk/ r: Kristiina Tinkus	7.28,40

M (U23) 1x. Osales 10 võistlejat

FA	1.	SK "Pärnu"	Andrei Jämsa	*D:* 7.58,99	*F:*	7.27,32
	2.	SK "Kalev"	Allar Raja	7.39,63		7.35,94
	3.	SK "Kalev"	Andrus Arula	7.43,22		7.43,06
	4.	SK "Pärnu"	Aleksei Lipintsov	7.39,96		7.43,51
	5.	SK "Energia"	Sergei Feofanov	8.01,93		8.03,64
	6.	SK "Kalev"	Roman Raivet	8.04,98		8.14,51
D1	4.	SK "Kalev"	Martin Tarkpea	8.11,27		
	5.	Viljandi SK	Tõnu Tirol	8.16,05		
D2	4.	SK "Kalev"	Evgeni Popelišin	7.45,06		
	5.	SAK "Tartu"	Priit Purge	7.58,28	v.a.	

M (U23) 2x. Osales 3 paatkonda

FA	1.	SK "Kalev"	Andrus Arula/Allar Raja	6.32,21
	2.	SK "Pärnu"	Andrei Jämsa/Aleksei Lipintsov	6.36,23
	3.	SK "Kalev"	Roman Raivet/Martin Tarkpea	7.21,93

M (U23) 2-. Osales 3 paatkonda

FA	1.	SK "Kalev"	Allar Raja /Andrus Arula	7.20,28
	2.	SK "Energia"	Roman Dmitriev/Denis Vorohobov	7.23,65
	3.	SK "Kalev"	Martin Tarkpea/Roman Raivet	8.04,34

N (U23) 1x. Osales 2 võistlejat

FA	1.	SAK "Tartu"	Sille Vaiksaar	8.33,44
	2.	SAK "Tartu"	Inga Härson	8.58,84

N (U23) 2-. Osales 3 paatkonda

FA	1.	SAK "Tartu"	Sille Vaiksaar/Inga Härson	7.55,96
	2.	Viljandi SK	Riina Sagur/Krista Türk	8.19,38
	3.	SAK "Tartu"	Kairi Tasa/Merle Palu	8.34,07

M (VET) 2-. Osales 3 paatkonda 1000 m

FA	1.	SAK "Tartu"/ Tallinna SK	Andres Aruhein/Priit Tasane	3.25,74
	2.	SAK "Tartu"	Tanel Kliiman/Lauri Pind	3.31,13
	3.	SAK "Tartu"	Enn Pehk/Jaan Vaiksaar	3.37,55

M (VET) 4-. Osales 3 paatkonda 1000 m

FA	1.	Tallinna SK	Andres Aruhein/Kristjan Kõrgesaar/ Priit Tasane/Toomas Kasearu	3.06,49
	2.	SAK "Tartu"	Tanel Kliiman/Lauri Pind/ Enn Pehk/Jaan Vaiksaar	3.08,11
	3.	SK "Kalev"/ Tallinna SK/ Läti	Toivo Zoova/Juhan Paalo/ Konstantins Kalnbergs/Vilnis Priediens	3.23,48

N (VET) 2-. Osales 3 paatkonda 1000 m

FA	1.	SK "Kalev"	Ulvi Lutoškin/Ingrid Aija	3.40,44
	2.	Läti	Laila Lapine/Indra Masule	3.48,78
	3.	Viljandi SK/ SK "Pärnu"	Ruth Vaar/Margit Pärnpuu	4.00,38

EESTI SÕUDMINE 2003

Eesti lahtised meistrivõistlused sõudeergomeetril "Concept II", Tartus, 22. veebruaril

M

1.	Silver Sonntak	SK "Pärnu"	*E:* 6.15,6	*F:* 6.03,9
2.	Andrei Jämsa	SK "Pärnu"	6.13,2	6.04,2
3.	Igor Kuzmin	SK "Energia"	6.11,6	6.07,4
4.	Allar Raja	SK "Kalev"	6.14,9	6.09,1
5.	Andres Matsin	TÜ SK	6.17,4	6.11,1
6.	Andrei Šilin	SK "Energia"	6.15,4	6.12,6
7.	Oleg Vinogradov	SK "Pärnu"	6.15,5	6.22,0
8.	Tairo Talvis	SAK "Tartu"	6.18,3	6.27,7
9.	Vahur Mäe	SK "Pärnu"	6.22,1	
10.	Andrus Arula	SK "Kalev"	6.27,8	
11.	Mihkel Mardna	Tallinna SK	6.29,3	
12.	Meelis Martin	SK "Kalev"	6.29,3	
13.	Aleksei Somelar	SAK "Tartu"	6.34,3	
14.	Tiit Lutoškin	SK "Kalev"	6.34,9	
15.	Madis Lõhmus	Reval Sport	6.35,7	
16.	Martin Vadam	SK "Pärnu"	6.39,1	
17.	Kristjan Kõrgesaar	Tallinna SK	6.39,8	
18.	Martin Unt	TÜ SK	6.44,3	
19.	Kristjan Türk	Viljandi SK	6.46,8	
20.	Mihkel Klementsov	Tallinna SK	6.48,3	
21	Raul Rämson	TÜ SK	6.54,7	
	Roman Dmitriev	SK "Energia"	DNS	
	Ahti Kala	TÜ SK	DNS	

M k/k

1.	Martin Graumann	Viljandi SK	*F:* 6.33,9
2.	Priit Purge	SAK "Tartu"	6.38,7
3.	Aleksei Lipintsov	SK "Pärnu"	6.43,2
4.	Ivar Mägi	Tallinna SK	6.45,6
5.	Margus Andresson	KV	6.51,3
6.	Riho Tamm	SK "Kalev"	7.05,7
7.	Roman Raivet	SK "Kalev"	7.08,5
8.	Aleksandr Kornejev	SK "Energia"	7.11,7
9.	Gert Kiigemägi	Viljandi SK	7.18,9

PA

1.	Jaan Laos	SK "Kalev"	*E*: 6.37,2	*F*: 6.11,0
2.	Andrus Sabiin	SK "Pärnu"	6.31,7	6.17,6
3.	Oleg Dmitriev	SK "Energia"	6.34,8	6.20,1
4.	Alvar Räägel	SK "Kalev"	6.34,3	6.24,1
5.	Vladimir Latin	SK "Energia"	6.35,1	6.34,4
6.	Filipp Tsumbarov	Tallinna SK	6.42,2	6.40,1
7.	Raimo Pull	SK "Pärnu"	6.40,4	6.41,9
8.	Peeter Anijalg	SAK "Tartu"	6.39,8	6.50,7
9.	Sten Villmann	SK "Pärnu"	6.43,6	
10.	Igor Dambin	SK "Energia"	6.48,2	
11.	Valeri Prosvirnin	Tallinna SK	6.48,9	
12.	Raivo Väinola	SK "Pärnu"	6.49,7	
13.	Risto Toome	Viljandi SK	6.50,4	
14.	Martin Absalon	SK "Pärnu"	6.56,9	
15.	Artjom Dambin	SK "Energia"	6.56,9	
16.	Heigo Tiidema	SAK "Tartu"	6.57,6	
17.	Oliver Lomp	Tallinna SK	6.59,7	
18.	Mikk Matiisen	SK "Pärnu"	7.02,2	
19.	Tanel Tuvi	TÜ SK	7.06,1	
20.	Vassili Vinogradov	SK "Energia"	7.14,3	
21.	Eerik Absalon	SK "Pärnu"	7.15,0	
22.	Jaanus End	Tallinna SK	7.20,5	
23.	Kirill Zlobin	Tallinna SK	7.26,1	
24.	Johannes Vaher	SK "Pärnu"	7.26,3	
25.	Kaspar Hellermaa	Viljandi SK	7.36,1	
26.	Hans Kullama	Viljandi SK	8.02,8	
	Tõnis Songi	SAK "Tartu"	DNS	
	Martin Luik	SAK "Tartu"	DNS	
	Ert Morel	TÜ SK	DNS	
	Jaagup Pilv	SAK "Tartu"	DNS	
	Ivan Tatotško	SAK "Tartu"	DNS	
	Kristjan Rajasaar	SAK "Tartu"	DNS	

PB

1.	Elar Jaakson	SK "Pärnu"	*E:* 6.50,7	*F:* 6.34,6
2.	Kaspar Taimsoo	Viljandi SK	6.56,9	6.46,9
3.	Martin Neerot	Viljandi SK	6.54,8	6.47,0
4.	Denis Nessõn	SK "Pärnu"	6.55,4	6.48,1
5.	Meelis Lootus	SK "Pärnu"	7.00,2	6.57,6
6.	Ott Kuldkepp	SK "Pärnu"	7.04,3	7.00,2
7.	Alo Kuslap	Viljandi SK	7.01,5	7.04,6
8.	Daniel Dolgihh	TÜ SK	6.59,0	DNS
9.	Maido Lüiste	SAK "Tartu"	7.06,9	
10.	Pavel Sas	SK "Energia"	7.13,5	
11.	Jõrgen Post	SK "Pärnu"	7.17,5	
12.	Mario Lindau	Tallinna SK	7.19,7	
13.	Lauri Roolaht	SK "Pärnu"	7.21,9	
14.	Jegor Kuznetsov	SK "Energia"	7.28,9	
15.	Roman Raaliste	SK "Pärnu"	7.36,1	
16.	Maksim Dubinin	SK "Pärnu"	7.37,6	
17.	Sander Pajusalu	TÜ SK	7.46,3	
18.	Siim Lutoškin	SK "Kalev"	7.46,8	
19.	Mart Maidesoo	Viljandi SK	7.47,7	
20.	Silver Hillermaa	Viljandi SK	8.05,9	
21.	Mirkko Killing	SK "Pärnu"	8.11,5	
22.	Vadim Sirotin	SK "Pärnu"	8.12,4	
23.	Dmitri Jaskin	SK "Pärnu"	8.25,6	
24.	Viktor Tkatšenko	SK "Pärnu"	8.35,8	
25.	Kristjan Rämson	SAK "Tartu"	9.02,9	
26.	Rodion Lopik	SK "Pärnu"	9.11,8	
27.	Ingmar Toom	SAK "Tartu"	9.52,6	
	Meelis Kala	TÜ SK	DNS	

M VET, 1000 m

1.	Fred Antson		*F:* 2.58,3	
2.	Toomas Kasearu	SK "Kalev"	2.58,8	
3.	Kalev Vapper		3.15,7	
4.	Raivo Suviste		3.25,9	
	Toivo Zoova		DNS	

N

1.	Kristiana Gulova-Rode	SK "Energia"	*F:* 6.49,4	
2.	Kalli Meriste	SK "Pärnu"	7.13,8	
3.	Katrin Lang	SAK "Tartu"	7.34,2	
4.	Kristiina Reial	Reval Sport	7.36,3	

N k/k

1.	Sille Vaiksaar	SAK "Tartu"	*F:* 7.37,5	

TA

1.	Merle Hanson	SK "Kalev"	*E:* 8.17,4	*F:* 7.31,2
2.	Merle Raaliste	SK "Kalev"	8.17,8	7.37,3
3.	Imbi Sõstra	Viljandi SK	8.13,7	7.45,7
4.	Elo Üle	SK "Kalev"	8.30,3	8.03,1
5.	Eva Koni	SAK "Tartu"	8.15,0	8.06,9
6.	Kaia Masing	Viljandi SK	8.20,7	8.07,2
7.	Helis Loiku	SAK "Tartu"	8.53,7	8.48,4
8.	Riina Pihl	TÜ SK	8.33,3	DNS
9.	Doris Saalits	TÜ SK	8.58,4	

TB

1.	Kaisa Pajusalu	SK "Kalev"	*E:* 8.18,3	*F:* 7.22,3
2.	Helen Tinkus	SK "Kalev"	8.11,4	7.39,3
3.	Mari-Liis Feodorov	SK "Kalev"	8.18,7	7.40,9
4.	Kaija Vaiksaar	SAK "Tartu"	8.18,9	8.19,4
5.	Jevgenia Rõndina	SK "Energia"	8.12,3	8.25,9
6.	Anastassia Jefimova	SK "Energia"	8,24,8	8.26,3
7.	Signe Mägi	SAK "Tartu"	8.23,0	8.33,4
8.	Mirja Palo	Viljandi SK	8.22,9	8.37,2
9.	Merle Lõhmus	TÜ SK	8.28,1	
10.	Airi Sula	TÜ SK	8.33,9	
11.	Liina Mäll	TÜ SK	8.38,8	
12.	Margit Kink	Viljandi SK	9.09,2	

N VET, 1000 m

1.	Elena Terjošina	SK "Kalev"	*F:* 3.29,5	
2.	Tatjana Jaanson	SK "Pärnu"	DNS	

2003. AASTA SÕUDEVÕISTLUSTE KALENDER

JAANUAR

25.-26.	Viljandi	EST	Sõudjate talvepäevad

VEEBRUAR

01.	Tallinn	EST	Rahvusvahelised võistlused "ALFA" sõudeergomeetritel
22.	Tartu	EST	Eesti MV Concept II

APRILL

26.-27.	Tartu	EST	Emajõe KV

MAI

03.	Tartu	EST	EPMÜ – TÜ matškohtumine
10.-11.	München	GER	Rahvusvaheline juunioride regatt
10.-11.	Gent	BEL	Rahvusvaheline Genti mairegatt
18.	Tartu	EST	Tartu sprindivõistlus
24.	Pärnu	EST	Eesti karikavõistlused
25.	Pärnu	EST	E.Seileri ja B.Lõhmuse XVI mälestusvõistlused

JUUNI

30.05.–			
01.	Milano	ITA	Maailma karikavõistluste I etapp
07.-09.	Moskva	RUS	Nooruse regatt
07.-09.	Ratzeburg	GER	Ratzeburgi regatt
14.	Elva	EST	Verevi järve sprindivõistlused
20.-22.	Šiauliai	LIT	Leedu noorte olümpiaad
20.-22.	München	GER	Maailma karikavõistluste II etapp
21.	Tallinn	EST	Harku järve regatt
27.-29.	Trakai	LIT	"Merevaigust Aeru" regatt

JUULI

03.-07.	London	GBR	Henley Kuninglik Regatt
05.-06.	Tampere	FIN	Tampere regatt
11.-13.	Luzern	SUI	Maailma karikavõistluste III etapp
12.	Viljandi	EST	"Viljandi Paadimehe" regatt
13.	Pärnu	EST	Pärnu "Kalevi" noorte MV-d ühepaatidel
19.-20.	Jurmala	LAT	Balti matškohtumine
24.-27.	Belgrad	YUG	Juunioride (U23) maailmameistrivõistlused

AUGUST

02.-03.	Pärnu	EST	Eesti lahtised meistrivõistlused
05.-09.	Ateena	GRE	Noorte(U18) maailmameistrivõistlused
16.-17.	Pärnu	EST	"Kalevi" lahtised meistrivõistlused
23.-24.	Pärnu	EST	Eesti noorte(U18), juunioride (U23) ja veteranide lahtised meistrivõistlused
24.-31.	Milano	ITA	Maailmameistrivõistlused

SEPTEMBER

04.-08.	Vichy	FRA	Veteranide MM
13.	Tartu	EST	Emajõe maraton

OKTOOBER

04.-05.	Hamburg	GER	Noorte (U18) "Baltic Cup"
11.	Tartu	EST	Kaheksapaatide sügisregatt
25.	Bern	SUI	Armada Cup
	Tartu	EST	Väikeste paatide regatt /Võistluste korraldamise aeg täpsustatakse/

NOVEMBER

29.	Tallinn	EST	Haabersti lahtised võistlused Concept II

DETSEMBER

13.	Pärnu	EST	Pärnumaa meistrivõistlused Concept II

EESTI 2003. AASTA SÕUDEVÕISTLUSTE ÜLDJUHEND

Aeg: Võistluste aeg (kuupäev) on määratud 2003. aasta sõudevõistluste kalendriga.

Koht: Võistluste läbiviimise koht (linn) on määratud 2003. aasta sõudevõistluste kalendriga. ESL-i korraldatud võistlused Pärnus toimuvad SK "Pärnu" sõudebaasil, Tartus toimuvad võistlused SAK "Tartu" sõudebaasil.

Distants: ESL-i tiitlivõistluste distants on 2000 meetrit. C-vanusegrupi ja veteranide distantsi pikkus on 1000 meetrit.

Võistluste iseloom: Emajõe karika- ja Eesti karikavõistlused on võistkondlikud. Neist võtavad osa kohalike organisatsioonide ja klubide võistkonnad. Paatkondade koosseisude moodustamine toimub ühe klubi sõudjate baasil. Erandid on lubatud treenerite nõukogu kirjalikul loal.

Kõik ülejäänud võistlused on individuaalsed.

Võistluste korraldamine: Võistlused korraldatakse vastavuses FISA võistlusmäärustega. Vastavalt vajadusele korraldatakse eelsõidud (E) või poolfinaalid (D) kaks tundi enne finaalvõistluse (F) algust. Kui võistlustel osaleb ühes paadiliigis üle 12 paadi, siis eraldistardist. Eraldistardiga võistlustel moodustatakse koondise kandidaatidest "kuum grupp", täiskasvanud enne, noored pärast: 10 meest, 10 poissi, 5 naist, 5 neidu.

Osavõtumaks: Täiskasvanute, juunioride (U23) ja veteranide võistlustel tasub iga osavõtja 30 krooni, noorte (U18) võistlustel 15 krooni igas paadiliigis võistlemise korra eest. Vahetult võistluspaigas täiendavalt juurderegistreeritud võistlejate (antud paadiklassis vabade võistlusradade olemasolu korral) osavõtumaks on kahekordne (60 või 30 krooni).

Eelregistreerimine: Paatkondade nimeline koosseis trükitult või trükitähtedega kirjutatult (kirjalikult, e-mailiga või faksiga) tuleb esitada Eesti Sõudeliitu võistlustele eelneva neljapäeva kella 17.00-ks. Kui antud tähtajaks registreerub võistlusklassis ainult üks paat, jääb võistlussõit ära.

Loosimine toimub esimese võistluspäeva hommikul 3 tundi enne esimest starti. Kui paatkonna mahavõtmine toimub pärast loosimist, tuleb maksta kahekordne stardimaks, kui puudub arstitõend.

Võistlusteks registreerimine: Võistlustest osavõtva organisatsiooni või klubi esindaja esitab võistluste žüriile vormikohase registreerimislehe ja trükitult või trükitähtedega täidetud paatkonna koosseisu kaardi hiljemalt 3 tundi enne esimest võistlussõitu.

Registreerimislehel peab olema iga võistleja perekonna- ja eesnimi, sünniaasta, arsti allkiri ja pitser võistleja lubamise kohta võistlusele (iga võistleja kohta eraldi), võistleja allkiri ujumisoskuse kohta ning lähetava organisatsiooni või klubi juhataja või direktori allkiri ja organisatsiooni või klubi pitser.

Osavõtjad: Võistlustest võivad osa võtta kõik Eestis elavad sõudjad, ESL-is registreeritud organisatsioonide või klubide liikmed.

Kergekaalu paatidel võivad võistelda ainult täiskasvanute ja juunioride (U-23) vanusegrupi sõudjad.

Roolijaga paadi roolimees peab olema samast soost paadiklassis võistlevate sõudjatega.

Noored võivad ühel päeval võistelda kahes paadiklassis, pluss kaheksapaat. Noortevõistluste paatkondade koosseisud koostatakse ainult ühe klubi – "koduklubi" – noorsõudjatest. Esimese aasta noor peab osalema eelnevalt kahel võistlusel.

Eesti noorte meistrivõistlustel ei tohi startida Sõudeliidu paatidel.

Osavõtjate kohustused: Kõik klubi paatkonnad peavad olema riietatud ühtsesse, klubile kinnitatud võistlusriietusse (särki). Võistlejate aerulabad peavad olema värvitud antud organisatsioonile või klubile kinnitatud värvitoonides. Eesti koondvõistkonna aerulabade värve (sinine-must-valge) võivad kasutada ainult need sõudjad, kes 2003. aastal on arvatud Eesti täiskasvanute, juunioride (U23) ja noorte (U18) koondvõistkondade koosseisu.

Osavõtjate majandamine: Kõik võistlustest osavõtuga seotud lähetus-, majutamis- ja toitlustamiskulud kannavad osavõtvad organisatsioonid ja klubid või sportlased ise.

Kõigil võistluste ajaks majutamiskohtadest huvitatutel tuleb pöörduda võistlusi korraldava organisatsiooni poole vähemalt 20 päeva enne võistluste algust. Majutuskohtade broneerimiseks tuleb esitada garantiikiri.

Paremusjärjestus: Võistkondliku paremusjärjestuse selgitamiseks arvestatakse punktide kogusummat. Punkte arvestatakse järgmiselt: I koht – 7 punkti, II koht – 5 punkti, III koht – 4 punkti, IV koht – 3 punkti, V koht – 2 punkti ja VI koht – 1 punkt üksikvõistleja (ühepaat) ning iga võistleja kohta (paatkond), kes läbib distantsi. Võistluse katkestanud sportlane ei saa punkte ega tulemust. Võrdse punktisumma korral määrab paremusjärjestuse suurem esikohtade (järgnevalt suurem paremate kohtade) arv.

Iga võistleja toob oma organisatsiooni või klubi võistkonnale punkte ainult ühel korral (ühes paadiklassis). Võistleja (paatkonna) osalemise korral kahes paadiliigis arvestatakse võistlejale (paatkonnale) võistkonnapunkte võistkonna esindaja stardieelse taotluse põhjal. Teises paadiklassis jääb antud võistleja (paatkonna) punktikoht vabaks, mis läheb järgmisele võistlejale (paatkonnale).

Kohalikud regatid: Organisatsioonide ja klubide poolt korraldatavate sõudevõistluste ja regattide juhendid koostavad korraldajad.

Lisatingimused: 2003. aasta sõudevõistluste kalendris ESL-i egiidi all korraldab võistlused selleks määratud organisatsioon või klubi lepingulises vahekorras Eesti Sõudeliidu ja ESL-i žüriiga.

ESL-i juhatus kinnitab igale antud võistlusele peakohtuniku, kes valib Eestis tegutsevate litsentsitud sõudekohtunike hulgast endale meeskonna. Võistluste peakohtunik ei tohi olla kohtunike žürii esimees.

Märkus: *Sõudevõistluste üldjuhendi lisatingimustes esitatud nõuete kohta esitas žürii esimees ESL-i juhatusele 05.03.2003 kirjaliku protesti, kuivõrd esitatud nõuded ei vasta kodukorraga kehtestatule.*

EMAJÕE KARIKAVÕISTLUSED

Distants ja programm: 26. aprillil kell 14.00 4000 m:
M2x, M2-, M1x, P1x, N2x, N2- ja N1x, T1x;
27. aprillil kell 11.00 2000 m:
M2x, M2-, M1x, P1x, N2x, N2-, N1x, T1x.
Mandaat: Toimub võistluspaigas 26. aprillil kell 11.00-11.45. Stardijärjekorra loosimine toimub kell 12.00.
Paremusjärjestus: Ühepaatide ja paatkondade paremusjärjestus selgitatakse kahe distantsi (4000 + 2000 m) aegade liitmise teel. Võrdse resultaadi korral on määravaks tulemus 2000 meetri distantsil.
Autasustamine: Võitnud võistkonda autasustatakse ESL-i "Emajõe karikaga", I, II ja III koha saavutanud võistkondi ja paatkondade liikmeid ESL-i diplomiga. Esikohale tulnud paatkondade liikmeid autasustatakse eriauhindadega.

EESTI KARIKAVÕISTLUSED

Programm: Eelsõitude algus kell 12.00 (vajaduse korral). Finaalsõitude esimene start algab kell 14.00.
Võistlused korraldatakse A- ja B-finaalide süsteemis. Finaalvõistluste (A ja B) stardiintervall on 10 minutit.

Võistlusklassid:		
	TA 2x	M2x
	M2-	TA 1x
	M1x	PB 2x
	N2x	TB 2x
	N2-	N 1x
	PA 2x	M4-
	PA 2-	PA 1x

Autasustamine: Võitnud võistkonda autasustatakse ESL-i "Eesti karikaga", I, II ja III koha saavutanud võistkondi ja paatkondade liikmeid ESL-i diplomiga. Esikohale tulnud paatkondade liikmeid autasustatakse ESL-i 2003. aasta karikavõitja karikaga.

EESTI LAHTISED MEISTRIVÕISTLUSED

Programm:
02. augustil

kell	16.00	M4-	16.45	M2x
	16.15	M k/k 1x	17.30	N4x
	16.30	N1x	17.45	M8+

03. augustil

kell	12.00	M1x	12.45	N4-
	12.15	N2x	13.30	M4x
	12.30	M2-	13.45	N8+

Märkus: *Eelsõitude algus 02.08 kell 14.00 ja 03.08 kell 10.00 (vajaduse korral).*
Autasustamine: I, II ja III koha saavutanud paatkondade liikmeid autasustatakse Eesti meistrivõistluste kuld-, hõbe- ja pronksmedali ning diplomiga.

EESTI NOORTE, JUUNIORIDE JA VETERANIDE LAHTISED MEISTRIVÕISTLUSED

Programm: 23.augustil 24.augustil

PB 1x	TC 1x	PA 4+	PC 1x
JU N2-	VET M4-	TA 2x	TC 2x
TA 1x	VET N4x	PB 2x	JU M1x
PA 2x	TA 2-	TB 1x	JU N1x
PA 2-	JU M2x	JU M2-	TA 4x
TB 2x	PB 4x	PA 4x	P8+
PC 2x	PA 1x		
	T8+		

Märkus: *Eelsõitude algus kaks tundi enne esimest starti (vajaduse korral).*
FA sõitude algus 23.08 kell 16.00 ja 24.08 kell 12.00.
Sõitudevaheline intervall on 10 minutit.
Autasustamine: I, II ja III koha saavutanud paatkondade liikmeid autasustatakse vastava vanusegrupi Eesti meistrivõistluste kuld-, hõbe- ja pronksmedaliga ning diplomiga.

EESTI KAHEKSAPAATIDE SÜGISREGATT

Distants: Meestel 5600 m, naistel, mees- ja naisveteranidel 3800 m.
Stardiaeg: Meestel kell 13.00, naistel, mees- ja naisveteranidel kell 14.30.
Starditakse eraldistardist üheminutilise intervalliga.
Mandaat: Toimub võistluspaigas kell 10.30-11.15. Stardijärjekorra loosimine kell 11.30.
Autasustamine: Igas vanusegrupis esikoha saavutanud paatkonna liikmeid autasustatakse mälestuslindi ja diplomiga, II ja III koha saavutanuid – diplomiga.
Meeste ja naiste võistlusklassis autasustatakse esikohale tulnud paatkonda 1994. aastal reisiparvlaevaga "Estonia" hukkunud sõudjate mälestuseks Sõudeklubi "Pärnu" poolt kehtestatud "Mälestuskillu" fotokoopiaga.

EESTI VÄIKESTE PAATIDE SÜGISREGATT

Distants: Esimesel võistluspäeval on distantsi pikkuseks 5600 meetrit, teisel päeval 2000 meetrit.
Programm: Mõlemal päeval võisteldakse järgmistes paadiklassides stardijärjekorras: M2-, M1x, N2- ja N1x.
Paremusjärjestus: Paatkondade paremusjärjestuse selgitab kahe distantsi (5600 + 2000 m) aegade summa . Võrdse resultaadi korral määrab kõrgema koha 5600 m tulemus.
Mandaat: Toimub võistluspaigas kell 10.30 – 11.15. Stardijärjekorra loosimine kell 11.30.
Autasustamine: I, II ja III koha saavutanud paatkonna liikmeid autasustatakse diplomi ja eriauhinnaga.
Märkus: *Võistluste korraldamise aeg teatatakse täiendavalt.*

ERICH-WILHELM SEILERI JA BERNHARD LÕHMUSE XV MÄLESTUSVÕISTLUSED

Eesmärk: Sõudespordi populariseerimine, endiste sõudesportlaste ning spordijuhtide Erich-Wilhelm Seileri ja Bernhard Lõhmuse mälestuse jäädvustamine.

Programm: M4-, M2x, M1x, P4-, P2x, P1x, N2x, N1x, T2x ja T1x.

Distants: 2000 + 2 x 500 meetrit.

Ajakava: Võistluste algus 2000 m distantsil kell 10.00 ja 2x500 m distantsil kell 14.00.

Reglement: 2000 m distantsil korraldatakse poolfinaalvõistlused. Vastavalt igas paadiliigis registreeritud osavõtjate arvule (ühepaat, paatkond) korraldatakse üks, kaks või enam poolfinaalvõistlust. Iga poolfinaali võitja pääseb finaali. Ülejäänud finaalikohad (6) komplekteeritakse poolfinaalides parimaid aegu saavutanud sõudjatest (ühepaat) ja paatkondadest, sõltumata nende kohast poolfinaalsõitudes.
Finaalvõistlused korraldatakse 2x500 m distantsil.

Paremusjärjestus: Võistlejate (ühepaat) ja paatkondade (kahe- ja neljapaat) paremusjärjestuse määrab 2000 + 2x500 meetri läbimise parim koguaeg (kolme osavõistluse aegade summa).

Registreerimine: Osalevate klubide ja organisatsioonide vormikohased registreerimislehed koos paatkondade registreerimiskaartidega (täidetud masinakirjas või trükitähtedega) esitatakse võistluste žüriile võistluspaigas (Sõudeklubi "Pärnu") kohe pärast Eesti karikavõistluste võitjate autasustamistseremoonia lõppemist (24.05).

Autasustamine: Vanusegrupi iga paadiliigi I, II ja III koha saavutanuid autasustatakse diplomiga. Esikohale tulnud võistlejaid (ühepaat) ja paatkondade (kahe- ja neljapaat) liikmeid autasustatakse Sõudeklubi "Pärnu" karikaga.

Eritingimused: Võistluste korraldaja Sõudeklubi "Pärnu" juhatusel koos võistluste žüriiga on õigus võistluste korraldamise ja autasustamise korras teha muudatusi vastavalt paadiklassis võistlejate (ühepaat) ja paatkondade (kahe- ja neljapaat) arvule ja tulemustele.

* * *

Kõik üldsätetes ja võistluste juhendites määratlemata jäänud küsimused lahendatakse võistluspaigas Eesti Sõudeliidu, ESL-i žürii ja asjasthuvitatute vahel või eelnevalt võistluste ettevalmistamise käigus ESL-i peasekretäri vahendusel kirja teel (e-mail, faks) või suusõnalisel kokkuleppel, mille kohta vormistatakse vastavasisuline kirjalik esildis.

EESTI SÕUDESPORDI 2002. AASTA PARIMAD

Parim meessõudja	Tõnu Endrekson, SK "Pärnu", Silver Sonntak, SK "Pärnu", Andrei Šilin, SK "Energia", Igor Kuzmin, SK "Energia".
Parim naissõudja	Kalli Meriste, SK "Pärnu".
Parim noormees	Oleg Vinogradov, SK "Pärnu".
Parim neiu	Egle Hanson, SK "Kalev".
Parim täiskasvanute treener	Mihkel Leppik, SK "Pärnu", Sergei Gluško, SK "Energia".
Parim noorte treener	Tatjana Jaanson, SK "Pärnu", Matti Killing, SK "Kalev".
Aktiivseim sõudekohtunik	Mihkel Klementsov, Tallinna SK.

MÕNE LAUSEGA

President pani ameti maha

Eesti Sõudeliidu president viitseadmiral Tarmo Kõuts andis ESL-i juhatusele avalduse, milles palus end vabastada ESL-i presidendi ametikohast, seoses tema valimisega Eesti Laskurliidu presidendiks.

Eesti Sõudeliidu Liidupäeva üldkoosolek 25. jaanuaril 2003. aastal rahuldas T. Kõutsi palve. Kuna Liidupäevale ei esitatud uut presidendikandidaati, jätkab Eesti Sõudeliit oma tegevust kahe viitsepresidendi – Mihkel Klementsovi ja Robert Närska juhtimisel.

Eesti Sõudeliidu juhatuse uus liige

Liidupäeval (25.01.2003) valiti ESL-i juhatuse liikmeks Tanel Kliiman.

T. Kliiman sündis 16. märtsil 1968. aastal Tartus, õppis 1975-1986 Tartu V Keskkoolis ja seejärel Eesti Põllumajanduse Ülikooli maaehituse erialal. Ta on Tartu Ülikooli majandusosakonna ärijuhtimise magistrant.

1993. aastast töötas T. Kliiman AS Freestone ja AS Laplane töödejuhatajana, 1994-1995 AS Tartu Ehituse projektijuhina ja aastast 1995 AS K&P Ehitus ehitusdirektorina.

Sõudespordiga alustas T. Kliiman keskkooliõpilasena. Treeneritena on teda juhendanud Kalle Tammeorg, Inge Pind, Andres Redi ja Jüri Kurul. 1986. aastal saavutas T. Kliiman NSV Liidu noorte meistrivõistlustel roolijata neljapaadil pronksmedali. Sõudespordi kõrval on T.Kliiman harrastanud ujumist, praegu osaleb aktiivselt veteransõudmises. Võistlustee on viinud teda Soome, Hispaania, Belgia, Läti, Leedu, Prantsusmaa ja Tšehhi sõudetrassidele.

Tanel Kliimani, kui intelligentset ja arenenud õiglustundega inimest, hindavad kõrgelt tema sõudekaaslased.

Õnnitleme!

Õilme Kukk – 75

Õilme Kukk sündis 12. märtsil 1928. aastal Pärnumaal Vana-Vändra vallas Venekuusiku külas Põldmaa talus.

Esimesi samme spordiradadel alustas Õ.Kukk 1945. aastal suusatamisega, kus 1949. aastal läks üle sõudesporti. Tema treenerid olid Mihkel Leppik ja Jüri Kurul. Õ. Kukk on harrastanud ka võrkpalli, seda treener Mati Palmi juhendamisel, mänginud koroonat, kihutanud mootorrattavõistlustel, dresseerinud tõukoeri.

Õ.Kuke sportlik "teenistusleht" on mitmekülgne ja küllaltki pikk. Peale Pärnu linna meistritiitlite võrkpallis ja ujumises mahuvad sellele 6 meistritiitlit koroonamängus, sealhulgas ka Eesti Koroonaliidu poolt kehtestatud meistersportlase nimetus 1994. aastast ning kahe tubli tulemuse põhjal saadud tõu- ja teenistuskoerte parima dresseerija tiitel 1976. aastal.

Õ.Kuke edukamad tulemused on aga ajavahemikus 1949-1960 kirja pandud sõudespordi võistlustulemuste protokollides, mida kroonivad "Spartaki" üleliidulised meistritiitlid naiste ühepaadil 1955. ja 1957. aastal ning ametiühingute üleliiduline pronksmedal naiste paarisaeru neljapaadil 1959. aastal. Sellesse ritta mahuvad veel vabariigi meistritiitlid ühese rahvapaadi 1000 m distantsil 1949. aastal, neli meistritiitlit ühepaadil, neli meistritiitlit paarisaeru kahepaadil ning üks meistritiitel paarisaeru nelja-, roolijaga nelja- ning kaheksapaadil. 1960. aastal omistati Õ.Kukele kõrgete sportlike saavutuste eest NSV Liidu meistersportlase nimetus.

Eesti Sõudeliit ja "Eesti Sõudja" toimetus õnnitlevad sünnipäevalast Õilme Kukke auväärse juubeli puhul ning soovivad talle tugevat tervist, elujõudu ja rõõmu tulevpäevadeks!

Peeter Mardna – 65

Eesti sõudespordi koloriitseim kuju Peeter Mardna sündis 24. oktoobril 1938 Tallinnas meedikute perekonnas.

Olles vabariigi tunnustatavamate sõudetreenerite Erich-Wilhelm Seileri ja Jüri Kuruli õpilane, kuulus ta aastatel 1960-1971 Eesti koondvõistkonda, tulles nende aastate jooksul kaheksa korda Eesti meistriks, neist kahel korral hinnatuimas paadiklassis – ühepaadil.

Edukalt esines P.Mardna ka toonase NSV Liidu meistrivõistlustel ja Rahvaste Spartakiaadil, võites kaks hõbe- ja neli pronksmedalit. P.Mardnale kuuluvad NSV Liidu karikavõistlustelt saadud 1. ja 2. koht, neli meistritiitlit üleliidulistelt ametiühingute meistrivõistlustelt, arvukalt võite rahvusvahelistelt sõuderegattidelt.

Esikoht NSV Liidu 1969. aasta karikavõistlustel roolijata kahepaadil koos sõbra ja aeruvelje Aarne Paaliga tagas neile koha NSV Liidu koondvõistkonda Euroopa meistrivõistlustele Klagenfurti, Austriasse, kus tuli leppida 7. kohaga.

Riputanud 1971. aastal üksikaerulise akadeemilise paadi pika aeru sõudeellingu aeruvarna, ei jäänud P.Mardna sõudespordist eemale. Juba samal aastal valiti ta Eesti Sõudespordi Föderatsioo-

Fotomälestus 1969. a. Peeter Mardna (vasakul) koos paarimehe Aarne Paaliga.

ni presiidiumi liikmeks, 1979. aastal Föderatsiooni aseesimeheks ja pärast sõjaeelse Eesti Sõudeliidu õigusjärgsuse taastamist 1989. aastal sai P.Mardnast Eesti Sõudeliidu president, millisel ühiskondlikul ametikohal ta juhtis vabariigi sõudeelu aastatel 1991-2001.

Avaliku elu aktiivse tegelasena oli P.Mardna 1990. aastast Eesti Spordi Keskliidu juhatuse, Eesti Olümpiakomitee (1992) ja Eesti Olümpiakomitee Täitevkomitee (1993) liige, millistel kohtadel tegutses aktiivselt Eesti spordielu korraldamisel 2002. aastani.

Kõik see, mida P.Mardna on teinud Eesti sõudespordi heaks ja hüvanguks, on kokkuarvamatu oma kaalult, mahult ja sisult. Üle kolme aastakümne on P.Mardna olnud Eesti sõudespordi juhtorganites, olnud selliseks talitajaks ja toimetajaks, kelle kindlakäelisel ja asjalikul juhtimisel on Eesti sõudesport püsinud.

Eesti Sõuliidu juhatus, "Eesti Sõudja" toimetus ja kogu sõudjatepere soovivad Peeter Mardnale tugevat tervist, vägevat vaimu ja palju õnne edaspidiseks!

Arvo Loorits – 55

Arvo Loorits sündis 30. jaanuaril 1948. aastal Võrumaal Mõniste vallas.

A.Loorits lõpetas 1965. aastal Pärnu Ehituskooli laudsepa kutsega ja 1976. aastal Võru Tööstustehnikumi mööblitööstuse tehnoloogina.

Sportimist alustas A.Loorits 1963. aastal jalgrattasõidu, suusatamise ja aerutamisega treenerite Aksel Randmeri ja Väino Juurikase juhendamisel. 1970. aastal sai ta Eesti jalgrattakrossi meistritiitli.

A.Loorits töötas aastatel 1965-1977 ETKVL-i Ehitusvalitsuse tootmisbaasis laudsepana, aastatel 1977-1991 "Dünamo" Pärnu sõudebaasis paadiremondimeistri ja baasijuhatajana, aastast 1991 on ta Sõudeklubi "Pärnu" juhataja.

1987-1988 oli A.Loorits Eesti Sõudespordi Föderatsiooni presiidiumi, 1988-1997 Eesti Sõudeliidu juhatuse liige. 1985. aastal omistati Arvo Looritsale sõudekohtuniku vabariiklik kategooria.

Eesti Sõudeliit ja "Eesti Sõudja" soovivad tublile ametimehele ja aktivistile energiat ning jõudu Sõudeklubi "Pärnu" tegevuse juhtimisel.

Matti Killing – 55

Matti Killing sündis 17. märtsil 1948. aastal Pärnu linnas.

M.Killing lõpetas Pärnu IV Keskkooli 1966. aastal, on lõpetanud Tallinna Pedagoogilise Instituudi kaugõppeosakonnas neli kursust.

M.Killingu esimeseks töökohaks sai Pärnu "Dünamo" sõudebaas, kus ta aastatel 1967-1975 töötas treenerina, sellele järgnes esimehe ametikoht spordiseltsi "Jõud" Pärnu Rajooninõukogus ning aastast 1976 töö Pärnu "Kalevi" sõudetreenerina.

M.Killing alustas sportimist 1955. aastal iluuisutaja ja tennisistina, aastast 1960 alustas sõudetreeninguid Juhan Miti juhendamisel. Aastatel 1976-1991 oli M.Killing paralleelselt ka NSV Liidu ametiühingute treener Eestis. Aastast 1995 on M.Killing Pärnu Spordiselts "Kalevi" esimees.

M.Killingu ühiskondlikku spordialast tegevust on hinnanud spordiühing "Kalev" 1987. aastal auliikme nimetusega, sporditööalaseid saavutusi vabariigi valitsus 1983. aastal Eesti NSV teenelise treeneri nimetuse omistamisega.

Eesti Sõudeliidu juhatus ja "Eesti Sõudja" õnnitlevad Matti Killingut tema 55. sünnipäeval ja soovivad talle jätkuvalt jaksu vabariigi sõudevankri vedamisel.

Toivo Zoova – 55

Toivo Zoova sündis 17. oktoobril 1948. aastal Tartus.

Ta lõpetas 1968. aastal Tartu V Keskkooli ja 1982. aastal Tartu Riikliku Ülikooli kehakultuuriteaduskonna veespordi treener-õpetaja kutsega.

Aastatel 1982-1994 töötas T.Zoova spordiühingu "Kalev" Kesknõukogu peatreenerina sõudmises, aastast 1994 OÜ Glasmiri müügiagendina.

Oma sportlasteed alustas T.Zoova Voldemar Hünersoni ujumistreeningutel, aastast 1960 harrastas võrkpalli Ülo Palgi juhendamisel ja 1963. aastast alustas sõudetreeningutega Gennadi Kinko juhendamisel, mida hiljem jätkas Jüri Kuruli treeningugrupis.

T.Zoova pika tegevsportlase karjääri jooksul – 28 aastat – on ta oma teenetetabelisse kandnud NSV Liidu meistrivõistluste 2 kuld-, 3 hõbe- ja 1 pronksmedali (1970-1978), 6. koha 1970. aasta maailmameistrivõistlustelt NSV Liidu roolijaga neljapaadi meeskonnas, 36 Eesti meistritiitlit ajavahemikul 1972-1994, neist 2 roolijata kahe-, 4 roolijaga kahe-, 9 roolijata nelja-, 7 roolijaga nelja-, 2 paarisaeru nelja- ja 11 kaheksapaadil! 1970. ja 1971. aastal tuli ta Nõukogude Armees ajateenistuses olles ka Moskva meistriks vastavalt roolijaga nelja- ja roolijata neljapaadil.

1992. aastast osaleb T.Zoova aktiivselt ülemaailmses veteransõudmises, spordialal, kus ta alustas oma võidukäiku 1966. aastal NSV Liidu noorte meistrivõistluste pronksmedaliga roolijaga nelja- ja 1969. aastal NSV Liidu juunioride meistrivõistluste hõbemedaliga roolijata neljapaadil.

Peale eduka esinemise sõudetrassidel on T.Zoova agaralt löönud käed külge Eesti sõudespordi edendamisele. Aastatel 1983-1988 oli ta Eesti Sõudespordi Föderatsiooni presiidiumi, 1988-1997 Eesti Sõudeliidu juhatuse liige. Tema saavutusi ja aktiivsust ühiskondlikus sporditegevuses on pärjatud Eesti NSV Kehakultuuri- ja Spordikomitee teeneteplaadiga (1973, 1975, 1978) ja spordiühingu "Kalev" auliikme nimetusega 1987. aastal.

T.Zoova saavutusterohket sõudjakarjääri jäävad kaunistama NSV Liidu meistersportlase ja suurmeistri aunimetused (mõlemad 1973. aastal) ning Eesti parima võistkonna tiitel 1973. aastast roolijata neljapaadil koos oma esimese

treeneri Gennadi Kinko, Toivo Ormissoni ja Jaan Ratassepaga.

T.Zoova on oma võistlusmuljetest kirjutanud "Eesti Sõudja" veergudel, tema erialaseid teadmisi kajastanud traktaat: "Sõudja võimekuse määramine pulsi abil" pälvis TRÜ Üliõpilaste Teadusliku Ühingu kuldmedali.

Eesti Sõudeliidu juhatus ja "Eesti Sõudja" toimetus õnnitlevad Toivo Zoovat ja soovivad Eesti sõudespordi supersõudjale õnnelikku elupõlve!

Raul Arnemann – 50

Raul Arnemann nägi ilmavalgust 23. jaanuaril 1953. aastal Pärnu linnas.

Õppinud Pärnu IV Keskkoolis ja lõpetanud 1982. aastal Pärnu Õhtukeskkooli, jätkas õpinguid Eesti Põllumajanduse Akadeemias. Kuid IV Keskkooli ja õhtukeskkooli lõpetamise vahele mahub tosinajagu aastaid ränkrasket ja vaevarikast sõudjaelu, mille tipptähiseks sai R.Arnemanni jaoks 1976. aastal Montreali olümpiamängudelt oma auhinnakappi toodud pronksmedal, Eesti 123-aastase sõudespordi ajaloos esimene ja seni ainus.

R.Arnemann alustas sõudetreeninguid 1969. aastal Matti Killingu juures ning võitis juba 1971. aastal juunioride maailmameistrivõistlustel koos Harri Hiiesaluga roolijata kahepaadil hõbemedali. Aastail 1971-1976 oli R.Arnemann Moskvas, kus harjutas NSV Liidu Relvajõudude Spordiklubis. Nende aastate jooksul võitis ta 1974., 1975. ja 1977. aastal kolmel korral maailmameistrivõistlustelt hõbemedali, kahel korral NSV Liidu meistrivõistlustelt kuld-, ühel korral hõbe- ja pronksmedali. Oma sõudjakarjääri jooksul on R.Arnemann võitnud 13 Eesti meistritiitlit roolijata ja roolijaga nelja- ja kaheksapaadil. Neljal korral on ta tulnud ka Moskva meistriks sõudmises – kahel korral roolijata nelja- ja kahel korral kaheksapaadil.

NSV Liidu meistersportlase nimetus omistati R.Arnemannile 1973. ja suurmeistri nimetus 1974. aastal.

Pärast tippspordist loobumist sai R.Arnemannist Pärnu KEK-i ehitustööline (1978-1982), seejärel Audru metsavaht, hiljem puidutöötleja. Hoolt ja vaeva nõuab ka oma kodu – 12 ha suuruse maalapiga kodutalu.

Eesti Sõudeliit ja "Eesti Sõudja" toimetus õnnitlevad Raul Arnemanni juubeli puhul ning soovivad talle igakülgset edu ja kordaminekut edasisel eluteel!

Tarmo Kõuts – 50

Tarmo Kõuts sündis 27. novembril 1953. aastal Saaremaal Pihtla vallas Sandla külas.

1973. aastal lõpetas T.Kõuts Tallinna Merekooli, misjärel töötas Eesti Merelaevanduse laevadel, mille jätkuks said õpingud Kaliningradi Tehnilise Instituudi laevajuhtimise teaduskonnas, mille T.Kõuts lõpetas 1985. aastal laevajuhi kutsega. Aastatel 1986-1990 töötas ta kaugsõidu kaptenina, aastast 1990 Tallinna Merekooli ülemana.

T.Kõutsi juhendamisel kujundati Tallinna Merekool 1992. aastal ümber Tallinna Merekolledžiks.

1993. aastal määrati T.Kõuts Eesti Piirivalveameti peadirektoriks, aastal 2000 Eesti Kaitseväe juhatajaks.

1998. aastal omistati T.Kõutsile kontradmirali, 2001. aastal viitseadmirali auaste.

27. jaanuaril 2001. aastal Eesti Sõudeliidu 13. Liidupäeval valiti T.Kõuts Eesti Sõudeliidu presidendiks. Sellelt ametikohalt vabastati T.Kõuts omal soovil Eesti Sõudeliidu 15. Liidupäeval 2003. aasta 25. jaanuaril.

Fotomälestus 2001. a. Eesti Sõudeliidu vastne president Tarmo Kõuts 2001. a. sõudehooaja avamisel Tartus. Temast paremal Jaan Tults ja Ülo Tölp.

Eesti Sõudeliidu juhatus ja "Eesti Sõudja" toimetus õnnitlevad Tarmo Kõutsi tema juubelil ning soovivad meie kaitsevägede juhatajale tarmukust ja tervist meie väikese vabariigi iseseisvuse tagamisel võimalikele võõranastajatele vastuseismisel.

ÕNNITLEME!

75

Gustav Kiristaja	15. veebruar

70

Endla Mandel	05. aprill
Aino Roht-Mardim	28. mai
Jüri Hool	06. juuni
Emilia Muhhina	15. juuni
Laine Meeksa-Tõnisson	19.juuni
Heino Jürgens	08. juuli
Ilmar Ehin	28. oktoober
Kalev Margus	09. november

65

Laine Armulik-Kruusamägi	02. veebruar
Uno Mirme	12. märts
Ludviga Himberg-Danovski	05. mai
Helgi Koppelmaa-Kruusa	10. juuli
Marvi Kibe-Nikolai	10. august
Milvi Laiksoo-Sündema	14. september
Salme Kangur-Mitt	16. oktoober

60

Reet Väärі-Pärtel	12. jaanuar
Helmut Moppel	24. mai
Helle-Mall Kõlvart	03. juuli
Peeter Zoova	09. august
Leili Soima-Olmet	19. august
Elgi Kurul-Kaiv	26. august
Kai Helmja-Turban	17. september
Marju Punane-Koka	23. detsember

55

Urve Tammsalu-Viitkin	13. veebruar
Elvi Tamm-Busanov	21. märts
Pille Reimann-Paavel	16. aprill
Asta Männiku-Adamson	25. august
Tiiu Peterson-Kanna	11. september
Robert Närska	21. september
Lii Kõnnusaar-Vainberg	19. detsember
Jüri Peterson	28. detsember

50

Harri Hiiesalu	19. veebruar
Tiiu Murumets-Keres	14. mai

45

Kalju Perner	30. jaanuar
Arvo Kohv	17. märts
Piret Artma	18. mai
Arne Graumann	19. mai
Valeri Osmokesku	16. juuni
Sergi Moržakov	14. september

40

Irina Olmre-Lutovinova	17. veebruar
Raul Kalja	13. juuli
Pille Laas-Zoova	15. juuli
Ulvi Pärgma-Valmet	19. juuli
Tõnu Vihmaru	16. august
Esta Variko-Truus	14. september
Hanno Tünder	13. oktoober
Raivo Parts	11. november
Mihkel Klementsov	29. september
Toomas Ollesk	22. detsember

35

Indrek Salk	05. aprill
Marian Vahuri	15. aprill
Jaak Jürimäe	16. mai
Kaia Laur	04. september
Ilona Taagel-Kard	24. november

30

Priit Tamm	13. veebruar
Nelli Lissina	09. aprill
Tiina Vilpart	04. mai
Birgit Strikholm	01. juuli

25

Katrin Karotamm-Herm	21. aprill
Mari Tallo	09. juuni
Andrei Šilin	26. august
Kersti Mäestu-Liblikmaa	15. november
Katrin Männiku	08. detsember

20

Kersti Paldis	25. september

IN MEMORIAM

Henn Elmet
04.04.1941 – 29.08.2002

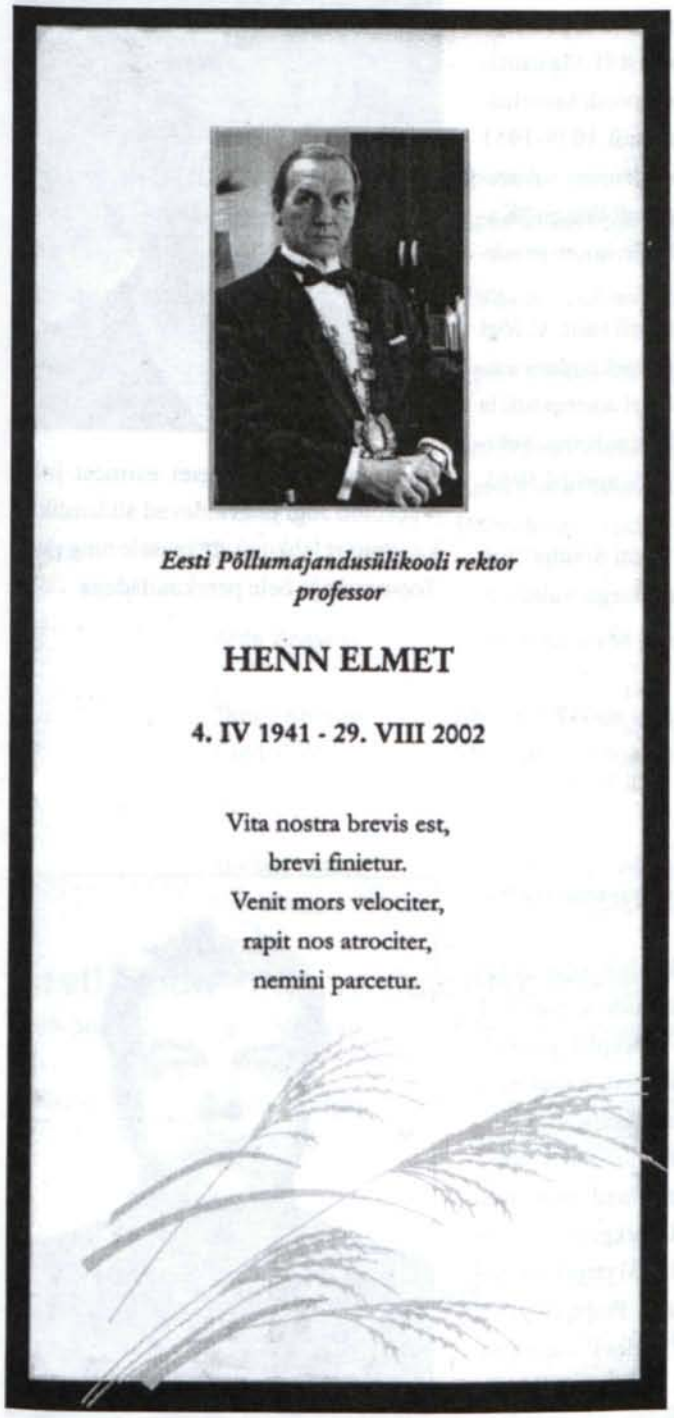

Eesti sõudesportlaste peret on tabanud valus kaotus. Lakkas tuksumast Henn Elmeti süda.

Henn Elmet sündis 4. aprillil 1941. aastal Tartus. Lõpetanud 1954. aastal Tartu V Keskkooli, jätkas ta õpinguid Eesti Põllumajanduse Akadeemias, mille lõpetamisel 1965. aastal omandas insener-maakorraldaja elukutse. Juba üliõpilasena töötas Henn Elmet aastatel 1960-1962 ja 1964-1965 "Eesti Põllumajandusprojekti" insenerina, oli 1962-1964 Tartu linna TSN Täitevkomitee ehitus- ja arhitektuuriosakonna geodeet, seejärel töötas aastatel 1966-1968 Eesti Põllumajanduse Akadeemias assistendina, 1968-1969 Tartu linna peamaakorraldajana, 1969-1980 NSVL Teaduste Akadeemia Majandusmatemaatika Keskinstituudi Eesti Filiaali juhtiva inseneri ja vanemteadurina ning 1985-1991 uurimisgrupi juhina, 1991-1992 Tartu Ülikooli teadurina. 1992. aastal siirdus Henn Elmet tööle Eesti Põllumajanduse Ülikooli, kus oli aastatel 1992-1993 maainseneri instituudi direktor, 1993-1998 teadusprorektor, aastast 1998 rektor.

Henn Elmet täiendas oma ametialaseid teadmisi Rootsis (1990, 1999), Soomes (1991), USA-s ja Kanadas (1993), Inglismaal (1994) ja Taanis (1994,1998). Ta õpetas geodeesiat, maakorraldust ja kinnisvara hindamist, tema teaduslike uurimustööde valdkonda kuulusid maakorralduse, optimaalse maakasutuse planeerimise, maade majandusliku hindamise jt. maaeluga seotud teemad.

1974. aastal kaitses Henn Elmet majanduskandidaadi kraadi, 1993. aastal omistati talle professori kutsenimetus, 1976. aastal NSV Liidu teaduspreemia.

Üliõpilasena pühendus Henn Elmet sõudespordile. Ajavahemikul 1962-1970 võitis ta kaheksal korral Eesti meistritiitli, oli 1962. aastal NSV Liidu II grupi meistrivõistluste esikoha omanik kaheksapaadil, 1968. aastal NSV Liidu karikavõistlustel kolmas roolijaga kahepaadil, 1965. aastal võitis NSV Liidu ametiühingute meistrivõistlustel pronksmedali roolijaga neljaja kaheksapaadil. 1971. aastal omistati Henn Elmetile NSV Liidu meistersportlase nimetus.

Henn Elmet oli aktiivne ühiskonnategelane, olles aastast 1994 Eesti Vabariigi Presidendi Akadeemilise Nõukogu ja aastast 1995 Eesti Vabariigi maareformi komisjoni liige. Henn Elmet tegutses agaralt ka sõudmisvaldkonnas. Ta oli aastatel 1983-1989 Eesti Sõudespordi Föderatsiooni presiidiumi liige, aastatel 1989-1990 Eesti Sõudeliidu juhatuse liige, aastatel 1990-2001 Eesti Sõudeliidu viitsepresident, jätkates pärast seda juhatuse liikmena. 1993. aastal omistati Henn Elmetile Rahvuskategooria sõudekohtuniku nimetus. Henn Elmet avaldas sõudmisalaseid kirjutisi "Postimehes", "Spordilehes", "Eesti Sõudjas", tegi kaastööd ajalooraamatule "Eesti sõudespordi ajalugu".

Sõudespordi kõrval harrastas Henn Elmet tennist ja suusatamist, osaledes paljudel Tartu suusamaratonidel.

Henn Elmet on mitme teadusliku uuringu autor. Tema sulest on ilmunud: "Методика оптимизации структуры посевных площадей и размещения севооборотов" (Moskva, 1978), "Die Bodenreform in Estland, ihr gegenwärtiger und ihre nächste Zukunft" (Berliin, 1996).

Henn Elmet oli avatud, suhtlemisaldis, sõbralik, heasüdamlik ja abivalmis, hinnatud ja oodatud kaaslane sõudjate ringkonnas, kes kunagi ei öelnud ära ka kõige raskemast ja keerukamast ülesandest, otsides antud ülesande täpseks ja korrektseks täitmiseks optimaalsemat lahendust.

Eesti sõudjate pere langetab sügavas leinas pea Henn Elmeti mälestuseks ja avaldab südamlikku kaastunnet lahkunu omastele.

Vsevolod Jõgi
03.04.1924-13.03.2003

Vsevolod Jõgi sündis 3. aprillil 1924. aastal Virumaal Narva vallas Venküläs.

V. Jõgi õppis aastail 1931-1938 Venküla Algkoolis, sõjajärgseil aastail Tallinna XI Keskkoolis ja Tallinna Ehitusmehaanika Tehnikumis, mille lõpetas 1964. aastal metallide lõiketööstuse tehnik-tehnoloogi diplomiga.

Kogu oma töömehetee kuni pensionile jäämiseni 1992. aastal oli V. Jõgi Raadiotehase "Punane Ret" tööline, kus juhtis ka 1950-ndate aastate algul tehase ametiühingu organisatsiooni tegevust.

V. Jõgi huvitus veespordist, mis viis ta Piritale Tallinna "Kalevi" Jahtklubisse, kus tegeles purje- ja sõudespordiga.

1950. aastal tuli V. Jõgi kahekordseks Eesti meistriks sõudmises roolimehena Tallinna "Kalevi" paarisaeru kahe- ja roolijaga neljapaadil.

Aktiivse seltsitegelase ja organisaatorina seisis V. Jõgi pärast II Maailmasõja lõppu Eestis sõudespordi taaselustajate esireas. Ta oli aastail 1949-1951 "Punase Reti" sõudesektsiooni juhatuse liige ja 1949-1953 spordiühingu "Kalev" vabariikliku sõudesektsiooni presiidiumi esimees.

1951. aasta 28. jaanuaril valiti V. Jõgi Eesti Vabariikliku Sõudesektsiooni esimeseks esimeheks, millisel ametipostil ta juhtis Eesti sõudeelu korraldamist sektsiooni teise pleenumini 5. aprillil 1953. aastal.

Eesti Sõudeliit ja "Eesti Sõudja" toimetus mälestavad kurbusega vabariigi

sõudespordi sõjajärgset esimest juhti Vsevolod Jõgi ja avaldavad südamlikku kaastunnet lahkunu abikaasale ning poeg Toomasele ja õele perekondadega.

Avo Kaljulaid
04.05.1936-14.03.2003

Avo Kaljulaid sündis 4. mail 1936. aastal Pärnus.

Lõpetanud 1954. aastal Pärnu I Keskkooli, jätkas A.Kaljulaid õpinguid Tartu Riiklikus Ülikoolis, mille kehakultuuriteaduskonna ta lõpetas 1958. aastal kehalise kasvatuse õpetaja ja võrkpallitreeneri diplomiga.

Samal aastal alustas A.Kaljulaid oma tööalast tegevust spordiühingu "Jõud" Kesknõukogus võrkpallitreeneri ja spordipedagoogina. 20-aastase sporditöö järel siirdus A.Kaljulaid tagasi sünnilinna, kus töötas pensionile jäämiseni Pärnu ehitusettevõtetes profülaktika ja ohutustehnika vaneminsenerina ning puusepana.

Spordi juurde tuli A.Kaljulaid Pärnu III Mittetäieliku Keskkooli õpilasena, õppides suure spordi aabitsatõdede tundmist Helgi Kuuda-Vetsi ja Melvin Danieli juhendamisel ning jätkates oma sportlaskarjääri Pärnu Laste ja Noorte Spordikooli võrkpalliosakonnas ning spordiühingus "Spartak".

Paralleelselt võrkpalliharrastusega alustas A.Kaljulaid ka sõudetreeninguid. Vedades kaht vankrit – võrkpalli ja sõudmist, jõudis A.Kaljulaid 1958. aastal Eesti meistritiitlini Tartu kaheksapaadi koosseisus treener Ülo Tölpi juhendamisel.

Oma sportlastee parimad tulemused saavutas A.Kaljulaid võrkpallis. Ta on kolmel aastal (1961-1963) järjest tulnud Eesti meistriks Tallinna Pedagoogilise Instituudi ja Tallinna "Kalevi" meeskonna koosseisus, võitis 1956. aastal NSV Liidu maaspordiühingute meistrivõistlustel pronksmedali ning kuulus 1963. aastal NSV Liidu Rahvaste Spartakiaadil 8. koha saavutanud Eesti koondvõistkonda. 1963. aastal omistati A.Kaljulaidile NSV Liidu meistersportlase nimetus võrkpallis.

Aktiivse sporditegelasena kuulus A.Kaljulaid aastatel 1961-1965 Eesti NSV

Võrkpalliföderatsiooni presiidiumi liikmeskonda.

Eesti Sõudeliidu juhatus ja "Eesti Sõudja" langetavad leinas pea Avo Kaljulaidi sarga ees ja avaldavad südamlikku kaastunnet lahkunu abikaasale ja tütrele perekonnaga.

EESTI SÕUDELIIDU INFOBLOKK

Eesti Sõudeliit
Regati pst. 1, 11911 Tallinn
Tel. 0639 8675
Faks: 0639 8653
e-mail: estonianrowing @hot.ee

Eesti Sõudeliidu juhatus

Viitsepresident	Robert Närska	Eesti Maapanga peadirektor	06408 300 robert.narska @mail.ee
Viitsepresident	Mihkel Klementsov	Estover-Kaubanduse osakonnajuhataja	051 58315 mihkel.klementsov @estover.ee
Liikmed:	Peeter Allik	ENIRO Eesti AS-i juhataja	0630 0200 peeter.allik @eniro.ee
	Tõnu Endrekson	SK "Pärnu" tegevsõudja	056 903160
	Arne Graumann	AS If Eesti Kindlustus Viljandimaa esinduse juht	043 36 518 051 44573 arne.graumann @mail.ee; arne.graumann@if.ee
	Ants Kiviselg	Eesti Kaitseväe personaliosakonna ülem	06951 010 ants.kiviselg @mail.ee
	Tanel Kliiman	AS K&P Ehitus ehitusdirektor	tanel@kpehitus.ee
	Reet Palm	SK "Kalevi" sõudetreener	044 35 810 052 52108 matti @estpak.ee
	Marian Vahuri	OÜ Realstar juhatuse liige	050 14012
	Ivar Virkus	In Pro&Partners nõukogu esimees	06461 188 056 244414

Eesti Sõudeliidu revisjonikomisjon

Esimees	Jaan Vaiksaar	SAK "Tartu" juhataja	050 37554 saktartu @hot.ee
Liikmed:	Krista Kungla	OÜ Jugenti Tartu müügiesindaja	051 77366
	Ruth Vaar	Viljandi SK treener	056 483 053 RUTH.SOUD @mail.ee

Eesti Sõudeliidu töötajad

Peasekretär	Eduard Laur	06398 675 051 61870 etc@hot.ee
Peatreener	Jaan Tults	06398 675 055 41325 jaan@era.sport.ee
Büroo juhataja	Kaia Laur	06398 675, 050 35 034 estonianrowing @hot.ee

Sõudeklubid

"Aeron"		056 282 104
President	Mati Villsaar	
TÜ Akadeemiline Spordiklubi		Ujula 1 51013 Tartu 07 334 068
President	Ülo Tölp	07 334 068
Treener	Jüri Kurul	050 67255
"Kalev"		Suur-Jõe 50B 80042 Pärnu 044 32 456
President	Matti Killing	050 63809
Treener	Reet Palm	044 32 456 052 52108
"Pärnu"		Rääma 27 80039 Pärnu 044 26 484
President	Margus Tammekivi	044 31 325
Treener	Mihkel Leppik	051 54 022
Tallinna SK		Sõudebaasi tee 21 13517 Tallinn 0657 4864
President	Marian Vahuri	0660 4913
Treener	Igor Prosvirnin	050 12386
SAK "Tartu"		Ranna tee 3 51013 Tartu 07 352 415
President	Aksel Kivi	07 361 111
Viljandi SK		Ranna pst. 6 71003 Viljandi 050 11874
President	Indrek Ilves	056 483 053
Treener	Ruth Vaar	
"Viiking"		Võidu 4 20609 Narva 035 73 504
President	Ivan Mastakov	

Sõudebaasid

"Energia"		Jõe 1 20609 Narva 035 73 504
Juhataja	Ivan Mastakov	035 73 504
Treener	Valeri Osmokesku	055 28152
Haabersti Vaba Aja Keskus Harku SB		Sõudebaasi tee 21 13517 Tallinn 0657 4864
Juhataja	Priit Tasane	050 20991 harkubaas@hot.ee
"Kalev"		Suur-Jõe 50B 80042 Pärnu 044 38 766
Juhataja	Matti Killing	050 63809
Treener	Roman Lutoškin	044 38 766
"Pärnu"		Rääma 27 80039 Pärnu 044 43 797
Juhataja	Arvo Loorits	050 13609
Treenerid	Tatjana Jaanson	044 26 484
	Raini Lelle	044 26 484 soudeklubi@hot.ee
Tartu Linna SB		Ranna tee 3 51013 Tartu
Juhataja	Jaan Vaiksaar	050 37554
Treener	Jüri Kurul	050 67255
Tartu Ülikooli Emajõe Sõudebaas		Ranna tee 1 51013 Tartu
Juhataja	Ülo Tölp	07 334 068
Viljandi SK		Ranna pst. 6 71003 Viljandi
Juhataja	Mati Jürisson	052 00454
Treener	Ruth Vaar	056 483053

Spordikoolid

Narva "Energia"		Võidu 4 21006 Narva 035 73 504
Direktor	Ivan Mastakov	035 73 504
Treener	Sergei Gluško	055 11443
Pärnu "Kalev"		Ringi 14A 80014 Pärnu
Direktor	Anu Tammik	044 59 684
Treener	Ulvi Lutoškin	044 38 776 Ulvi.Lutoskin@mail.ee
Viljandi SK		Vaksali 4 71020 Viljandi
Direktor	Urmas Müür	043 33 533 urmasm@viljandimaa.ee
Treener	Ruth Vaar	056 483053

Toimetuselt

Lugupeetud "Eesti Sõudja" lugeja!

Sinu käes on meie ajakirja 11. number ja jääb Sinu otsustada, kas aastakirjas trükitu Sind ka rahuldab või mitte.

Käesolevas numbris jätkas toimetus väljakujunenud traditsioone: juhtkiri mõnelt endiselt sõudjalt-ühiskonnategelaselt, kelleks seekord on Eesti üks kuulsamaid sõudjaid Aino Milodan-Pajusalu; sõudespordi ajaloo kajastamine sõnas ja pildis; vajaliku info avaldamine ning loomulikult ka õnnesoovide rubriik, kus on kirjas kõik need, kelle eluteel täitub nulli või viiega lõppev aastaarv. Kahjuks ei ole viimane rubriik täielik, sest meil puudub ligikaudu 500 endise ja praeguse tippsõudja, aktivisti, treeneri, klubijuhataja jt. asjaosaliste ankeedid, nende omad, kelle tegemised-toimetamised väärivad jäädvustamist.

Küllap märkas tähelepanelik lugeja, et aastakirja tiitellehel ei ole tavapärast Eesti Sõudeliidu presidendi soovisõnumit, kuna Eesti Sõudeliidul ei ole hetkel presidenti (aastakirja kokkukirjutamise ajal, märts 2003), sest Tarmo Kõuts astus tagasi ja Liidupäeval (Viljandis, 25. jaanuaril) uut mantlipärijat ametisse ei valitud. Polnud kandidaati!? Toimetus loodab, et presidendi soovisõnade puudumine ei mõjuta meie aastakirja käesoleva numbri sisulist taset.

Ka selles numbris on meie autorite kollektiiv kõik teada-tuntud tippsõudjad, aktivistid, sõudespordi veteranid: Tõnu Endrekson, Jarek Mäestu, Jaan Tults, Mihkel Klementsov, Ruth Vaar, Veljo Kalep, kes oma igapäevaste asjatoimetuste kõrvalt ei peljanud sulepead kätte võtta, et oma mõtteid ja seisukohti aastakirja veergudele kirjapanduna järgmiste põlvkondade sõudjatele ja sõudespordi huvilistele säilitada.

Eesti Sõudeliidu peasekretär hr. Eduard Laur on välja käinud veksli kavatsusega "Eesti Sõudja" üles panna interneti lehekülgedele. See on igapidi väärt ja asjalik ettevõtmine, mille abil jõuavad kõige värskemad sõnumid ja uudised iga asjahuviliseni. Kahjuks aga ainult nendeni, kel on võimalus internetti kasutada.

Toimetus on seisukohal, et elektrooniline "Eesti Sõudja" ei tõrju välja trükikojas ilmavalgust nägevat "Eesti Sõudjat", ja et ka järgmiste aastate jürikuu lõpupäevil hoiab iga sõudehuviline oma käes trükilõhnalist aastakirja järjekordset numbrit.

"Eesti Sõudja" toimetus soovib igale oma lugejale, vabariigi kogu sõudjateperele edurohket ja õnnerikast 2003. aastat ning kõikide ootuste ja soovide täitumist!

"Eesti Sõudja" toimetus

TOIMETUS

Peatoimetaja:
Hugo-Herbert Artma
Voorimehe 14,
80032 Pärnu
tel. 044 31 788

Toimetuse kolleegium:
Mihkel Klementsov
Kaia Laur
Peeter Mardna
Vahur Mäe
Jarek Mäestu
Silver Tammik
Jaan Tults
Ülo Tölp

Keeletoimetaja:
Virve Pillau

Väljaandja:
Eesti Sõudeliit
Regati pst. 1, 11911 Tallinn
tel. 0639 8675
faks 0639 8653
e-mail: estonianrowing@hot.ee

Trükk:
Spin Press
Regati pst. 1, 11911 Tallinn
tel. 0639 8734
faks 0639 8733

Sisukord

KODULINNAST LAIA MAAILMA – Aino-Eliise Milodan-Pajusalu 2
MÕTTEID AUTOROOLIS PÄRNU – SEVILLA – Jaan Tults 5
KÜMME AASTAT LITSENTSITUNNISTUSI – Hugo-Herbert Artma 9
PEATOIMETAJA VEERUD 11
KÕIGE TUBLIMA EESTLASE PIDU 13
KAKS KORDA VIIES KOHT 15
EESTI ÜLIÕPILASED ROBIN HOODI KODUKANDIS – Jarek Mäestu 17
KUIDAS ME SUVEL TŠEHHIS KÄISIME – Ruth Vaar 19
BRITANNIAS "KUIVAL MAAL" SÕUDMAS – Tõnu Endrekson 22
DRAAKON-PAATIDEST – Veljo Kalep 23
EESTI SÕUDESPORDI BIOGRAAFILINE LEKSIKON 24
SÕUDETEHNIKAST JA INVENTARIST 26
SÕUDESPORDI AJALUGU SÕNAS JA PILDIS 28
UUGU-ÄRBÄRT PAJATAB 31
EESTI SÕUDMINE 2002 32
EESTI SÕUDMINE 2003 43
2003. AASTA SÕUDEVÕISTLUSTE KALENDER 45
EESTI 2003. AASTA SÕUDEVÕISTLUSTE ÜLDJUHEND 46
EESTI SÕUDESPORDI 2002. AASTA PARIMAD 49
MÕNE LAUSEGA 49
ÕNNITLEME! 50
IN MEMORIAM 55
EESTI SÕUDELIIDU INFOBLOKK 57
TOIMETUSELT 59

Esikaane foto: Aino-Eliise Milodan-Pajusalu

new balance

PE B 1183 2003, 1

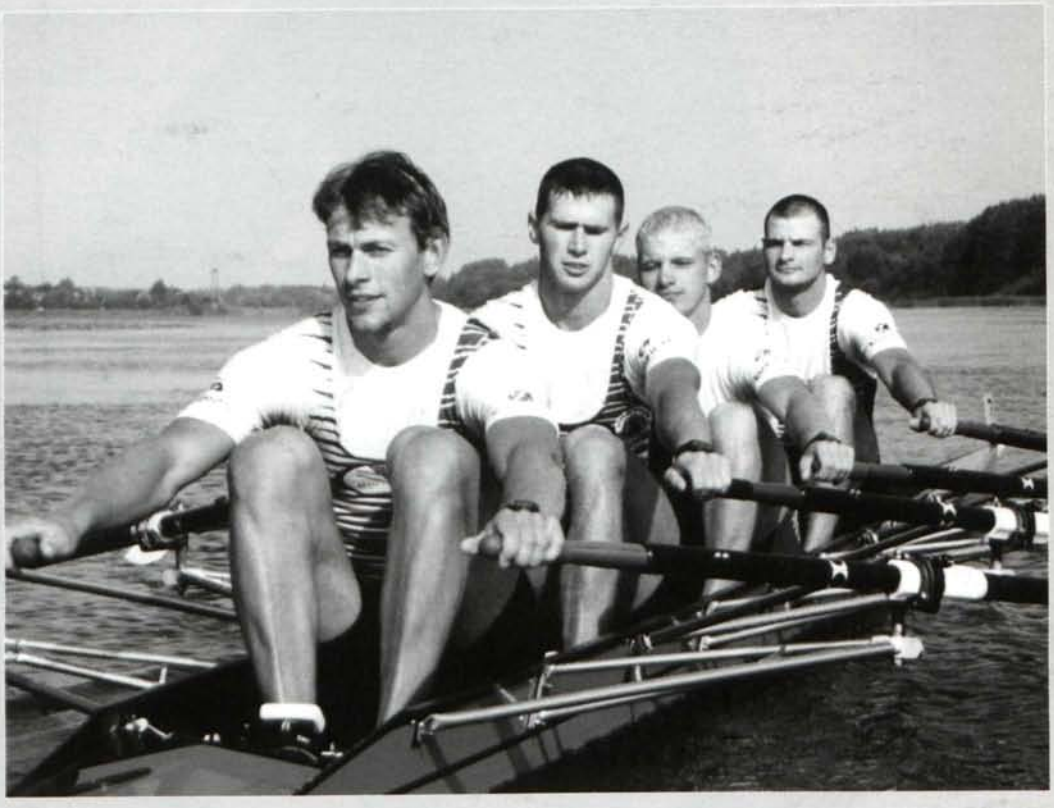

2002. aasta parimateks meessõudjateks tunnistatud Tõnu Endrekson (vasakult), Andrei Šilin, Igor Kuzmin ja Silver Sonntak oma paarisaeru neljapaadiga treeningusõidul Narva jõel enne maailmameistrivõistlusi augustis 2002.

EESTI SÕUDELIIT
ESTONIAN ROWING ASSOCIATION